5 povesti nemuritoare

Povești nemuritoare

Editura Tineretului

Coperta de CRINA IONESCU

PETRE
ISPIRESCU

Aleodor împărat

A FOST ODATĂ ca niciodată.

A fost odată un împărat. El ajunsese la cărunteţe, şi nu se învrednicise a avea şi el măcar un copil. Se topea d-a-n picioarele, bietul împărat, să aibă şi el, ca toţi oamenii, măcar o stîrpitură de fecior, dară în deşert.

Cînd, tocmai, la vreme de bătrîneţe, iată că se îndură norocul şi cu dînsul, şi dobîndi un drag de copilaş, de să-l vezi şi să nu-l mai uiţi. Împăratul îi puse numele Aleodor. Cînd fu a-l boteza, împăratul adună Răsărit şi Apus, Miazăzi şi Miazănoapte, ca să se veselească de veselia lui. Trei zile şi trei nopţi ţinură petrecerile şi se chefuiră şi se bucurară, de o ţinură minte cît trăiră.

Băiatul, de ce creştea, d-aia se făcea mai isteţ şi mai iscusit. Nu mai trecu mult, şi iată că împăratul ajunse la marginea groapei. Cînd fu la ceasul morţii, el luă copilul pe genunchi şi-i zise:

— Dragul tatei, iată că Dumnezeu mă cheamă. Sînt în clipa de a-mi da obştescul sfîrşit. Eu văz că tu ai să ajungi om mare. Şi, chiar mort, oasele mele se vor bucura în mormînt de isprăvile tale. Asupra cîrmuirei împărăţiei n-am nimic să-ţi zic, fiindcă tu, cu iscusinţa ta, ştiu că ai s-o duci bine. Un lucru numai am să-ţi spui: Vezi tu muntele cela de colo, să nu te ducă păcatele să vînezi p-acolo, că este nevoie de cap. Acel munte este moşia lui Jumătate-de-om-călare-pe-jumătate-de- iepure-şchiop; şi cine calcă pe moşia lui nu scapă nepedepsit.

Acestea zicînd, căscă gura de trei ori şi-şi dete sufletul. Se duse şi el ca toată suflarea de pe pămînt,

de pare că n-a fost de cînd lumea şi pămîntul.

Îl jeliră ai săi, îl jeliră boierii, îl jeli şi poporul; în cele din urmă trebuiră să-l îngroape.

Aleodor, după ce se urcă în scaunul tătînă-său, deşi copilandru, puse ţara la cale ca şi un om matur. Toată lumea

era mulţumită de domnirea sa, şi oamenii se făleau că le-a fost dat de sus ca să trăiască în zilele lui.

Adesea ieşea Aleodor la vînătoare, ca să-şi petreacă ceasurile ce-i prisoseau de la trebile împărăţiei. El ţinea minte ce-i spusese tătîne-său şi se silea să-i păzească cuvintele cu sînţenie.

Într-o zi, nu ştiu cum făcu, dus fiind pe gînduri, şi alunecă de călcă pe pămîntul pocitului de om. N-apucă să facă zece, douăzeci de paşi, şi iată că se pomeni cu dînsul dinaintea lui.

Acum nu-i era lui pentru că trecuse pe pămîntul omului celui slut şi scîrbos, ci îi era ciudă cum de să calce vorba tatălui său, ce-i spusese cu grai de moarte.

Pocitania pămîntului îi zise:

— Toţi nelegiuiţii ce-mi calcă hotarul cad în robia mea.

— Mai întîi trebuie să ştii — îi răspunse Aleodor — că din nebăgare de seamă şi fără de voia mea am călcat pe coprinsul tău, şi n-am nici un gînd rău asupră-ţi.

— Eu te socoteam mai altfel; dară văz că ai de gînd să-ţi ceri iertăciune de la mine ca toţi fricoşii.

— Ba să mă ferească Dumnezeu! Eu ţi-am spus curatul adevăr, şi, dacă vrei luptă, alege-ţi: în săbii să ne tăiem, în buzdugane să ne lovim, ori în luptă să ne luptăm.

— Nici una, nici alta. Ci, ca să scapi de pedeapsă, alt chip nu e, decît să te duci să-mi aduci fata lui Verdeş împărat.

Aleodor voi să se codească oarecum, ba că trebile îm- părăţiei nu-l iartă să facă o călătorie aşa de lungă, ba că n-are călăuz, ba că una, ba că alta; dar aş! unde vrea să ştie pocitul de toate astea! El o ţinea una, să-i aducă pe fata lui Verdeş împărat, dacă vrea să scape de ponosul de tîlhar, de călcător de drepturile altuia, şi să rămîie cu sufletul în oase.

Aleodor se ştia vinovat. Deşi fără voia lui, dară

ştia că a făcut un păcat de a călca pe moşia slutului. Mai ştia iară că de omul dracului, să dai şi să scapi, să n-ai nici în clin, nici în mînecă cu dînsul. Făgădui în cele din urmă să-i facă slujba cu care-l însărcina.

Jumătate-de-om-călare-pe-jumătate-de-iepure-şchiop ştia că, deoarece Aleodor i-a făgăduit, apoi are să-şi ţie cuvîntul, ca unul ce era om de omenie, şi-i zise:

— Pasă cu Dumnezeu, şi să-ţi ajute să vii cu izbîndă

bun

ă. Aleodor plecă. Şi cum mergea el gîndindu-se şi răz—

gîndindu-se cum să-şi împlinească sarcina mai bine, căci îşi dăduse cuvîntul, se pomeni la marginea unui eleşteu şi o ştiucă se zbătea de moarte pe uscat.

Cum o văzu, el se duse să o ia, ca să-şi aline foamea cu dînsa. Ştiuca îi zise:

— Nu mă omorî, Făt-Frumos; ci mai bine dă-mi drumul în apă, că mult bine ţi-oi prinde cînd cu gîndul n-ăi gîndi.

Aleodor o ascultă şi o dete în apă. Atunci ştiuca îi mai

zise

— Ţine acest solzişor, şi cînd vei gîndi la mine, eu

:

voi fi la Flăcăul se plecă mai înainte şi se tot

tine

mira de o astfel de

.

întîmplare.

Cînd, iacă se întîlneşte cu un corb ce avea o aripă ruptă.

Şi, voind să vîneze corbul, el îi zise:

— Făt-Frumos, Făt-Frumos, decît să-ţi încarci sufletul cu mine, mai bine ai face să-mi legi aripa, că mult bine ţi-oi prinde.

Aleodor îl ascultă, căci era băiat viteaz şi de treabă, şi îi legă aripa. Cînd era să plece, corbul îi zise:

— Ţine peniţa asta, voinicule, şi, cînd vei gîndi la mine, eu voi fi la tine.

Luă peniţa Aleodor, şi-şi cătă de drum. Dar nu făcu ca la o sută de paşi şi iată că dete peste un tăune. Cînd se gătea a-l strivi cu piciorul, tăunele zise:

— Cruţă-mi viaţa, Aleodor împărat, şi eu te voi mîntui pe tine de la moarte. Ţine acest pufuleţ din aripioara mea, şi, cînd vei gîndi la mine, eu voi fi la tine.

Auzind Aleodor unele ca acestea, şi că îi zise şi pre nume, odată ridică piciorul şi lăsă pe tăune să se ducă în voia lui.

Şi mergînd înainte, cale de nu ştiu cîte zile, dete de palatul lui Verdeş împărat. Cum ajunse aci, se puse la poartă şi aşteptă că doar de va veni cineva să-l întrebe ce caută.

Stete o zi, stete două; şi ca să vie cineva să-l întrebe ce voieşte, ba. Cînd fu în ziua d-a treia, Verdeş împărat chemă slujitorii şi le dete o gură de or pomeni-o.

— Cum se poate, le zise el, să stea omul trei zile la poarta mea şi să nu meargă nimeni să-l cerceteze? Pentru asta vă plătesc eu simbrie? Pentru asta vă am eu la mine pe procopseală?

Slujitorii dedeau din colţ în colţ şi nu ştiau ce să răspunză. În cele de pe urmă, chemară pe Aleodor şi-l duseră înaintea împăratului.

— Ce vrei, flăcăule, îi zise împăratul, şi ce aştepţi la poarta curţilor mele?

— Ce să voi, mărite împărate, îi răspunse el, iată sînt trimis să-ţi cer fata.

— Bine, băiete. Dară mai întîi trebuie să facem legătura, căci aşa este obiceiul la curtea mea. Ai voie să te ascunzi unde vei voi, în trei zile d-a rîndul. Dacă fie-mea te va găsi, capul ţi se va tăia şi se va pune în parul ce a mai rămas, din o sută, fără cap. Iară dacă nu te va găsi, atunci cu cinste împărătească o vei lua de la mine.

— Am nădejde la Dumnezeu, mărite împărate, că nu mă va lăsa să piei. Parului îi vom putea da şi altceva, nu tot cap de om. Să facem legătura.

— Aşa?

— Aşa.

Se puseră şi făcură legătura; scriseră carte şi o întăriră.

Viind fata de faţă, se învoiră ca a doua zi el să se ascunză cum va şti mai bine. Iară daca se învoiră, el rămase într-un neastîmpăr ce-l chinuia mai cumplit decît moartea. El se gîndea şi se răzgîndea cum să se ascunză mai bine. Vezi că era vorba de

capul lui, iară nu de altceva. Şi, tot mergînd pe gînduri şi tot plănuind, iată că-şi aduse aminte de ştiucă. Scoase solzul, se uită şi se gîndi la stăpîna lui; cînd, iată, măre, că ştiuca şi veni şi-i zise:

— Ce pofteşti de la mine, Făt-Frumos?

— Ce poftesc? Iacă, iacă, ce mi s-a întîmplat. Nu ştii tu ceva să mă înveţi ce să fac?

— Ia nu te mai îngrija. Lasă pe mine.

Şi îndată, lovind din coadă, făcu pe Aleodor un cosăcel şi îl ascunse pe fundul mării, printre ceilalţi cosăcei.

Cînd se sculă fata, îşi luă ocheanul şi se uită cu el în toate părţile. Nu-l văzu. De unde ceilalţi cari venise să o ceară în căsătorie se ascundeau prin pivniţi, pre după case, pre după cîte o şiră de paie, sau prin vreo culă părăsită, Aleodor se ascunse astfel, încît fata intră la grije că o să fie biruită. Ce-i veni ei, se uită cu ocheanul şi în mare, şi îl zări pe fundul mării, printre cosăcei. Pasămite, ocheanul ei era năzdrăvan.

— Ieşi d-acolo, hoţomanule, îi zise ea rîzînd. Ce mi te-ai posmăgit aşa? Din coşcogeamite omul te-ai făcut un cosac şi mi te-ai ascuns în fundul mării.

N-avu încotro şi trebui să

iasă. Ea zise şi împăratului:

— Mi se pare, tată, că flăcăul ăsta mi-a venit de hac. Şi mult e nurliu şi drăgălaş. Chiar de l-oi afla pînă la a treia oară, să-l ierţi, tată, că nu e prost ca ceilalţi. Boiul lui îl arată a fi ceva mai deosebit.

— Vom vedea, îi răspunse împăratul.

A doua zi, ce-i veni lui, se gîndi la corb. Acesta fu numaidecît dinaintea lui şi-i zise:

— Ce vrei, stăpîne?

— Ia uită-te, neiculiţă, ce mi s-a întîmplat; nu ştii tu ceva să mă înveţi?

— Să cercăm.

Şi lovindu-l cu aripa, îl făcu un pui de corb şi îl vîrî într- un stol de corbi ce se urcase pînă la vîntul turbat.

Cum se sculă fata, îşi luă ocheanul şi iarăşi îl cătă prin toate locurile. Nu e. Caută-l pe pămînt, nu e. Caută-l prin ape şi prin mări, nu e. Se luă de gînduri fata. Cînd către nămiezi, ce-i veni ei, se uită

şi în sus. Şi zărindu-l în slava cerului printre stolul de corbi, începu a-i face cu degetul, şi-i zise:

— Ghidi, ghidi, tălharule ce eşti! Dă-te jos d-acolo, omule, ce mi te-ai făcut aşa pitcoace de păsare? Nici în rai nu scapi de mine!

Se dete jos, că n-avea ce face. Împăratul începu a se minuna şi el de isteţimea lui Aleodor şi-şi plecă urechea la rugăciunea fiicei sale.

Însă, fiindcă legătura era ca să se ascunză pînă de trei ori, împăratul zise:

— D-a minune, ia să vedem unde are să se mai ascunză?

A treia zi, dis-de-dimineaţă, se gîndi la tăune. Acesta veni într-un suflet. După ce îi spuse ce voieşte, tăunele zise:

— Lasă pe mine şi, de te-o găsi, eu aci sînt.

Îl făcu o lindină şi-l ascunse chiar în coada fetei, fără să simţă ea.

Sculîndu-se fata, şi luă ocheanul, îl căută toată ziua, şi, ca să dea de dînsul, nici cît. Ea se da de ceasul morţii, căci îl simţea, i se arăta ei a fi p-aci prin preajmă, dară de văzut nu-l vedea. Cătă cu ocheanul prin mare, pre pămînt, prin văzduh, dară nu-l văzu nicăieri. Către seară, obosită de atîta căutare, strigă:

— Ci că arată-te o dată! Te simţ că eşti p-aci p-aproape, dară nu te văz. Tu m-ai biruit, a ta să fiu.

Dacă auzi el că este biruită, se dete binişor jos din coada ei şi se arătă. Împăratul n-avu nici el ce mai zice, şi îi dete fata. Cînd plecară, îi petrecu cu mare cinste şi alai, pînă afară din împărăţia lui.

Pe drum, ei stătură să facă popas. Şi, după ce îmbucară cîte ceva, el puse capul în poala ei şi adormi. Fata de împărat, tot uitîndu-se la el, i se scurgea ochii după frumuseţea şi după boiul lui. Inima îi dete brînci, şi ea nu se putu opri, ci îl sărută. Aleodor, cum se deşteptă, îi trase o palmă de auzi cîinii în Giurgiu. Ea plînse şi îi zise:

— I! Aleodor dragă, dară grea palmă mai ai!

— Te-am pălmuit pentru fapta ce ai făcut; căci eu nu te- am luat pentru mine, ci pentru cela ce m-a trimis pe mine.

— Apoi bine, frăţioare, de ce nu mi-ai spus aşa

de acasă; căci atunci ştiam şi eu ce să fac; dar lasă, nici acum nu e timpul trecut.

Pornind şi de aci, ajunseră cu sănătate la Jumătate-de- om-călare-pe-jumătate-de-iepure-şchiop.

— Iată, m-am închinat cu slujba, zise Aleodor, şi plec voi să
e.

Fata, cînd văzu pe această iazmă, se cutremură de scîrbă
şi nu voia să rămîie la dînsul o dată cu capul.

Slutul se dete pe lîngă fată şi începu s-o linguşească cu vorbe mierloitoare şi să se ia cu binele pe lîngă dînsa.

Dară fata îi zise:

— Piei de dinaintea mea, satano, că te trimit la mumă-ta, Iadul, care te-a vărsat pe faţa pămîntului.

Sluţenia de neom se topea de dragostea fetei, se lungea cu burta pe pămînt şi umbla cu şosele, cu momele, să înduplece pre fată a-l lua de bărbat.

Dară, aş! feritu-l-a sîntuleţul să se apropie de dînsa! căci îl ţinea ţintuit în loc cu ochii cît de colo. Din satană, din iazmă şi din spurcăciune nu-l mai scotea.

— Piei, necuratule, de pe faţa pămîntului, să scape lumea de o ciumă şi de o holeră ca tine!

Mai stărui ce mai stărui, şi, dacă se văzu înfruntat pînă într-atît, iazma plesni de necaz, cum de să fie el ocărît atît de mult de o cutră de muiere.

Atunci Aleodor întinse coprinsul său şi peste moşia lui Jumătate-de-om-călare-pe-jumătate-de-iepure-şchiop, luă de soţie pe fata lui Verdeş împărat şi se întoarse la împărăţia lui.

Cînd îl văzură alde gloatele venind teafăr, alături cu o soţioară de-i rîdea şi stelele de frumoasă, îl primiră cu mare bucurie; şi, urcîndu-se din nou în scaunul împărăţiei, domni şi trăi în fericire, pînă se istovi.

Iară eu încălecai p-o şea şi v-o spusei dumneavoastră
aşa.

PETRE ISPIRESCU

Pasărea măiastră

A FOST ODATĂ ca niciodată.

A fost odată un împărat evlavios şi bun. El avea trei feciori. Pe lîngă multe bunătăţi ce făcuse oamenilor din împărăţia lui, a ridicat şi o monastire de care să se ducă pomina. A împodobit-o cu aur, cu pietre nestemate şi cu tot ceea ce meşterii din acea ţară au socotit mai scump şi mai frumos. O mulţime de stîlpi de marmură şi poleiţi erau prin biserică şi pe dinaintea ei. Zugrăvelele cele mai preţioase, policandre de argint suflate cu aur, candele de argintul cel mai bun şi mari cît doniţa, cărţile cele mai alese erau zestrea monastirii aceleia. Cu cît se bucura împăratul de frumuseţea ei, cu atît se întrista că nu putea să o desăvîrşească pe deplin, căci turnul se surpa.

— Cum se poate, zise împăratul, să nu pot sfîrşi astă sîntă biserică? Iată, am cheltuit toată starea, şi ea nu este încă tîrnosită[1] .

Şi dete sfară în ţară ca orice meşter se va găsi, care să poată să-i ridice turnul, să ştie că va dobîndi de la dînsul mari daruri şi boierie. Pe lîngă acestea, poruncă dete ca în toate bisericile să se facă rugăciuni şi privegheri, ca să se îndure milostivul Dumnezeu a-i trimite un meşter bun.

Iară a treia noapte visă împăratul că, dacă va aduce cineva pasărea măiastră de pe tărîmul celălalt şi să-i aşeze cuibul în turn, se va putea face monastirea desăvîrşită.

Spuse fiilor acest vis, iară ei se întreceau care de care să plece mai-nainte, şi să se închine cu slujba la tată-său împăratul. Atunci împăratul le zise:

— Eu văz, feţii mei, că toţi aveţi dorinţă de a vă face datoria către Dumnezeu; însă nu vă puteţi duce toţi deodată. Acum să se ducă fiul meu cel mai mare; şi, dacă nu va putea el

[1] A tîrnosi biserica — a inaugura, a sfinţi biserica.

să izbutească, să se ducă altul, şi tot aşa, pe rînd, pînă cînd Dumnezeu îşi va arăta mila lui către noi.

Copiii tăcură şi se supuseră; iară feciorul cel mare al împăratului se găti de drum. Merse ce merse şi, dacă trecu de hotarăle împărăţiei tatălui său, stete să conăcească într-o dumbravă frumoasă. După ce făcu focul, sta acolo pînă să se gătească mîncarea, cînd văzu deodată înaintea lui un vulpoi, care îl rugă să-şi lege ogarul, să-i dea şi lui un codru de pîine, un pahar de vin şi să-l lase să se încălzească şi el la ăl foc. Fiul împăratului, în loc să asculte rugăciunea, dete drumul ogarului, care se luă după dînsul. Atunci vulpoiul făcu un semn asupra lui şi îl schimbă în stană de piatră.

Văzînd împăratul că fiul său cel mare nu se mai întoarce, ascultă rugăciunea fiului celui mijlociu, şi îi dete voie să meargă şi dînsul. Acesta, după ce se găti şi îşi luă merinde de drum, porni şi dînsul. La locul unde se împietrise frate-său, păţi ca dînsul, fiindcă nu voi să dea ascultare rugăciunilor ce-i adusese vulpoiul, ci voia să-l prinză ca să-i ia pielea.

Împăratul se pusese pe gînduri văzînd că după atîta mare de timp nu se mai întoarseră fiii săi nici cu pasărea măiastră, nici fără dînsa, cînd fiul său cel mai mic îi zise:

— Tată, iată, este acum destul timp de cînd fraţii mei cei mari au plecat să aducă pasărea măiastră şi nu s-au mai întors nici cu ispravă, nici fără ispravă.

Să-mi dai bani de
cheltuială Şi haine de
primeneală,

ca să-mi încerc şi eu norocul. Şi, de voi izbuti, te vei bucura, tată, că ţi se împlineşte dorinţa, iară de nu, eu nu voi suferi nici o umilinţă.

— Fraţii tăi cei mari, zise împăratul, după cum se vede n- au putut să facă nimic spre a aduce acea

pasăre măiastră, ba poate să-şi fi şi răpus capetele, deoarece sînt duşi de atîta timp şi nu se mai întoarce nici unul. Eu sînt bătrîn de aci înainte; dacă vei lipsi şi tu, cine să-mi dea ajutor la greutăţile împărăţiei, şi, dacă voi muri, cine să se suie pe scaunul meu, dacă nu tu, fiul meu? Rămîi aci, dragul tatei, nu te mai duce.

— Domnia ta, tată, ştii prea bine că n-am ieşit din poruncile împărăţiei tale nici cît negru sub unghie; şi, dacă acum cutez a stărui în rugăciunea mea, este numai că voiesc, dac-aş putea, să îndeplinesc o dorinţă care nu dă odihnă sufletului măriei tale, dorinţă pe care te sileşti de mulţi ani şi cu mari cheltuieli să o împlineşti.

După multe rugăciuni şi stăruinţă, împăratul se în- duplecă şi-i dete voie. Îşi alese calul ce-i plăcu din grajdul împărătesc, un ogar să-l aibă de tovarăş, îşi luă merinde de ajuns şi plecă.

După trecere de oarecare timp, sosiră amîndoi fiii cei mai mari ai împăratului aducînd cu sine-le pasărea măiastră şi o roabă pe care o făcură găinăreasă. Toată lumea se miră de frumuseţea acelei păsări, care era cu mii de mii de vopseli, penele ei străluceau ca oglinda la soare; iar turnul bisericii nu se mai surpă; pasărea se aşeză în acel turn cu cuibul ei. Un lucru se băgă de seamă: pasărea se părea a fi mută, căci nu da nici un viers, şi toţi cîţi o vedeau o căinau cum de o aşa pasăre frumoasă şi mîndră să nu aibă viers, pentru care şi împăratul, cu toată bucuria ce avea pentru biserică şi pentru turnul ei, se mîhnea că pasărea nu-i cînta.

Locuitorii începuseră a uita de fiul împăratului cel mic; atîta de multă bucurie aveau ei că li se adusese pasărea măiastră, ceea ce oprise turnul de a se surpa, şi astfel biserica se putuse face cu desăvîrşire; numai împăratul se mîhnea în sufletul său că nu este de faţă şi fiul său cel mic care să se împărtăşească de bucuria poporului său; cînd, într-una din zile, veni găinăreasa şi-i zise:

— Mărite împărate, să-ţi fie faţa luminată, toată cetatea se minunează de viersul păsării măiestre; un cioban, cum a intrat azi de dimineaţă în biserică, pasărea a început să cînte de să se spargă, şi este aşa de veselă, încît pare că nu o încape locul. Asta este a doua oară de cînd, cum intră acel cioban în

biserică, pasărea nu mai conteneşte de a cînta; cum iese el, ea tace.

— Să se aducă acel cioban înaintea mea chiar acum.

— Măria ta, după cum se vede, ciobanul este străin, căci nimeni nu-l cunoaşte. Fiii măriei tale, precum mi s-a spus, ar fi pus paznici să-l prinză.

— Taci! zise împăratul, nu vorbi de fiii mei, căci nu ţi se cuvine ţie să te atingi de ei.

Împăratul puse şi el cîţiva slujbaşi să pîndească pe sub ascuns şi, cum vor vedea pe ciobanul care, cînd va intra în biserică, pasărea va cînta, să pună mîna pe dînsul şi să-l aducă înaintea lui.

Nu s-a mulţumit cu atît, ci şi însuşi s-a dus la biserică de sărbătoarea cea mai apropiată, ca să auză cu urechile sale cîntecul cel minunat al pasărei, şi să vază cu ochii săi pe acel păstor tînăr; şi, de n-ar fi fost de faţă, s-ar fi întîmplat o luptă crîncenă între slujitorii săi şi oamenii puşi de fiii lui, carii voiau cu dinadinsul să pună mîna pe cioban. Atunci porunci împăratul să aducă pe acel păstor cu omenie la palatul său, pentru că nu ştiu ce simţi împăratul în inimă, cînd îl văzu aşa de tînăr, blînd, smerit şi cu boiul de voinic. După ce ieşi de la biserică, împăratul se duse drept la palat, pentru că inima îi zicea că trebuie să fie ceva de ciobanul acela. Cum îl văzu, împăratul îi zise:

— Ia spune-mi, flăcăule, din ce parte de loc eşti? Ai părinţi, şi cum s-a întîmplat de ai venit p-aci?

— Istoria mea, luminate împărate, este lungă. Părinţi am, asemenea şi fraţi. Ca să-ţi povestesc cum am venit p-aci şi din ce parte de loc sînt, îmi trebuie mai mult timp. Dară dacă voinţa măriei tale este să ştii, sînt gata a mă supune. Chiar mîine pînă în ziuă voi veni la măria ta pentru aceasta. Acum este tîrziu.

— Bine, voinice; mîine în revărsat de zori te aştept.

A doua zi dis de dimineaţă, ciobanul veni şi aşteptă porunca împăratului; iară împăratul, cum auzi că a venit păstorul cu pricina, îl chemă înaintea lui.

— Ia spune-mi, flăcăule, care este cauza de cîntă

pasărea măiastră, cum pui tu piciorul în biserică, şi tace dacă ieşi?

— Ca să ştii aceasta şi altele, luminate împărate, lasă-mă să-ţi povestesc toată istoria mea.

— Iaca te ascult, povesteşte-mi tot ce vei voi.

Atunci ciobanul începu:

— Am tată şi fraţi. Am plecat din casa părintească ca să fac o faptă care să veselească pe tata, căci el era trist că nu putea să-şi împlinească dorinţa. După o călătorie de cîteva zile, am ajuns la o cîmpie frumoasă, de unde se deschideau mai multe drumuri. Acolo am voit să conăcesc. Mi-am făcut un focşor bun, am scos merindele ce aveam şi, cînd era să mă pui la masă, mă trezesc cu un vulpoi lîngă mine. Nu ştiu nici de unde, nici pe unde veni, că eu nu l-am văzut. Pare că ieşi din pămînt.

“Fă bine, mă rog, îmi zise, şi lasă-mă să mă încălzesc şi eu la focul tău, că uite, tremur de-mi clănţănesc dinţii în gură. Dă-mi şi mie o bucată de pîine şi un pahar de vin, să-mi potolesc o foame şi sete care mă chinuiesc. Şi, ca să mănînc în linişte şi să mă pot încălzi fără frică, leagă-ţi ogarul.”

“Prea bine, îi zisei, poftim de te încălzeşte; iată merindele mele, şi plosca mea, mănîncă şi bea cît vei pofti.”

Apoi am legat ogarul şi am şezut amîndoi lîngă foc povestind. Din una, în alta, îi spusei unde mă duc, ba încă îl rugai dacă ştie ceva să-mi spuie cum să fac, cum să dreg, să-mi împlinesc slujba cu care m-am însărcinat de bună-voia mea.

“Cît pentru asta, îmi zise vulpoiul, fii pe pace. Mîine de dimineaţă plecăm amîndoi, şi, dacă nu te-oi face eu să izbuteşti, să nu-mi mai zici pe nume.”

Şezurăm la foc, ne ospătarăm ca nişte prieteni; apoi vulpoiul îşi luă noapte bună şi pieri ca o nălucă. Mă ciudeam în mine cum de nu-l văz încotro a apucat, şi, tot frămîntîndu-mi mintea să ştiu cum a venit şi cum s-a dus fără să-l bag de seamă, am adormit.

Cînd a venit a doua zi în faptul zilei, m-a găsit minunîndu-mă de nişte stane de piatră ce închipuiau doi oameni, doi cai şi doi ogari. De cum îl văzui, ne gătirăm de ducă.

Vulpoiul se dete de trei ori peste cap şi se făcu un voinic, ştii colea, cum ţi-e drag să te uiţi la el. Pe cale îmi spuse că locul unde am mas noaptea trecută era moşia lui, că este însurat, că are copii, că el era blestemat să poarte corpul de vulpoi pînă cînd un om va avea milă de el, îl va primi să se

încălzească cu dînsul la un foc, îi va da un codru de pîine şi un pahar de vin; că eu am fost acel om, că acum este dezlegat de blestem şi că de aceea va merge cu mine, şi nu mă va lăsa singur pînă ce nu voi ajunge la izbîndă.

Îmi păru bine de astă întîmplare, şi aşa noi merserăm, merserăm,

zi de vară
pînă-n
seară,

şi ajunserăm la o poiană, unde maserăm peste noapte.

Tovarăşul meu de călătorie îmi spuse că a doua zi aveam să trecem pe hotarul unor zmei, că acolo credea el că voi găsi ceea ce căutam.

A doua zi am înaintat pe moşia zmeilor, dar tot cam cu teamă; cînd, pe la chindii, am ajuns la palatul zmeilor. Mîndreţe ce am văzut acolo nu se poate povesti. Grădini cu fel de fel de flori şi de pomi; casele învălite cu argint, care strălucea la soare ca oglinda; păreţii erau împodobiţi cu chipuri de flori săpate, iară ciubucele erau poleite; fîntîni care aruncau apă în sus. Avurăm parte că zmeii nu erau acasă cînd am ajuns acolo. Furăm întîmpinaţi în pragul porţii de o fată frumoasă, frumoasă, de pare că era făcută din zahăr, care ne zise să nu călcăm în curte, în lipsa zmeilor, că nu e bine de noi; apoi lăcrăma de bucurie că a mai văzut oameni de pe tărîmul de unde au furat-o zmeii.

Întrebînd-o despre lucrul ce căutam, ne-a spus că se află la alţi zmei, rude ale zmeilor pe moşia cărora eram.

“Duceţi-vă, ne zise ea, că cu ajutorul lui Dumnezeu nădăjduiesc să izbîndiţi şi, întorcîndu-vă, luaţi-mă şi pe mine”. După ce ne învăţă cum să facem să intrăm în curtea zmeilor şi cum să lucrăm, mă jură pe ce am mai scump pe lume, pe tata, ca să nu o las la zmei, ci să o iau, iară noi ne-am

dus. Ce e drept, şi mie îmi plăcu fata, de cum o văzui.

Şi, ajungînd la hotarul celorlalţi zmei, am stat de ne-am odihnit. Iară în revărsat de zori, am pornit pe tărîmul zmeilor, şi am ajuns cam aproape de nămiezi la palaturile lor, care erau şi mai frumoase decît ale celor dintîi. Cum am descălecat, m-

am dus la grajd, iară tovarăşul meu s-a întors înapoi; fiindcă aşa ne învăţase fata.

Caii erau la iesle. Unul din ei a întors capul şi s-a uitat la mine. Eu l-am frecat la ochi, l-am tras de urechi, i-am sumuţat[1] şi i-am pus frîu în cap. Apoi încălecînd, d-a-ncălare am luat colivia cu pasărea măiastră care era în pridvor.

— Tu ai luat pasărea măiastră? zise împăratul. Tu eşti fiul meu pe care toată lumea îl ţine de pierdut?

— Aşa, tată.

Şi, după ce sărută mîna împăratului, îl rugă să porun- cească a se aduce de faţă găinăreasa.

Dacă veni găinăreasa, ciobanul zise:

— Asta este fata de care îţi spusei.

— Cum se poate? răspunse împăratul. Dară cum a ajuns găinăreasă?

— Asta ţi-o va spune ea; căci eu nu ştiu. Şi aşa cum zisei, începu el a povesti, după ce înhăţai colivia şi o luai la sănătoasa cu bidiviul luat de la zmei, începură să nicheze caii ceilalţi şi să facă un zgomot de ţi se făcea părul măciucă; iară eu îmi ţineam firea. Unde se luară zmeii după mine şi fugi, şi fugi, pînă ce ajunsei la tovarăşul care mă aştepta la hotar; şi, dacă nu era el, puneau zmeii mîna pe mine şi cine ştie ce se alegea de capul meu. Tovarăşul meu însă întinse mîna şi răcni o dată la dînşii: "Staţi!" Iară ei parcă fură de piatră de cînd lumea; nici un pas nu mai făcură înainte. După ce mă luă în braţe şi mă sărută, se miră şi el de frumuseţea pasărei. Zmeii însă umblau cu şosele, cu momele, să-mi ia pasărea, făgăduindu-mi cîte în lună şi soare; dacă văzură că nu mă pot îndupleca, mă rugă ca barim calul să li-l dau; în sfîrşit, văzui eu că nu e bine să-i las tocmai de tot mîhniţi; le-am dat calul, şi eu am plecat cu tovarăşul meu şi cu pasărea; iară zmeilor li se scurgeau ochii după dînsa. Ajungînd la palaturile celorlalţi zmei, fata ne aştepta în poartă; plesni de trei ori cu un bici şi tot palatul se făcu un măr, pe

care ea îl luă; iară eu o înhăţai de mijloc, şi pe ici ţi-e drumul.

---

[1] A sumuţa — a scoate sunete specifice, ţuguind buzele, pentru a îndemna un cal.

Aoleo! dară zmeii cînd simţiră! unde veneau cu o falcă în cer şi cu una în pămînt, şi unde răcneau de-ţi îngheţa sîngele în vine. Eu îmi făcui curaj, detei pinteni calului şi împreună cu tovarăşul meu fugeam ca vîntul; zmeii însă veneau ca gîndul. Dacă văzu tovarăşul meu aşa, şi că nu este chip a scăpa cu faţa curată, se opri în loc, ameninţă asupra lor şi se făcură stane de piatră. Iară noi ne urmarăm călătoria venind pînă iarăşi în cîmpia de unde plecasem, adică pe moşia vulpoiului.

După ce ne-am odihnit şi am dat mulţumită Domnului că am terminat cu bine astă treabă, l-am întrebat ce însemna acele stane de piatră. Atunci el îmi zise:

“De vei şti, te vei căi; de nu vei şti, iarăşi te

vei căi”. “Spune-mi, te rog”, îi zisei.

“Aceştia sînt fraţii tăi, îmi răspunse. Ei, în loc să facă ca tine, să primească cu dragoste rugăciunea mea, asmuţară ogarii după mine, ceea ce îmi prelungi scîrbosul blestem de a purta leşul vulpoiului: iară eu îi împietrii.”

“Pentru dragostea mea, rogu-te, îi zisei eu, şi pentru prietenia ce am legat, fă-i iară oameni cum au fost.”

“Mult mi-e dragă prietenia ta, răspunse el, şi de aceea fie după voia ta; dară o să te căieşti”.

Şi într-un minut nu ştiu ce făcu din mînă, că deodată pietrele acelea se scuturară şi fraţii mei rămaseră în mirare văzîndu-se faţă în faţă cu noi.

Ne luarăm ziua bună de la tovarăşul meu şi plecarăm să ne întoarcem acasă.

Pasămite, fraţii mei îmi coceau turta.

“Frate, îmi ziseră ei, după ce călătorirăm cîtva, am obosit de atîta drum; căldura este mare; aide ici la un eleşteu pe care îl ştim noi, să bem cîte niţică apă, să ne răcorim.”

Am ascultat şi am mers. Bău cel mare, bău şi cel mijlociu; iară cînd era să beau şi eu, cum eram pus

pe brînci pe marginea eleşteului ca să ajung cu gura la apă, cum făcuseră şi ei, mă trezii cu o usturime grozavă la amîndouă picioarele; cînd să mă întorc să văz ce este pricina, nu mă mai putui scula în picioare; mi le tăiaseră fraţii mei, şi-şi cătau de drum, fără a mai asculta la rugăciunile şi vaietele mele.

Trei zile şi trei nopţi am mas acolo prin prejurul eleşteului. Calul meu, biet, cînd vedea că vine cîte vreun balaur la mine, mă lua cu dinţii de pe la spate, de haine, şi fugea încotro vedea cu ochii, şi azvîrlea din picioare de nu se putea apropia de noi nici o fiară sălbatică.

În sfîrşit, a patra zi am dat peste un orb care orbecaia şi el pe dibuite.

"Cine este acolo?" întrebai eu.

"Un biet neputincios", răspunse el.

Şi, după ce îmi spuse cum fraţii i-au scos ochii, din pizmă, i-am povestit şi eu cum mi-au tăiat fraţii picioarele. Atunci el îmi zise:

"Ştii ce? Aide să ne prindem fraţi de cruce. Eu am picioare, tu ai ochi; să te port în spinare. Eu să umblu pentru tine, tu să vezi pentru mine. Eu ştiu că p-aci prin vecinătate este o scorpie mare. Cu sîngele ei se poate vindeca orice boală ar fi."

M- am învoit cu dînsul la aceasta şi am mers pînă am dat de locuinţa scorpiei. Ea nu era acasă. Orbul m-aşeză după uşă şi îmi zise ca să dau cu sabia să o tai, cum va intra; iară el se ascunse după sobă. Nu aşteptarăm mult şi iată scorpia venea supărată, fiindcă simţise că-i călcase cineva casa. Cum o văzui, inima se făcu cît un purice în mine, iară cînd intră pe uşă, aşteptai pînă să-mi vie bine, şi unde detei o dată cu sete, încît dintr-o lovitură îi tăiai cîteştrele capetele. Mă unsei numaidecît cu sîngele ei cald, şi, cum atinsei picioarele la loc, se lipiră de parcă fuseseră acolo de cînd lumea. Unsei şi pe orb, şi îi veniră vederile ca mai-nainte. După ce mulţumirăm lui Dumnezeu, plecarăm fiecare la ale noastre.

N- am voit să viu d-a dreptul acasă, ci am socotit mai bine să mă bag cioban şi să las ca Dumnezeu să aducă lucrurile aşa încît să se dovedească vinovatul. Nu m-am înşelat în credinţa mea, că iată puterea lui mare este, şi judecata lui

dreaptă.

— Spune şi tu, zise împăratul găinăresei, cum de ai ajuns găinăreasă şi roabă?

— După ce a tăiat picioarele fratelui celui mic, fiii cei mari ai împărăţiei tale mă luară unul pe mine şi altul pasărea măiastră. Eu plîngeam de mă topeam, că mă despărţea de fiul

cel mic al măriei tale, pe care îmi era drag să-l privesc, fiindcă-l văzusem că e un pui de românaş. Ei mă siliră să mă iubesc cu unul din ei, care îmi făgădui că mă va lua de soţie cum voi ajunge la curtea împărătească.

După ce m-am împotrivit la toate siluirile ce amîndoi voiau să-mi facă, am primit mai bine să fiu roabă şi găinărească la curtea împărăţiei tale, decît să mă duc aiurea, fiindcă ştiam că Dumnezeu nu va lăsa să se prăpădească acela care a umblat cu dreptatea în sîn, şi acum mulţumesc lui Dumnezeu că mi-a arătat cum fapta bună nu moare niciodată.

— Poţi tu să-mi dovedeşti, întrebă împăratul, că tu eşti acea fată şi nu alta?

— Acest măr, zise ea, pe care îl scoase din sîn, poate să încredinţeze pe orişicine că eu sînt. Fiii dumitale cei mai mari n-au ştiut de dînsul, că mi l-ar fi luat şi nu m-aş mai fi întîlnit cu dînsul.

Atunci, ieşind afară, plesni dintr-o biciuşcă de trei ori asupra mărului, şi unde se ridică nişte palaturi, încît în toată împărăţia nu se găseau altele ca acelea.

Împăratul rămase şi el în mirare. Şi, voind a sărbători venirea fiului celui mic, acesta zise:

— Tată, înainte de a mulţumi lui Dumnezeu că m-am întors sănătos, să mergem cîteştrei fraţi înaintea lui la judecată.

Împăratul n-avu ce zice. Se aduseră fraţii înaintea împăratului, carii deteră în genunchi şi cerură iertare de la fratele cel mai mic. El le zise:

— Dacă Dumnezeu vă va ierta, iertaţi să fiţi şi de mine.

Neavînd încotro, se duseră înaintea bisericii şi puseră trei uleie[1] depărtate deopotrivă unul de altul. Intrară fiecare cu picioarele în cîte unul, şi aruncară cu praştia în sus cîte o piatră; pietrele fraţilor celor mari se întoarseră şi loviră pe fiecare în cap cu aşa tărie încît rămaseră morţi. Piatra însă a fiului celui

mic de împărat căzu dinaintea lui.

---

[1]Ulei — vas făcut dintr-un lemn scobit.

Lumea se adunase de a se uita la astă judecată dum- nezeiască, iar împăratul, după ce făcu nuntă şi-şi însoţi copilul cu găinăreasa, se coborî de pe tron şi puse pe fiul său în locu-i, care, dacă o fi trăind, împărăţeşte şi pînă azi.

Eram şi eu de faţă la acele întîmplări, pe care le po- vestesc acum celor ce mă ascultă.

PETRE
ISPIRESCU

Greuceanu

A FOST ODATĂ ca niciodată.

A fost un împărat, şi se numea împăratul Roşu. El era foarte mîhnit că, în zilele lui, nişte zmei furaseră soarele şi luna de pre cer.

Trămise deci oameni prin toate ţările şi răvaşe prin oraşe, ca să dea în ştire tuturor că oricine se va găsi să scoată soarele şi luna de la zmei, acela va lua pe fie-sa de nevastă şi încă şi jumătate din împărăţia lui, iară cine va umbla şi nu va izbîndi nimic, acela să ştie că i se va tăia capul.

Mulţi voinici se potricăliseră[1] semeţindu-se cu uşurinţă că vor scoate la capăt o asemenea însărcinare; şi, cînd la treabă, hîţ în sus, hîţ în jos, dau din colţ în colţ şi nu ştiau de unde s-o înceapă şi unde s-o sfîrşească; vezi că nu toate muştele fac miere. Împăratul însă se ţinu de cuvînt.

Pe vremea aceea, se afla un viteaz pre nume Greuceanu. Auzind şi el de făgăduinţa împărătească, ce se gîndi, ce se răzgîndi, că numai îşi luă inima în dinţi, încumetîndu-se pe ajutorul lui Dumnezeu şi pe voinicia sa, şi plecă şi el la împăratul să se închine cu slujba.

Pe drum se întîlni cu doi oameni pe care slujitorii împărăteşti îi duceau la împărat ca să-i taie, pentru că fugiseră de la o bătălie ce o avusese împăratul acesta cu nişte gadine. Ei erau trişti, bieţii oameni, dară Greuceanu îi mîngîie cu nişte vorbe aşa de dulci, încît le mai veni niţică inimă, că era şi meş- ter la cuvînt Greuceanu nostru.

El îşi puse nădejdea în întîmplarea aceasta şi îşi zise: “Îmi voi încerca norocul. De voi izbuti să

înduplec pe împărat a ierta pe aceşti oameni de la moarte, mă voi încumeta să mă însărcinez şi cu cealaltă treabă; iară de nu, sănătate bună! Mă

---

[1]A se potricăli — a se prăpădi.

voi duce de unde am venit. Asta să fie în norocul meu; niciodată nu strică cineva să facă o încercare.”

Şi astfel, poftorindu-şi unele ca acestea, aide, aide, ajunge la curtea împărătească.

Înfăţişîndu-se la împăratul, atîtea îi povesti, aşa cuvinte bune şi dulci scoase şi atîta meşteşug puse în vorbirea sa, încît şi împăratul crezu că pe nedrept ar fi să omoare pe acei oameni; că mai de folos i-ar fi lui să aibă doi supuşi mai mult, şi că mai mare va fi vaza lui în lume de s-ar arăta milostiv către popor.

Nu mai putură oamenii de bucurie cînd auziră că Greuceanu a măglisit[1] pe împăratul pînă într-atîta, încît l-a făcut să-i ierte. Mulţumiră lui Greuceanu din toată inima şi îi făgăduiră că în toată viaţa lor se vor ruga lui Dumnezeu pentru dînsul, ca să meargi din izbîndă în izbîndă, ceea ce şi făcură.

Această izbîndă o luă drept semn bun, şi Greuceanu, mergînd a doua zi la împăratul, grăi cu cuvintele lui mieroase cele următoarele:

— Mărite doamne, să trăieşti întru mulţi ani pe luminatul scaunul acestei împărăţii. Mulţi voinici s-au legat către măria ta să scoaţă de la zmei soarele şi luna pe care le-a hrăpit de pe cer, şi ştiu că cu moarte au murit, fiindcă n-au putut să-şi îndeplinească legămintele ce au făcut către măria ta. Şi eu, mărite doamne, cuget a mă duce întru căutarea acestor tîlhari de zmei, şi mi-ar fi voia să-mi cerc şi eu norocul, doar-doar va da Dumnezeu să ajungem a putea pedepsi pe cei blestemaţi de zmei, pentru nesocotita lor îndrăzneală. Dar fii milostiv şi dă- mi o mînă de ajutor.

— Dragul meu Greuceanu — răspunse împăratul — nu pot să schimb nici o iotă, nici o cirtă din hotărîrea mea. Şi aceasta nu pentru altceva, ci numai şi numai pentru că voiesc să fiu drept. Poruncile mele voi să fie una pentru toată împărăţia mea; la mine părtinire nu este scris.

Văzînd statornica hotărîre a împăratului şi dreptatea celor vorovite de dînsul, Greuceanu cuvîntă cu glas voinicesc:

---

[1] A măglisi — a linguşi, a amăgi.

— Fie, mărite împărate, chiar de aş şti că voi pieri, tot nu mă voi lăsa pînă nu voi duce la capăt bun sarcina ce îmi iau de bună-voia mea.

Se învoiră, şi preste cîteva zile şi plecă, după ce puse la cale tot ce găsi că e bine să facă, ca să scape cu faţa curată din această întreprindere.

Greuceanu luă cu dînsul şi pe fratele său şi merse, merse, merse cale lungă, depărtată, pînă ce ajunse la Faurul- pămîntului, cu care era frate de cruce.

Acest faur fiind cel mai meşter de pe pămînt, era şi năzdrăvan. Aici se opriră şi poposiră. Trei zile şi trei nopţi au stat închişi într-o cămară Greuceanu şi Faurul-pămîntului şi se sfătuiră.

Şi, după ce se odihniră cîteva zile şi mai plănuiră ceea ce era de făcut, Greuceanu şi frate-său o luară la drum.

Îndată după plecarea Greuceanului, Faurul-pămîntului se apucă şi făcu chipul lui Greuceanu numai şi numai din fier, apoi porunci să arză cuşniţa ziua şi noaptea şi să ţină chipul acesta fără curmare în foc. Iară Greuceanu şi frate-său merseră cale lungă, şi mai lungă, pînă ce li se făcu calea cruci; aici se opriră, se aşezară pe iarbă şi făcură o gustărică din merindele ce mai aveau, şi apoi se despărţiră, după ce se îmbrăţişară, şi plînseră ca nişte copii.

Mai-nainte d-a se despărţi, îşi împărţiră cîte o basma şi se înţeleseră zicînd: “Atunci, cînd basmalele vor fi rupte pe margini, să mai tragă nădejde unul de altul că se vor mai întîlni; iară cînd basmalele vor fi rupte în mijloc, să se ştie că unul din ei este pierit.” Mai înfipseră şi un cuţit în pămînt şi ziseră: “Acela din noi, care s-ar întoarce mai întîi şi va găsi cuţitul ruginit, să nu mai aştepte pe celălalt, fiindcă aceasta însemnează că a murit.” Apoi Greuceanu apucă la dreapta şi frate-său la stînga.

Fratele Greuceanului, umblînd mai multă vreme în sec, se întoarse la locul de despărţire şi, găsind cuţitul curat, se puse a-l aştepta acolo cu bucurie, că văzuse soarele şi luna la locul lor pe cer.

Iară Greuceanu se duse, se duse pe o potecă care-l scoase tocmai la casele zmeilor, aşezate unde-şi înţărcase dracul

copiii. Dacă ajunse aici, Greuceanu se dete de trei ori peste cap şi se făcu un porumbel. Vezi că el ascultase năzdrăvăniile ce-l învăţase Faurul-pămîntului.

Făcîndu-se porumbel, Greuceanu zbură şi se puse pe un pom care era tocmai în faţa caselor. Atunci, ieşi fata de zmeu cea mare şi, uitîndu-se, se întoarse repede şi chemă pe mumă- sa şi pe soră-sa cea mică, ca să vină să vază minunea.

Fata cea mică zise:

— Măiculiţă şi surioară, pasărea asta gingaşă nu mi se pare ogurlie[1] pentru casa noastră. Ochii ei nu seamănă a de pasăre, ci mai mult seamănă a fi ochii lui Greuceanu cel de aur. Pînă acuma ne-a fost şi nouă !D-aici înainte numai Dumnezeu să-şi facă milă de noi şi d-ai noştri.

Pasămite aveau zmeii cunoştinţă de vitejia lui Greu- ceanu.

Apoi intrară cîteştrele zmeoaicele în casă şi se puseră la

sfat

. Greuceanu numaidecît se dete iarăşi de trei ori preste

cap şi se făcu o muscă şi intră în cămara zmeoaicelor. Acolo se ascunse într-o crăpătură de grindă de la tavanul casei şi ascultă la sfatul lor. După ce luă în cap tot ce auzi, ieşi afară şi se duse pe drumul ce ducea la Codrul Verde şi acolo se ascunse subt un pod.

Cum se vede treaba, din cele ce auzise, ştia acum că zmeii se duseseră la vînat în Codrul Verde şi aveau să se întoarcă unul de cu seară, altul la miezul nopţii şi tartorul cel mare despre ziuă.

Aşteptînd Greuceanu acolo, iată, măre, că zmeul cel mai mic se întorcea şi, ajungînd calul la marginea podului, unde sforăi o dată şi sări înapoi de şapte paşi.

Dară zmeul, mîniindu-se, zise:

— Ah, mînca-o-ar lupii carnea calului! Pe lumea asta nu mi-e frică de nimeni, numai de Greuceanu de Aur; dar şi pe acela c-o lovitură îl voi culca la pămînt.

Greuceanu, auzind, ieşi pe pod şi strigă:

— Vino, zmeule viteaz, în săbii să ne tăiem, sau în luptă să ne luptăm.

---

[1] Ogurliu, ugurliu — aducător de noroc.

— Ba în luptă, că e mai dreaptă.

Se apropiară unul de altul şi se luară la trîntă.

Aduse zmeul pe Greuceanu şi-l băgă în pămînt pînă în genunchi. Aduse şi Greuceanu pe zmeu şi-l băgă în pămînt pînă în gît şi-i tăie capul. Apoi, după ce aruncă leşul zmeului şi al calului sub pod, se puse să se odihnească.

Cînd, în puterea nopţii, veni fratele cel mare al zmeului, şi calul lui sări de şaptesprezece paşi înapoi. El zise ca şi frate- său, iară Greuceanu îi răspunse şi lui ca şi celui dintîi.

Ieşind de sub pod, se luă la trîntă şi cu acest zmeu. Şi unde mi-aduse, nene, zmeul pe Greuceanu şi-l băgă în pămînt pînă la brîu. Dară Greuceanu, sărind repede, unde mi-aduse şi el pe zmeu o dată, mi-l trînti şi-l băgă în pămînt pînă în gît şi-i tăie capul cu paloşul. Aruncîndu-i şi mortăciunea acestuia şi a calului său sub pod, se puse iarăşi de se odihni.

Cînd despre zori, unde venea, măre, venea tat-al zmeilor, ca un tartor, cătrănit ce era, şi, cînd ajunse la capul podului, sări calul lui de şaptezeci şi şapte de paşi înapoi. Se necăji zmeul de această întîmplare cît un lucru mare, şi unde răcni:

— Ah, mîncare-ar lupii carnea calului; că pe lumea asta nu mi-e frică de nimenea, doară de Greuceanul de Aur; şi încă şi pe acesta numai să-l iau la ochi cu săgeata şi îl voi culca la pămînt.

Atunci, ieşind şi Greuceanu de sub pod, îi zise:

— Deh! zmeule viteaz, vino să ne batem; în săbii să ne tăiem, în suliţi să ne lovim, ori în luptă să ne luptăm.

Sosi zmeul şi se luară la bătaie: în săbii se bătură ce se bătură şi se rupseră săbiile; în suliţi se loviră ce se loviră şi se rupseră suliţile; apoi se luară la luptă: se zguduiau unul pre altul de se cutremura pămîntul; şi strînse zmeul pe Greuceanul o dată, dară acesta, băgînd de seamă ce are de gînd zmeul, se umflă şi se încordă în vine şi nu păţi nimic; apoi şi

Greuceanu strînse o dată pe zmeu, tocmai cînd el nu se aştepta, de-i pîrîi oasele.

Aşa luptă nici că s-a mai văzut. Şi se luptară, şi se luptară, pînă ce ajunse vremea la nămiezi, şi osteniră. Atunci trecu pe dasupra lor un corb carele se legăna prin văzduh şi căuta la lupta lor. Şi, văzîndu-l, zmeul îi zise:

— Corbule, corbule, pasăre cernită, adu-mi tu mie un cioc de apă şi-ţi voi da demîncare un voinic cu calul lui cu tot.

Zise şi Greuceanu:

— Corbule, corbule, mie să-mi aduci un cioc de apă dulce, căci eu ţi-oi da demîncare trei leşuri de zmei şi trei de cal.

Auzind corbul aceste cuvinte, aduse lui Greuceanu un cioc de apă dulce şi îi astîmpără setea; căci însetoşaseră, nevoie mare. Atunci Greuceanu mai prinse la suflet, şi, împuternicindu-se, unde ridică, nene, o dată pe zmeu, şi, trîntindu-mi-l, îl băgă în pămînt pînă în gît, şi-i puse piciorul pe cap, ţinîndu-l aşa. Apoi îi zise:

— Spune-mi, zmeule spurcat, unde ai ascuns tu soarele şi luna, căci azi nu mai ai scăpare din mîna mea.

Se codea zmeul, îngîna verzi şi uscate, dară Greuceanu îi mai zise:

— Spune-mi-vei ori nu, eu tot le voi găsi, şi încă şi capul reteza-ţi-l-voi.

Atunci zmeul, tot mai nădăjduindu-se a scăpa cu viaţă dacă îi va spune, zise:

— În Codru Verde este o culă. Acolo înăuntru sînt închise. Cheia este degetul meu cel mic de la mîna dreaptă.

Cum auzi Greuceanul unele ca acestea, îi reteză capul, apoi îi tăie degetul şi-l luă la sine.

Dete corbului, după făgăduială, toate stîrvurile, şi, ducîndu-se Greuceanul la cula din Codrul-Verde, deschise uşa cu degetul zmeului şi găsi acolo soarele şi luna. Luă în mîna dreaptă soarele şi în cea stîngă luna, le aruncă pe cer şi se bucură cu bucurie mare.

Oamenii, cînd văzură iarăşi soarele şi luna pe cer, se veseliră şi lăudară pe Dumnezeu că a dat atîta tărie lui Greuceanu de a izbîndi împotriva împeliţaţilor vrăjmaşi ai omenirii.

Iară el, mulţumit că a scos la bun capăt slujba, o luă la drum, întorcîndu-se înapoi.

Găsind pe frate-său la semnul de întrolocare, se îm- brăţişară şi, cumpărînd doi cai ce mergeau ca săgeata de iute, întinseră pasul la drum ca să se întoarcă la împăratul. .

În cale, deteră peste un păr plin de pere de aur. Fratele Greuceanului zise că ar fi bine să mai poposească puţin la umbra acestui păr, ca să mai răsufle şi caii, iară pînă una, alta, să culeagă şi cîteva pere, spre a-şi mai momi foamea. Greuceanu, care auzise pe zmeoaice ce plănuiseră, se învoi a se odihni; dară nu lăsă pe frate-său să culeagă pere, ci zise că le va culege el. Atunci trase paloşul şi lovi părul la rădăcină. Cînd, ce să vezi dumneata? Unde începu a curge nişte sînge şi venin scîrbos şi un glas *s*e auzi din pom, zicînd:

— Mă mîncaşi friptă, Greucene, precum ai mîncat şi pre bărbatul meu.

Şi nimic nu mai rămase din acel păr, decît praf şi cenuşe; iară frate-său încremeni de mirare, neştiind ce sînt toate acestea.

După ce plecară şi merseră ce merseră, deteră preste o grădină foarte frumoasă cu flori şi cu fluturei şi cu apă limpede şi rece.

Fratele Greuceanului zise:

— Să ne oprim aici niţel, frate, ca să ne mai odihnim şi căişorii. Iară noi să bem niţică apă rece şi să culegem flori.

— Aşa să facem, frate — răspunse Greuceanu — dacă această grădină va fi sădită de mîini omeneşti şi dacă acel izvor va fi lăsat de Dumnezeu.

Apoi, trăgînd paloşul, lovi în tulpina unei flori care se părea mai frumoasă şi o culcă la pămînt; după aceea împunse şi în fundul fîntînei şi a marginilor ei, dară în loc de apă începu a clocoti un sînge mohorît ca şi din tulpina florii, şi umplu văzduhul de un miros greţos. Praf şi ţărînă rămase şi din fata cea mare de zmeu; ea se făcuse grădină şi izvor ca să învenineze pe Greuceanul şi să-l omoare.

Şi, scăpînd şi d-această pacoste, încălecară şi plecară la drum, repede ca vîntul; cînd, ce să vezi dumneata? Unde se luase după dînşii scorpia de mumă a zmeoaicelor, cu o falcă în cer şi cu alta în

pămînt, ca să înghită pe Greuceanu, şi mai multe nu; şi avea de ce să fie cătrănită şi amărîtă, căci nu mai avea nici soţ, nici fete, nici gineri.

Greuceanu, simţind că s-a luat după dînşii zmeoaica cea bătrînă, zise frăţîne-său:

— Ia te uită, frate, înapoi şi spune-mi ce vezi.

— Ce să văz, frate — îi răspunse el — iată un nor vine după noi ca un vîrtej.

Atunci dete bice cailor, care mergeau repede ca vîntul şi lin ca gîndul; dară Greuceanu mai zise o dată fratelui său să se uite în urmă. Acesta îi spuse că se apropie norul ca o flăcăruie; apoi, mai făcînd un vînt cailor, ajunseră la Faurul-pămîntului.

Aci, cum descălecară, se închise în făurişte. Pe urma lor iaca şi zmeoaica. De-i ajungea, îi prăpădea! Nici oscior nu mai rămînea din ei. Acum însă n-avea ce le mai face.

O întoarse însă la şiretlic: rugă pe Greuceanu să facă o gaură în părete, ca măcar să-l vază în faţă. Greuceanu se prefăcu că se înduplecă şi făcu o gaură în părete. Dară Faurul- pămîntului se aţintea cu chipul lui Greuceanu cel de fier, ce arsese în foc de sărea schintei din el. Cînd zmeoaica puse gura la spărtură, ca să soarbă pe Greuceanu, Faurul-pămîntului îi băgă în gură chipul de fier roşu ca focul şi i-l vîrî pe gît. Ea, înghiorţ! înghiţi, şi pe loc şi crăpă. Nu trecu mult, şi stîrvul zmeoaicei se prefăcu într-un munte de fier, şi astfel scăpară şi de dînsa.

Faurul-pămîntului deschise uşa făuriştei, ieşi afară şi se veseliră trei zile şi trei nopţi de aşa mare izbîndă. El mai cu seamă era nebun de bucurie pentru muntele de fier. Atunci porunci călfilor să facă lui Greuceanu o căruţă cu trei cai cu totul şi cu totul de fier. După ce fură gata, suflă asupra lor şi le dete duh şi viaţă.

Luîndu-şi ziua bună de la frate-său de cruce, Faurul- pămîntului, Greuceanu se urcă în trăsură cu frate-său cel bun şi porni la Roşu-împărat, ca să-şi primească răsplata.

Merse, merse, pînă ce li se înfurci calea. Aici se opriră şi poposiră. Apoi, Greuceanu desprinse de la căruţă un cal şi-l dete fratelui său, ca să ducă

împăratului Roşu vestea cea bună a sosirii lui Greuceanu cu izbînda săvîrşită; iară el rămase mai în urmă. Înaintînd el alene, răsturnat în căruţă, trecu pre lîngă un diavol şchiop, carele ţinea calea drumeţilor ca să le facă neajunsuri. Acestuia îi fu frică să dea piept cu Greuceanu, dară, ca să nu scape nici el neatins de răutatea lui drăcească, îi

scoase cuiul din capul osiei de dindărăt şi-l aruncă departe în urmă.

Apoi, tot el zise Greuceanului:

— Măi, vericule, ţi-ai pierdut cuiul, du-te de ţi-l caută.

Greuceanu, sărind din căruţă, îşi uită acolo paloşul din greşeală. Iară cînd el îşi căuta cuiul, diavolul îi fură paloşul; apoi, aşezîndu-se în marginea drumului, se dete de trei ori peste cap şi se schimbă într-o stană de piatră.

Puse Greuceanul cuiul la capul osiei, îl înţepeni bine, se urcă în căruţă, şi pe ici ţi-e drumul! Nu băgă însă de seamă că paloşul îi lipseşte.

Ascultaţi, acum, şi vă minunaţi, boieri dumneavoastră, de păţania bietului Greuceanu. Un mangosit[1] de sfetnic d-al împăratului Roşu se făgăduise diavolului, dacă îl va face să ia el pe fata împăratului. Ba încă şi rodul căsătoriei sale îl închinase acestui necurat. Împieliţatul ştia că Greuceanu, fără paloş, era şi el om ca toţi oamenii. Puterea lui în paloş era; fără paloş era necunoscut. Îi fură paloşul şi-l dete bicisnicului de sfetnic.

Acesta se înfăţişă la împăratul şi îi ceru fata, zicînd că el este cel cu izbînda cea mare.

Împăratul îl crezu, văzîndu-i şi paloşul, şi începuseră a pune la cale cele spre cununie. Pe cînd se pregătea la curte, pentru nuntirea fiicei împăratului cu voinicul cel mincinos ce zicea că a scos soarele şi luna de la zmei, vine şi fratele Greuceanului cu vestea că Greuceanu are să sosească în curînd.

Sfetnicul cel palavatic, cum auzi de una ca aceasta, merse la împăratul şi zise că acela este un amăgitor şi trebuie pus la închisoare. Împăratul îl ascultă. Iară sfetnicul umbla d-a- ncîtelea, zorind că să facă mai curînd nunta, cu gînd că, dacă se va cununa o dată cu fata împăratului, apoi poate să vină o sută de Greuceni, că n-are ce-i mai face, lucrul fiind

sfîrşit.

Împăratului însă nu-i plăcu zorul ce da sfetnicul pentru nuntă, şi mai tărăgăi lucrurile.

Nu trecu mult, şi iată că soseşte şi Greuceanu şi, înfăţişîndu-se la împăratul, acesta nu ştia între care să aleagă.

---

[1]Mangosit — ticălos, netrebnic.

Credea că acesta să fie Greuceanu, dară nu-şi putea da seama de cum paloşul lui Greuceanu se aflǎ în mîna sfetnicului. Atunci băgă de seamă şi Greuceanu că-i lipseşte paloşul şi tocmai acum îi veni în minte pentru ce nu văzuse el stana de piatră decît după ce-şi găsise cuiul de la osie şi se întorcea la căruţă cu dînsul. Pricepu el că nu e lucru curat.

— Împărate prealuminate — zise el — toată lumea zice că eşti om drept. Te rog să-mi faci şi mie dreptate. Mult ai aşteptat; mai aşteaptă, rogu-te, încă puţin şi vei vedea cu ochii adevărul.

Primi împăratul a mai aştepta pînă ce să se întoarcă Greuceanu. Acesta se puse iarăşi în căruţa lui cu cai cu tot de fier, şi într-un suflet merse, pînă ce ajunse la stana de piatră, acolo unde Necuratul îi scosese cuiul de la căruţă.

— Fiinţă netrebnică şi păgubitoare omenirii — zise el — dă-mi paloşul ce mi-ai furat, căci, de unde nu, praful se alege de tine.

Piatra nici că se clinti din loc măcar.

Atunci şi Greuceanu se dete de trei ori peste cap, se făcu un buzdugan cu totul şi cu totul de oţel, şi începu, nene, a lovi în stană de se cutremura pămîntul. De cîte ori da, de atîtea ori cădea cîte o zburătură de piatră. Şi lovi ce lovi pînă ce îi sfărîmă vîrful. Apoi deodată începu stana de piatră a tremura şi a cere iertăciune. Iară buzduganul, de ce da, d-aia îşi înteţea loviturile, şi dete, şi dete, pană ce o făcu pulbere. Cînd nu mai fu în picioare nimic din stana de piatră, cătă prin pulberea ce mai rămăsese, şi-şi găsi Greuceanu paloşul ce-i furase Satana.

Îl luă şi, fără nici o clipă de odihnă, veni şi se înfăţişă iarăşi la împărat.

— Sînt gata, mărite împărate — zise el — s-arăt oricui ce poate osul lui Greuceanu. Să vină acel sfetnic neruşinat, care a voit să te amăgească, spre a ne înţelege la cuvinte.

Împăratul îl chemă.

Acesta, dacă veni şi văzu pe Greuceanu cu sprînceana încruntată, începu să tremure şi-şi ceru iertăciune, spunînd cum căzuse în mîinile lui paloşul lui Greuceanu.

După rugăciunea lui Greuceanu, dobîndi iertare şi de la împăratul, dar acesta îi porunci să piară din împărăţia lui. Apoi

scoase pe fratele Greuceanului de la închisoare şi se făcu o nuntă d-alea împărăteştile, şi se încinseră nişte veselii care ţinură trei săptămîni...

Şi eu încălecai p-o şea, şi vă povestii dumneavoastră aşa.

POVESTE GREACĂ

Făt-Frumos din zahăr

A FOST ODATĂ un împărat şi o împărătească, şi aveau o fată tare frumoasă. Dar ea nu voia să se mărite, ci numai voia să-şi facă un bărbat din zahăr. S-a apucat deci de şi-a cumpărat zahăr, l-a fărîmiţat mărunţel, l-a cernut ea singură şi nu voia să lase pe nimeni să pună mîna. L-a frămîntat bine, bine; şi a închipuit un bărbat foarte frumos, aşa cum şi l-a dorit. După aceea a început să-i dea din sufletul ei grai şi viaţă şi să-l facă om. Bărbatul a început să capete culoare şi grai. Îndată, fata a alergat la părinţi şi le-a spus că bărbatul ei cel din zahăr a înviat, şi i-a rugat să se gătească de nuntă. În lumea întreagă s- a auzit numaidecît că omul cel plăsmuit din zahăr grăieşte şi că are să fie nuntă mare; şi a alergat o lume întreagă, să vadă acea minune. Muzică apoi, cîntări şi veselie mare; şi s-a făcut nuntă şi duceau un trai fericit în strălucire.

Şi în toate împărăţiile s-a dus vestea că un chip făcut din zahăr s-a făcut om şi a înviat şi a luat de nevastă pe cutare fată de împărat. Dar altă fată de împărat, cum a auzit una ca asta, s-a îndrăgostit de el, fără să-l vadă, de era să moară. O ţinea într-una: “Ori îl iau de bărbat, ori o să mor”. Părinţii îi spuneau: “Cum să-l iei, de vreme ce este însurat?” Dar ea nu voia să ştie de nimic; numai s-a închis în camera ei, nici nu bea, nici nu mînca, nici nu dormea, ci se usca. Oricine poate să-şi închipuie ce durere pe bieţii ei părinţi; căci erau bătrîni şi alt copil nu aveau.

Atunci împăratul a hotărît să ţină sfat. A chemat pe toţi înţelepţii împărăţiei, ca să ia o hotărîre. Unul

din ei spune împăratului că se bizuie să ia o corabie, să poarte daruri multe cu el, şi să meargă la Făt-Frumos din zahăr, să-i dea o masă pe corabie, şi, cînd va sta la masă, să dea drumul corăbiei şi să fugă cu el. Toţi au găsit planul lui bun. Ca să nu piardă vreme, a doua zi pregătesc corabia, iau daruri multe şi pornesc la drum să găsească pe Făt-Frumos din zahăr.

A ajuns deci corabia acolo, au oprit-o, au ieşit trimişii cu darurile şi s-au dus la palat. Darurile le-au dat lui Făt-Frumos din zahăr, iar la masă l-au poftit pe împăratul şi împărăteasa, ca să nu le priceapă planul. Dar bătrînul n-a voit şi a zis:

— Eu sînt bătrîn; las’ să meargă ginerele!

Făt-Frumos din zahăr însă a mers să întrebe pe nevastă- sa, dacă să meargă la masă pe corabie. Şi ea n-a voit să-l lase, ci-i spunea mereu:

— Nu te las!

Totuşi, părinţii i-au spus:

— Aşa nu se poate; de vreme ce ne-au adus atîtea daruri, cade-se să meargă la masă; şi doar vine înapoi.

Şi aşa s-au hotărît să meargă, dar să nu întîrzie mult. Şi s-a dus. Dar cum a intrat în corabie şi a început să stea la masă, corabia a şi pornit în grăbă mare, fără să bage cineva de seamă. La masă au început să povestească fel de fel de poveşti şi Făt-Frumos din zahăr le asculta cu mare plăcere. Iar cînd a isprăvit cu masa şi cu poveştile, s-a ridicat şi le-a mulţumit; şi a dat să se întoarcă la palatul său. Dar aceia îi spun:

— E cu neputinţă să pleci, măria ta; să mergem să te vadă împăratul nostru şi de îndată o să te ducem înapoi!

Iar acela a început să plîngă, să se zbuciume, să se zvîrle în mare, nu altceva. Ei însă îi spuneau:

— Ai puţină răbdare, mîine te ducem îndată înapoi!

În sfîrşit, corabia ajunge la locul ei; opresc, se dau jos şi-l vestesc pe împăratul lor că l-au adus pe Făt Frumos din zahăr. Puteţi să vă închipuiţi ce bucurie pe capul fetei de împărat cînd a auzit că i-au adus pe Făt-Frumos din zahăr! Acela, de necaz, s-a îmbolnăvit, dar fata de împărat îl mîngîia:

— Fă-te bine şi eu însămi am să merg să te duc la nevastă-ta!

Şi încolo încoace, a apucat de l-a liniştit; apoi, zi după zi, el s-a obişnuit pe acele ţărmuri şi n-a mai plecat.

Nevasta lui Făt-Frumos din zahăr, nenorocita de ea, stătea la fereastră şi-l aştepta să se întoarcă de la masă. Şi, cînd deodată a văzut corabia plecînd, a început să ţipe şi a spus către părinţii ei:

— Trebuie să plec, să merg să-l caut; eu fără el trăi nu pot !

Părinţii au încercat să o mîngîie şi-i spuneau:

— Linişteşte-te, draga mea, şezi, că trimitem oameni ca să-l caute.

Ea însă n-a vrut să asculte de nimeni, ci numai şi-a luat cu dînsa trei rînduri de rochii de aur: o rochie, cerul cu stelele; cealaltă, cîmpul cu florile; şi a treia, marea cu peştii de aur. S-a îmbrăcat călugăriţă, şi-a strîns părul în vîrful capului, şi-a pus camilafca în cap, şi-a luat în desagi rochiile de aur, metaniile şi toiagul în mînă, şi a spus către părinţi să nu se supere, că ea după puţină vreme se va întoarce împreună cu Făt-Frumos din zahăr, numai îi roagă să-i facă un bine şi să-i dea o corabie, care să asculte de dînsa. I-au dat corabia. Ea i-a sărutat, şi au plîns, au plîns, şi la urmă s-au despărţit.

Şi a început să umble din loc în loc, şi se scobora din corabie şi întreba pe ici pe colo, să afle ceva despre bărbatul ei. Deodată, într-un loc, vede multă lume adunată şi întreabă:

— Ce e lumea aceasta? De ce aleargă?

— Trece pe aici Făt-Frumos din zahăr, astăzi se îm- plineşte anul de cînd fata noastră de împărat l-a adus la noi.

Cum a auzit una ca asta, s-a dus şi ea şi s-a oprit la o parte, ca să-l vadă cînd are să treacă pe acolo. De îndată ce l-a zărit, s-a întors la corabie; îşi ia cu dînsa o rochie, cerul cu stelele, o pune înăuntru în desagă şi porunceşte cîrmaciului să fie gata de plecare cînd îi va spune, într-o clipă să poată pleca. Apoi iese din corabie şi se duce de-a dreptul la palat, şi s-a rugat să o primească, deoarece n-are unde să rămînă; ea are să le facă orice slujbă vor voi, căci e străină şi în partea locului nu cunoaşte pe nimeni. I-au răspuns:

— Aşteaptă, săraca de tine, să se întoarcă împărăteasa! N-avem nici un locşor de slujbă, dar ea poate să te ia; noi însă nu te putem lua.

În clipa cînd îi spuneau aceasta, iată că se întorc cu toţii la palat. Şi ea a stat într-un ungher în palat, aşa ca împărăteasa să o poată zări.

De îndată ce împărăteasa a văzut-o, i-a spus:

— Ce cauţi aici?

— Sînt o biată călugăriţă străină şi am venit să mă primiţi în slujbă, şi orice-mi veţi da de lucru voi face.

Împărăteasa îi spune:

— Nu avem loc de slujbă! Dar, fiindcă eşti străină, te primesc şi-ţi voi da ceva de lucru.

Şi a pus-o să păzească gîştele. Şi aşa a trecut cîtva timp, cînd într-o seară ia ea şi se îmbracă în rochia cerul cu stelele. O slujnică o zăreşte şi:

— Ce rochie e aceasta? E a ta?

— Fireşte că e a mea!

— Ce vrei să-ţi dea împărăteasa, ca să i-o dai?

— Nu vreau nimic! Dar fiindcă împăratul e aşa de frumos, să mă lase să stau o seară cu el şi i-o dau.

Atunci slujnica merge sus la împărăteasă şi-i spune:

— Ah, măria ta, călugăriţa ceea ce am luat-o în slujbă are o rochie frumoasă, cerul cu stelele; şi, dacă ţi-ar da-o să te îmbraci cu ea, ai să fii aşa de frumoasă, că împăratul te va avea şi mai dragă de cum te are acuma.

— Şi ce rochie e aceea, de să mă facă aşa de frumoasă?!

— Una e să ţi-o spun eu, şi alta e să o vezi însăţi cu ochii!

Nici o rochie nu ai ca aceea!

— Aa, mergi de-i spune, dacă o vinde; şi ce vrea, ca să i-o cumpăr.

— Asta pot să ţi-o spun! Nu vrea să o vîndă. Spune: mă întorc în mănăstire şi parale nu-mi trebuie!

— Aaa; bine! dar ce vrea, ca să mi-o dea, dacă nu vrea bani? Ce o să facă ea cu dînsa, de vreme ce este călugăriţă?

— Ştii ce vrea? Mi-a spus să o laşi să stea o seară cu împăratul, că doar e aşa de frumos!

— Cum se poate una ca asta? Dar mă duc să întreb pe dădaca mea, să vedem ce-mi va spune şi ea!

Şi, ce-mi va spune, aceea am să fac.

Se duce la dădaca sa, şi-i spune:

— Iacătă, aşa şi aşa, este o călugăriţă şi are o rochie tare frumoasă şi nu vrea să mi-o dea. I-am dat bani şi nu vrea, decît numai pe împăratul pentru o singură seară.

Atunci dădaca i-a spus:

— De vreme ce ţi-ai pus în gînd să ai numaidecît rochia aceea, să punem împăratului ceva în vin, să adoarmă şi să n-o vadă. Şi, cînd va dormi adînc, să-i spunem atunci şi aceleia să vină să stea cu el toată noaptea.

Şi aşa s-a şi întîmplat. Spre sfîrşitul mesei, i-au turnat în vin o băutură şi îndată a şi adormit. Au pus deci slujnicele de l- au dus şi l-au aşezat în patul lui; după aceea au strigat-o pe călugăriţă şi i-au spus:

— Mergi sus în camera împăratului să rămîi cu el!

Dar aceea, cum a rămas singură cu Făt-Frumos din zahăr, a început să plîngă şi să-i spună nenorocirea ei; l-a ridicat în sus şi-i spunea într-una:

— Nu-ţi aduci aminte că eu te-am făcut om şi ţi-am dat viaţă şi acuma tu m-ai lăsat; şi eu am venit şi am intrat slujnică, numai şi numai să te pot vedea?!

Dar acela nici habar nu avea ce e cu el, de mai trăieşte sau e mort.

Şi s-a făcut ziuă, şi ea coborî din iatac şi i-a dat rochia împărătesei.

Altă zi, s-a îmbrăcat cu cealaltă rochie de aur, cîmpul cu florile; şi iarăşi a zărit-o slujnica aceea şi i-a spus:

— Ce rochie e aceasta, că e mult mai frumoasă decît cea dintîi?! I-o dai şi pe asta împărătesei? Ce ai să faci tu cu ea? !

— Da, am să i-o dau. Să-l mai văd o dată pe împăratul şi i-o dau.

Atunci, ea se duce la împărăteasa şi-i spune:

— Măria ta, ce rochie strălucită are iarăşi călugăriţa ceea! Şi i-am spus ca să ţi-o dea, şi mi-a spus s-o laşi iarăşi cu împăratul şi ţi-o dă.

Împărăteasa a hohotit a rîde:

— Să vină deseară iarăşi, şi o las!

Atunci iarăşi, la masă, în cel din urmă pahar, i-a turnat împăratului o băutură, şi a adormit îndată; şi slujnicele l-au luat şi l-au aşezat în pat; şi i-au spus aceleia ca să vină. De astă dată a plîns şi mai mult şi

mereu îi spunea:

— Nu vrei să te scoli, că doar eu te-am făcut om din zahăr? Nu vrei să te scoli, ca să-ţi spun durerea mea?

Şi-i spune, şi-i spune multe, şi-şi frînge mîinile pînă în zori, dar acela nici habar nu avea.

Atunci, deznădăjduită, se dă jos în camera ei şi dă împărătesei şi rochia a doua. Nu i-a mai rămas decît marea cu peştii de aur, în care ochii peştilor erau tot numai diamante.

Pe împărat însă, tare îl avea drag feciorul celui dintîi sfetnic împărătesc; şi noaptea dormea în camera de alăturea de camera împăratului şi auzea totul ce se grăieşte şi plînsetele ce au fost. Dimineaţa, cînd s-a sculat, spune împăratului:

— Măria ta, să trăieşti întru mulţi ani; am să-ţi spun ceva, dar să mergem undeva mai la o parte, căci aici poate să ne audă cineva.

Şi aşa l-a luat, şi au mers afară într-un loc mai la o parte, şi i-a spus:

— Este aici, şi două zile în rînd a venit la tine o femeie tînără, căci glasul ei e foarte dulce şi-ţi spune "Nu te trezeşti, iubitul meu de zahăr?! Nu vrei să mă auzi, nu-ţi pare rău de mine, care am suferit atîtea pentru tine pînă să te fac om?! Căci ţări şi mări am umblat şi m-am chinuit, numai şi numai să te văd, şi acum, cînd te-am găsit, nu vrei să-mi grăieşti? Nu-ţi e milă de mine?" Şi multe altele ţi le-a mai spus; şi plîngea şi glasul ei era aşa de plin de durere, că şi eu din camera mea am plîns.

Atunci împăratul s-a mirat mult şi a spus:

— Cum de nu am auzit-o eu, nenorocitul de mine, că mai bine n-aş mai trăi?!

— Doamne fereşte, măria ta! Că îţi pun în vin o băutură, de dormi adînc şi nu poţi auzi! Dar ştii ce să faci? La masă să nu mai bei vinul, ci în sîn să ai un burete şi să-ţi torni vinul în barbă cu băgare de seamă, şi să te faci că ai adormit, ca să nu se bage nimic de seamă.

Împăratul i-a mulţumit şi i-a spus:

— De acu' înainte am să te am ca pe un frate şi nu sfetnicul cel dintîi.

Apoi au plecat şi fiecare a mers în camera lui.

Iar călugăriţa şi-a zis în gîndul ei: „Să-l mai văd o dată, chiar dacă nu mă va auzi!..:.” Şi apoi s-a îmbrăcat şi cu cea din

urmă rochie, marea cu peştii de aur. Slujnica iar a mers şi a văzut-o:

— Aa, îi spune, ce rochie e asta iarăşi? Dar ştii că asta e frumoasă!...

— Alta nu mai am; iar dacă împărăteasa vrea să mă mai lase o dată la împăratul, i-o dau şi pe asta.

Atunci slujnica s-a dus la împărăteasă şi i-a spus:

— Ah, măria ta, ce să-ţi mai spun? O rochie şi mai frumoasă are călugăriţa ceea. Rochia e marea cu peştii de aur şi ochii peştilor numai diamante.

— Da' unde naiba a găsit ea rochiile astea?!

— Le are de la mama ei şi spune că nu mai are alta de dat; să rămînă şi astă-seară cu împăratul şi după aceea ţi-o dă şi pe asta; şi apoi pleacă.

Atunci împărăteasa i-a spus:

— Bine, spune-i să vină deseară! Dar neroadă mai e; ce bucurie are ea, de vreme ce el n-o vede?

S-a dus slujnica la călugăriţă şi-i spune să fie gata pe deseară, ca să rămînă cu împăratul şi să-i dea rochia ceea şi să plece cu bine. Făt-Frumos din zahăr a mers la cină, şi iarăşi i- au pus în vin băutură adormitoare. El însă s-a făcut că-l bea, dar l-a vărsat în sîn, unde avea burete, şi apoi s-a făcut că adoarme şi a căzut jos. Atunci împărăteasa a spus:

— Luaţi-l acuma şi duceţi-l în iatacul lui şi spuneţi-i călugăriţei să vină să stea cu el.

Împăratul le-a auzit toate, dar n-a zis nimic. Îndată după aceea a venit sus şi călugăriţa, şi a început iarăşi să spună că e cea din urmă seară cînd îl vede, că îşi ia lumea în cap şi pleacă; şi că nenorociţii ei de părinţi în zadar vor aştepta-o, că ea se va arunca în mare, deoarece fără el nu poate să trăiască... Şi multe altele de acestea i le-a spus, încît a început şi el să plîngă şi s-a sculat şi i-a spus:

— Cine-mi eşti tu, dacă nu iubita mea soţie?!

Şi şi-au povestit nenorocirea lor, şi s-au înţeles a doua zi să fugă. Fata de împărat i-a spus că are la

malul mării o corabie şi că pînzele de la corabie sînt gălbui.

—Eu am să mă urc în corabie şi tu să faci fel şi chip să vii ca să fugim.

I-a dat apoi sfatul să se prefacă mai departe că doarme, că ea se duce jos în camera ei. S-a sculat şi a mers jos în camera ei, s-a îmbrăcat în zdrenţele ei, a dat rochia marea cu peştii de aur, s-a ridicat şi a plecat şi a intrat înăuntru în corabie. A desfăcut pînzele şi a început să-l aştepte.

Iar împăratul s-a sculat dis-dimineaţă şi s-a gîndit să-şi vadă prietenul, pe feciorul celui dintîi sfetnic împărătesc. I-a spus că aceea care plîngea şi se tînguia era nevasta lui, care l-a plăsmuit din zahăr şi l-a făcut om, şi i-a dat viaţă şi grai, şi că el caută acum fel şi chip ca să fugă, şi dacă vrea să vină şi dînsul cu el. Acela însă i-a spus:

— Acuma nu pot să plec, căci rămîne tatăl meu, şi au să-l ucidă, dar cu timpul am să merg să te văd.

Atunci şi-a luat rămas bun de la prieten, i-a spus în ce parte vine împărăţia lui, şi s-a ridicat şi a plecat. Dis- dimineaţă, înainte încă de a se fi trezit stăpîna, a mers şi şi-a găsit nevasta în corabia care era gata de plecare cu pînzele întinse. Şi au luat-o la drum.

Corabia a ajuns acasă; şi văd palatul tot cernit, căci trecuse anul de cînd a plecat fata de împărat şi ei credeau că s- a prăpădit. Puteţi să vă închipuiţi ce bucurie a trezit în întreaga împărăţie venirea lor! S-a făcut o mare serbare şi apoi s-a ridicat împăratul cel bătrîn şi a grăit:

— Fătul meu, tu să cîrmuieşti de acuma împărăţia, căci eu am îmbătrînit şi vreau să mă odihnesc; nu mai pot mai mult.

Şi aşa omul cel plăsmuit din zahăr a ajuns împărat şi a stat pe tron şi a condus împărăţia cu multă dreptate şi înţelepciune; şi aceia au trăit bine şi noi şi mai bine.

În româneşte de VASILE GRECU

POVESTE GREACĂ

Motanii năzdrăvani

ÎNCEPUTUL POVEŞTII: bună seara, boieri dumnea- voastră!

A fost odat’, într-o vreme, o cerşetoare bătrînă, şi toată ziua umbla cerînd milostenii, iar seara se întorcea acasă şi se odihnea. Într-o zi s-a întîmplat să nu-i dea nimeni nimic; toţi i- au spus: Dumnezeu să te aibă în mila lui! S-a înnoptat; s-a întors acasă nenorocita de ea, umblînd prin întuneric. Maţele îi chiorăiau de foame. În sfîrşit, s-a hotărît să-şi ia bîta-n mînă şi să iasă din nou la drum. A umblat, a umblat, nici ea nu ştia unde merge; toate uşile încuiate, pretutindeni întuneric.

Într-un loc îndepărtat, zăreşte de departe o zare de lumină. Spune: “Ce să fie acolo? Poate se întîmplă să fie o nuntă?! Să mă duc să văd”. Merge, vede o poartă mare; bate, bate, nu răspunde nimeni; nu se arată nici un suflet de om. A început să bată încă mai tare. Atunci poarta se deschide; vede că i se înfăţişează un motan negru şi începe a mîrîi: “*Mîr, mior, mîr, mîr.*” Întinde mîna: “Miluieşte-mă, boierule!” De sus de la scară sare încă un motan, care făcea pe uşierul: “*Miau, miau.*” Iar baba spune încă o dată: “Să vă fie milă de mine, boieri dumneavoastră; miluiţi-mă cu ceva!” Motanul de pe scări face: “*Mîr, mîr, mîr, mîr.*” Baba atunci se apropie şi urcă pe scări. Cum nimeni n-a oprit-o, a urcat pînă la capăt şi a intrat în odaia care era în faţa ei. Acolo erau două canapele cu totul de aur; pe fiecare stătea cîte un pisoi mare; pe o canapea era unul alb, iar pe cealaltă, altul cenuşiu. Unul, cel alb,

avea un ciubuc frumos de argint şi fuma, iar celălalt, cenuşiu, avea o narghilea, împodobită cu diamante şi corali şi fuma şi el. Bătrîna, cum a intrat înăuntru, se pleacă înaintea lor şi spune:

— Să mă miluiţi, boieraşi dumneavoastră, că sînt lihnită de foame.

Un pisoi face către celălalt: “Mîr, mîr? *Mîr, mîr*?”

“*Mîr,*
mîr, mîr”, răspunde celălalt.

Atunci pisoiul, acela care a fost la scară, îi spune cu glas de om:

— Mergi de adă-ţi de acasă un sac!

Pleacă repede nenorocita, dar acasă nu avea nici un sac; a mers la o vecină, altă femeie nevoiaşă, şi i-a cerut.

— La ce-ţi trebuie? i-a zis aceea.

— Am să capăt puţină făină; să am în ce-o pune.

A luat sacul şi s-a înapoiat la motani; în sac i-au pus destul de mulţi galbeni şi i l-au dat; le-a mulţumit de multe, multe ori, a pus sacul pe umăr şi a plecat.

A ajuns acasă, a pus galbenii într-o lădiţă veche ce-o avea; sacul l-a dus înapoi la vecină şi a plecat. Atunci vecina a băgat mîna în sac, să vadă ce a fost în el; şi găseşte în fundul sacului un galben. Ia galbenul, se duce la bătrînă şi-i spune:

— Unde ai găsit galbeni?

— Ce galbeni? zice aceea.

— Ce? Galbenii pe care i-ai pus în sac!

— Zău, n-am pus nici un galben, a grăit dînsa.

— Sau îmi spui unde i-ai găsit, sau o să merg să pîrăsc că i-ai furat.

Atunci bătrîna cerşetoare s-a speriat şi i-a povestit cum în casa ceea, acolo departe — i-a spus unde — a fost şi ce i-au dat.

Atunci vecina nu pierde vremea; îşi împătureşte dînsa un sac mare; şi una, două, a şi ajuns. Bate, bate la poarta palatului; motanul cel negru deschide.

— Ptiu, ardă-te-ar focul, m-ai vîrît în toate boalele. Mi-ai deschis poarta, de parcă ai fi om.

Apoi sare celălalt motan, care era sus la
scară: “*Mîr*? *Mîr*? *Mîr*? *Mîr*?”

— Ptiu, duce-te-ai pe pustii, spune; apoi urcă scările şi intră de-a dreptul în sala unde erau pisoii cei mari, şi, cum i-a zărit trăgînd din ciubuc, le spune:

— Ptiu, lua-v-ar dracii! Iacătă, pisoi care trag din narghilele şi ciubuce! Dar oare cine să prindă pe

aici şoarecii?

Pisoii cei mari spun: “*Miau, miau, miau*.” Iar dînsa spune:

— Iacătă... acuma o să pornesc să deprind graiul pisicesc, să vin să vorbesc cu voi!

Şi a izbucnit în hohote de rîs.

Vine atunci celălalt pisic, care era pe scară şi-i spune:

— Ce vrei?

— Ei, ce vreau? ! Să-mi umpleţi şi mie sacul cu galbeni, precum aţi umplut celeilalte bătrîne, iar de nu, am să o pîrăsc că i-a furat, s-o arunce la închisoare!

Atunci pisoii cei mari au spus pisicului care a fost pe scară: “*Miau*, *miau*, *miau*.” Bătrîna a izbucnit în hohote de rîs din toată inima şi spuse:

— Să nu mai ajungă nimeni să aibă un lucru cu voi! Pisoiul care a fost pe scări îi spune:

— Dă-mi sacul, să merg să ţi-l umplu cu galbeni!

L-a luat şi s-a dus jos în beci şi a pus în sac ceea ce i-a cerut stăpîna lui; l-a legat bine strîns şi-i dă sacul, spunîndu-i:

— Aici, cucoană, sînt galbeni, dar nimeni nu trebuie să-i vadă, ci numai să mergi acasă, să încui bine uşile, să te dezbraci goală nap şi apoi să-ţi dezlegi sacul cu galbenii.

Aceea i-a luat şi le-a spus: noapte bună, boieri dum- nevoastră. A rîs cu poftă şi a plecat.

A ajuns acasă, a închis uşa şi fereastra, s-a dezbrăcat, cum i-a spus, şi la urmă a dezlegat sacul. Cum l-a dezlegat, au zbughit din el şerpi, şopîrle, gîndaci, iar şerpii i s-au încolăcit în jurul grumazului şi au înăduşit-o; s-au năpustit şi celelalte gîngănii, de a rămas numai scheletul din baba cea rea.

Cealaltă nenorocită, toată noaptea n-a dormit, deoarece se temea ca vecina să nu o pîrască. Aştepta, în fiece clipă, să se deschidă poarta şi uşa, să o cheme să-şi ia pedeapsa. Dar nu s- a deschis nici poarta, nici uşa. Atunci merge, deschide încet încetişor uşa vecinei şi o vede moartă. Ea închide iarăşi încet încetişor uşa; se ridică şi pleacă şi

merge la coliba ei; îşi ia galbenii şi toată rufăria, pleacă din casa ceea şi se mută în alt sat. Acolo şi-a clădit o căsuţă şi şi-a dus bătrîneţele în îndestulare.

În româneşte de VASILE GRECU

POVESTE GREACĂ

Făt-Frumos cel adormit

ÎNCEPUTUL POVEŞTII: bună seara, boieri dumnea- voastră!

A fost odată un împărat, şi avea o fată foarte frumoasă, pe care o iubea foarte, foarte mult. Cînd a născut-o, maică-sa a murit; şi aşa nu avea pe nimeni pe lume decît numai pe această copilă. Şi i-a venit ştirea că trebuie să pornească la război şi-l băteau gîndurile şi era amărît; cum să-şi lase copila singură?

Cînd fata de împărat a intrat la el, îl vede îndurerat şi-i spune:

— Ce ai, tăticule drag, de eşti supărat?

— Ce să am, draga mea, mi-a venit ştirea să plec la război şi durerea mi-i mare; cum să te las singurică?!

— Tăticule, să mergi cu bine şi să te întorci ca bine! Iar eu am să stau cu dădaca şi am să te aştept; numai să te întorci repede, că n-am pe nimeni altul în casă.

Tatăl a plecat la război, iar ea şi-a pus la gherghef o năframă de aur şi a început s-o brodeze, ca să i-o dea cînd se va întoarce de la război. Pe acolo, la geam, unde broda, a trecut un vultur de aur, grăindu-i:

— Brodezi, brodezi?!... Ai să iei de bărbat un mort!

Fata de împărat nu i-a răspuns nimic, ci numai s-a uitat la el. A doua zi, iarăşi a trecut vulturul şi a spus aceleaşi vorbe. Atunci fata de împărat i-a spus dădacăi:

— Aici unde stau şi-mi fac broderia, trece un vultur şi-mi spune “brodezi, brodezi?! Ai să iei de

bărbat un mort.”

— De mai vine iarăşi, îi spune dădaca, răspunde-i: Ia-mă şi mă du să-l văd!

Iarăşi a trecut vulturul, de i-a grăit aceleaşi vorbe. Atunci dînsa-i spune:

— Ia-mă şi mă du să-l văd!

Atunci vulturul şi-a întins aripile şi i-a spus:

— Urcă-te pe aripile mele, să te duc să-l vezi !

S-a urcat pe aripile vulturului, şi a luat-o, şi a zburat.

După ce a zburat o bucată de vreme, vulturul a ajuns la un puţ adînc şi a intrat înăuntru cu fata de împărat. Acolo au dat peste o ogradă mare; atunci vulturul a lăsat-o acolo pe fata de împărat şi a plecat. În mijlocul ogrăzii era o curte frumoasă. În ogradă, cîinii dormeau. Merge mai departe, vede cai; şi aceia dormeau. Intră sus în palat; slugile le vede dormind şi ele. Mai intră într-o cameră cu totul de aur şi zăreşte pe un fecior frumos de împărat; şi acela dormea dus, de parcă era mort. Aproape de patul lui era o masă, şi pe masă o hîrtie care spunea: „Cine a intrat aici şi i-a părut rău de tinereţele fe- ciorului de împărat, să stea de veghe lîngă el trei luni, trei săptămîni, trei zile, trei ore, trei minute, fără să aţipească, deoarece, cînd o să strănute prinţul, trebuie să-i spună:
«Pentru tine, măria ta, să trăieşti mulţi ani, am stat eu lîngă tine, de am vegheat trei luni, trei săptămîni, trei zile, trei ore şi trei minute.» Atunci feciorul de împărat o să se trezească; şi pe aceea care a avut răbdarea să facă aceasta, o să o ia de nevastă; şi deodată cu feciorul de împărat se vor trezi şi toţi cîţi dorm în curtea şi palatul lui.”

Fata de împărat a citit hîrtia şi şi-a spus în sinea ei: “Ce să fac?! Acum trebuie să stau de veghe, ca să-i spun cînd o să strănute: «Pentru tine, măria ta, să trăieşti mulţi ani, am vegheat lîngă tine trei luni, trei săptămîni, trei zile, trei ore şi trei minute.»”

Seara, cum s-a înnoptat, toată casa s-a luminat, fără să se vadă cine aprinde lumina. Înaintea ei a zărit masă întinsă cu tot felul de bucate; a cinat, fără să vadă cine i le aduce.

Şi aşa îşi petrecea viaţa. Se chinuia să nu adoarmă, ca să- i poată spune: “Pentru tine, măria ta, să trăieşti întru mulţi ani...” Şi au trecut cele trei luni, cele trei săptămîni şi trei zile. Am uitat să spun

că acolo, unde şedea, aude într-una din zile un glas: “Aveţi nevoie de ţigănci roabe?”

Fata strigă:

— Stai, stai, că iau una! Să se plece toate asupra puţului să le văd faţa, ca să-mi iau una de tovărăşă.

A văzut una, care i-a plăcut, una micuţă, frumoasă. Şi a grăit atuncea:

— Sloboziţi-mi-o în jos pe ţigăncuţa aceea!

I-a slobozit-o în jos, şi de aceeaşi funie fata de împărat a legat năframa cu bani; iar ei au luat-o şi au plecat. Pe ţigăncuţă a îmbrăcat-o în haine frumoase şi spus că o s-o aibă de tovărăşie. După un timp de la această întîmplare, fata de împărat, doborîtă de somn şi oboseală, i-a grăit:

— O să cad aici pe genunchii tăi să dorm, şi peste o jumătate de oră să mă trezeşti, ca să-i spun aşa feciorului de împărat în clipa cînd o să strănute: "Pentru tine, măria ta, să trăieşti mulţi ani, am stat lîngă tine, de am vegheat trei luni, trei săptămîni, trei zile, trei ore şi trei minute".

Iar ţigăncuţa i-a spus:

— Pleacă-ţi capul, stăpîna mea, aici pe genunchii mei, şi peste o jumătate de oră o să te trezesc.

Cînd somnul a apucat-o bine pe fata de împărat, a strănutat feciorul de împărat. Şi aşa, ţigăncuţa spune atunci "Pentru tine, măria ta, să trăieşti mulţi..."

Feciorul de împărat s-a trezit îndată, şi a îmbrăţişat-o, şi i-a spus:

— Tu vei fi soţia mea şi ai să fii cea mai bogată împărăteasă din lume.

A alergat repede şi a luat apă şi a stropit pe toţi oamenii, toate animalele şi toţi cîinii săi. Apoi se întoarce înapoi la soţia sa şi vede jos dormind o copilă. Spune:

— Dar aceea cine e?

— Ce să-ţi spun, dragă împărate?! Au trecut ţigani pe afară, şi le-am spus, şi mi-au slobozit-o în fîntînă, ca să o am de tovărăşie. Acum am să o trezesc.

— Nu! Las-o să doarmă, nenorocita de ea, şi apoi o trimitem să păzească gîştele.

Cum s-a trezit fata de împărat, se uită în jurul ei, şi nu vede pe nimeni, nici un fecior de împărat, nu zăreşte nimic. Spune:

— Ce s-a făcut cu feciorul de împărat? Unde e?

— Ce să-ţi spun? îi întoarce vorba ţigăncuţa, a strănutat feciorul de împărat, s-a trezit, şi ne-a zărit pe amîndouă şi a zis că vei rămînea şi tu, să mergi să păzeşti gîştele.

Atunci fata de împărat n-a mai zis nimic, ci s-a sculat şi s-a dus să păzească gîştele. După o vreme de cîteva zile, împăratul s-a gătit să meargă la război. Atunci a grăit soţiei sale:

— Ce voieşti să-ţi aduc din călătoria mea unde plec?

— Să-mi aduci o coroană bătută cu diamante, i-a spus.

Mai apoi a văzut-o şi pe fata de împărat păscînd gîştele şi-i grăieşte:

— Tu ce vrei să-ţi aduc?

— Să-mi aduci, măria ta, piatra răbdării, funie de spînzurătoare şi un iatagan ucigător. Iar de nu-mi aduci cele ce ţi le-am spus, corabia ta să nu poată pleca nici înainte, nici înapoi.

A plecat împăratul; a mers; războiul l-a săvîrşit, a cumpărat împărătesei coroana şi s-a urcat în corabie, ca să se întoarcă în ţara sa. Corabia, cum s-a pus în mişcare, nu merge nici înainte, nici înapoi. Toţi nu mai ştiau ce să facă; trăgeau încoace, trăgeau încolo, nu-şi dădeau seama ce se petrece. Atunci un moşneag, care era în corabie, grăieşte:

— Măria ta, să trăieşti întru mulţi ani, nu cumva ţi-au spus să mai cumperi ceva şi ai uitat?

— Bre!... Într-adevăr, o fată ce o am de-mi paşte gîştele mi-a spus să-i iau piatra răbdării, funia spînzurătorii şi sabia uciderii.

— Măria ta, eu mă duc să ţi le cumpăr, zise moşneagul, numai că acea fată are mare foc şi durere la inima ei; şi să bagi de seamă să vezi ce o să facă.

Moşneagul le-a cumpărat şi cum le-a adus împăratul, corabia a şi plecat, de parcă ar fi avut aripi. Şi a ajuns împăratul la palatul său; a dat soţiei coroana şi-apoi i-a dat fetei celelalte lucruri.

Seara, din curiozitate, împăratul trece afară şi, sub fereastră, unde dormea fata, a auzit cum grăia cu sine însăşi:

«Eu am fost fată de împărat, tatăl meu a plecat la

război, îi brodam o năframă de aur şi pe la fereastra mea a trecut un vultur şi mi-a spus: “Brodezi, brodezi?! Ai să iei de bărbat un mort.” Iar eu i-am spus: „Ia-mă şi mă du să-l văd!” Vulturul m- a luat pe aripile lui şi m-a slobozit în puţ şi m-a adus la palatul

acesta. Am stat de veghe, fără să aţipesc trei luni, trei săptămîni... Atunci au trecut pe deasupra ţigănci roabe, şi am cumpărat o ţigăncuţă să-mi ţie de tovărăşie. În clipa cînd împăratul era să se trezească, să strănute, ţiganca i-a spus: “Pentru tine, măria ta, să trăieşti mulţi ani...” Acuma, cînd n-am pe nimeni cui să-i spun necazul meu, pe voi v-am adus, să văd ce-o să-mi spuneţi. Din fată de împărat ajung să păzesc gîştele?! Iatagan ucigător, ce-mi spui să fac? “Să te ucizi!” Funie de spînzurătoare, ce-mi spui să fac? “Să te spînzuri!” Piatra răbdării, ce-mi spui să fac? “Să ai răbdare!”»

Feciorul de împărat se uita prin gaura cheii de la uşă, şi vedea şi auzea ce se petrece înăuntru. Atunci împăratul dă o izbitură cu piciorul în uşă, şi intră înăuntru; o îmbrăţişează şi-i spune:

— Tu eşti aceea care m-ai izbăvit! Şi de ce nu mi-ai spus, cînd te-am rînduit la gîşte?! Tu eşti împărăteasa, tu eşti soţia mea, şi pe aceea de îndată mă duc s-o spînzur aici de funia care ai legat-o să te spînzuri tu însăţi.

Atunci dînsa i-a spus:

— Nunta noastră nu vreau să înceapă cu un omor, şi numai dă-i drumul să plece în plata domnului, deoarece la grele încercări m-a pus şi nu mai voiesc s-o văd în ochi. Iar noi să mergem la tatăl meu, la curţile noastre, să-i sărutam mîna şi să se facă nunta noastră.

Şi s-au dus şi nu de multe zile venise şi tatăl ei de la război; şi feciorul i-a spus că voieşte să-l facă să-i fie şi lui tată. Şi cîntări, şi muzică, şi bucurie! Şi nuntă mare s-a făcut şi aceia au petrecut bine şi noi şi mai bine.

În româneşte de VASILE GRECU

POVESTE GREACĂ

Zmeul

A FOST ODATĂ, într-o vreme, un împărat şi o împărătească, şi aveau o fată foarte frumoasă. Şi voiau să-şi mărite fata, ca să lase ginerelui tronul, căci nu aveau nici un băiat.

Dar în împărăţia aceea se găsea şi un zmeu; şi zmeul acela nu lăsa pe nici un fecior de împărat să vină să ia pe fata împăratului. Şi s-au pornit din toate împărăţiile, pe unde s-a auzit de frumuseţea ei, să vină să o ia, dar zmeul le ieşea înainte şi pe unul îl mînca, pe altul îl fugărea, şi aşa nimeni nu putea să ia de nevastă pe fata împăratului. Zmeul se purta cu gîndul să fure pe fata împăratului şi după moartea acestuia să pună mîna pe împărăţie. Şi-i făcea mari pagube împăratului. Îi pîrjolea viile, înainte de culesul lor; îi pustiia ogoarele înainte de seceriş şi, în sfîrşit, s-a apucat să dea foc pînă şi palatului.

Şi atunci împăratul a trimis veste că, cine are să poată ucide zmeul, îi dă fata de nevastă şi-l face chiar din clipa aceea împărat. Atunci toţi feciorii de împărat s-au bucurat de vestea aceea, dar le era frică de zmeu, căci pe mulţi mîncase.

Dar departe, într-o împărăţie, era un fecior de împărat foarte frumos şi viteaz. Acesta şi-a zis în sinea lui: „Eu m-am hotărît să mă duc! Se poate să las un zmeu să ne ia toate împărăţiile şi să ne facă atîte pagube si un rău atît de mare!? E ruşine de capul nostru!” S-a pornit deci să meargă, şi a dat de veste împăratului că Florea, feciorul cutărui împărat, are să vină să ucidă zmeul şi să ia pe fata împăratului de nevastă. Dar iată că şi zmeul a prins de veste şi s-a făcut luntre şi punte să nu lase pe

Florea să intre în hotarul împărăţiei.

A venit Florea, dar, de cum a văzut că zmeul stă de pază pe acolo, n-a putut trece mai departe. Atunci s-a dus la un cioban, îi dă bani mulţi şi-şi cumpără un rînd de straie ciobăneşti. Le îmbracă, şi ia şi o bîtă ciobănească şi un vas cu lapte acru într-o căruţă. Şi aşa a trecut prin faţa zmeului, şi

merge la împăratul. Cum a intrat înăuntru şi a zărit pe împăratul, aruncă hainele ciobăneşti, rămîne în straiele lui fru- moase şi-i spune:

— Înălţate împărate, eu sînt fecior de împărat şi am venit să-mi dai fata de nevastă!

Dar împăratul i-a spus:

— Bine, fătul meu; vreau însă mai întîi să te duci să-mi aduci ochelarii zmeului.

Căci ochelarii aceia, cine îi avea, vedea dintr-un capăt de împărăţie pînă în celălalt, dacă se întîmpla să fie război. Şi Florea a făgăduit că îi va aduce. A plecat şi, de unde pînă unde, a aflat că zmeul este treaz şase luni întregi şi că apoi alte şase luni doarme. Dar nimeni nu poate să-l cunoască, dacă doarme ori este treaz, pentru că ochii, tot timpul, îi ţine deschişi.

Feciorul de împărat îşi zice în sinea lui: “Am să merg şi, de-l găsesc dormind, bine, iar dacă nu, am să mă lupt cu el, chiar de ar fi să şi mor! Ori aşa, ori aşa, m-am hotărît!”

Într-o vreme însă, zmeul răpise o fată de împărat şi a prefăcut-o într-o potîrniche. Şi aceasta îi păzea casa; cum intra cineva în casa zmeului, potîrnichea începea a vorbi.

Florea a deschis poarta şi a intrat în ogradă.

Norocul lui.

Zmeul dormea. Potîrnichea însă începe a striga:

— Tătucule, poarta s-a deschis!

— Spune, spune, potîrnichea mea, grăi zmeul prin somn.

— Tătucule, vine asupră-ţi!

— Spune, spune, potîrnichea mea!

— Tătucule, ţi-a luat ochelarii!

— Spune, spune, potîrnichea mea!

— Tătucule, i-a luat şi fuge!

— Spune, spune, potîrnichea mea!

Şi Florea a adus împăratului ochelarii. Dar împăratul îi spune:

— Să mergi şi să-mi aduci şi calul zmeului!

Căci avea zmeul un cal care fugea ca săgeata. Şi Florea s- a dus iarăşi. A intrat în curtea zmeului. Cum s-a deschis poarta, potîrnichea a început iarăşi:

— Tătucule, a intrat în curte un străin!

— Spune, spune, potîrnichea mea! grăi zmeul prin somn.

— Tătucule, a intrat în grajd!
— Spune, spune, potîrnichea mea!
— Tătucule, a luat calul şi fuge!
— Spune, spune, potîrnichea mea! Şi a luat calul şi l-a dus la împăratul.
— Înălţate împărate, îi spune, ţi-am adus şi calul!
— Ei, acuma, îi spune, să mergi să-mi aduci şi potîrnichea!

A mers deci Florea iarăşi; şi deschide poarta. Potîrnichea începe iară:

— Tă... tu... cu... le, s-a... des... chis... poar... ta...!

— Spune, spune, potîrnichea mea, grăi iarăşi zmeul în somn.

— Tătucule, a intrat un străin.
— Spune, spune, potîrnichea mea!
— Tătucule, vine asupra mea!
— Spune, spune, potîrnichea mea!
— Tătucule, m-a luat şi pleacă!
— Spune, spune, potîrnichea mea!

Şi a luat-o deci Florea, şi a dus-o la împăratul, şi i-a spus:

— Să trăieşti mulţi ani, împărate, ţi-am adus şi potîrnichea!

— Ei, fătul meu, ca să avem pace întru împărăţia noastră, să-mi prinzi şi pe zmeu şi să mi-l aduci aci în palat!

Atunci, Florea s-a gîndit ce să facă. La urma urmei, s-a chibzuit într-un fel să-l vîre într-un poloboc.

În timpul acesta, îi veni zmeului vremea să se trezească. Cînd s-a trezit, ce să vadă?! Casa goală! Caută să-şi găsească ochelarii, să vadă ce se mai întîmplă în lume. Dar ia-i de unde nu-s! Coboară în grajd să-şi vadă calul, să-l încalece să plece. Dar nici calul nicăieri! Atunci abia a priceput că sînt isprăvile lui Florea; şi zice în sinea lui “Ah, Florică, Floreo, mi-ai luat ochelarii — ochii mei; calul — picioarele

mele; potîrnichea — limba mea! Ah, Florică, Floreo, de mi-ai pica în mînă!” Şi a ieşit zmeul în ogradă şi s-a dus încolo şi încoace, pînă sus în munţi, ca să-i mai treacă de necaz şi să-i vină în cap cum să se răzbune pe Florea.

Florea însă s-a hotărît să se prefacă într-un moşneag; şi şi-a pus barbă albă şi păr alb, o cocoaşă şi haine vechi; şi-a mai luat încă doage şi cercuri, un ferăstrău şi o bărdiţă, şi s-a dus la munte, unde era zmeul. Acolo a început să facă un poloboc. Începe deci să bocănească, boc! boc! şi să strîngă doagele polobocului.

Zmeul vede de departe un om lucrînd, şi a venit aproape să vadă ce este. Vede un moşneag făcînd un poloboc.

— Noroc bun, spune zmeul moşneagului.

— Noroc, fătul meu, răspunde Florea zmeului.

— Dar ce faci acolo?

— Ce să fac? un poloboc, ca să pun puţin must de struguri, să-mi fac vin.

— Ce vin, moşule, vrei să pui în butoiul ăsta? Încap eu prin găurile ce le are, şi tu vrei ca mustul să ţi-l ţii în el?

— Dar unde ţi-s găurile?

— Iată-le! Pune mîna şi vezi-le!

— Ah, vai! Păi să iau nişte lemn să le astup!

— Iată şi o gaură mare acolo, pe fundul polobocului!

— Dar unde e? Eu nu o văd, grăieşte Florea.

— Uite, colo jos, răspunde Zmeul. Dă-mi mîna ţi-o arăt! Dar Florea se face că nu ajunge.

— Nici nu o văd, nici nu o ajung. Nu mi-ai face un bine, să intri înăuntru, să mi-o astupi însuţi tu?

Şi i-a mai spus şi multe altele, pînă ce l-a făcut să intre în poloboc. O dată ce a intrat în poloboc, i-a dat o pană de lemn şi tot ce a cerut, ca să astupe gaura. Dar, cum a intrat zmeul înăuntru, Florea nu pierde vremea, ci poc! poc! închide polobocul bine. Şi, cum bocănea, zmeul strigă:

— Ei, ce faci? Deschide ! Doară-s înăuntru! Deschide, să ies! ieşi?!

— A ns să te văd în poloboc şi acuma să te las să

m Şi atunci şi-a dat jos părul şi barba şi straiele

aju cele vechi;
şi a rămas Florea în straiele lui aurite. Şi a început a da polobocul de-a dura şi a spune:

— Dura, dura, polobocule, să mergem la curtea îm- păratului, să-i iau fata de nevastă!

Abia atuncea zmeul a înţeles că acela este Florea.

— Ah, Florică, Floreo, spune zmeul, mi-ai luat ochelarii — ochii mei; calul — picioarele mele; potîrnichea — glasul meu; şi acum şi pe mine în poloboc! Ah, ai să-mi pici o dată în mînă!

Dar Florea de afară:

— Dura, dura, polobocule, să mergem la curtea îm- păratului să-i iau fata de nevastă!

Şi l-a dus la împăratul, şi atunci împăratul a spus zmeului:

— Mi-ai dat foc la ale mele, dar acu' am să te ard şi eu pe tine!

A pus de au aprins un foc mare şi l-au ars. Şi aşa au scăpat de zmeu. Iar pe Florea l-a urcat pe tron şi l-a făcut împărat, după cum i-a făgăduit. Şi a fost muzică şi bucurie mare, şi i-a dat fata de nevastă. Şi, în loc să ia zmeul bogăţiile împăratului, împăratul a luat averea zmeului. Iar Florea a trăit cu nevasta în bine şi fericire.

În româneşte de VASILE GRECU

POVESTE GREACĂ

Tichia fermecată

A FOST ODATĂ, într-o vreme, un împărat foarte bogat, şi avea o fată frumoasă şi chipeşă ca o zînă; mulţi feciori de împărat au peţit-o, dar ea nu voia să se mărite.

În fiecare seară, spunea să se pună sub pernă o pereche de papucaşi de mătase, iar în zorii zilei aceştia erau găsiţi umblaţi şi tociţi.

Şi, cîţi au umblat după ea, le-a spus:

— Cine-mi va afla taina, cum de mi se rup papucaşii, pe acela mi-l voi lua de bărbat; de altcum voi da poruncă să-l ucidă.

Au venit feciori de împărat din toate patru marginile lumii, ca să-i descopere taina şi să o ia de nevastă, dar vai de capul lor!... Nimeni n-a putut să o descopere şi aşa i-a ucis pe toţi.

Dar un fecior de împărat, foarte frumos şi singur copil la părinţi, într-o zi spune:

— Am să merg şi eu, să văd cum se face de i se rup papucii de sub pernă.

Părinţii însă i-au spus:

— Ah, dragul nostru, ce vrei să faci? Unde vrei să mergi?

Nu vezi cîţi feciori de împărat şi-au prăpădit viaţa?

Dar nenorocitul de el o ţinea mereu:

— Vreau să mă duc, vreau să mă duc!

Părinţii au mai încercat cît au mai încercat; apoi i-au spus numai atît:

— Du-te cu norocul şi binecuvîntarea noastră!

El le-a sărutat mîna şi a plecat. Şi, cum merge pe drum, îi iese în cale o bătrînă.

— Bună ziua, măicuţă!

— Să ai parte de bine, fătul meu! N-aş putea şti unde şi la ce te duci? îi spune bătrîna.

— Ce să-ţi spun, măicuţă? ! Mă duc şi eu la cutare fată de împărat, care a omorît atîţia feciori de împărat, pentru că n-au putut dezlega rămăşagul la care s-au prins.

— Dar la ce rămăşag îi pune? întrebă bătrîna.

— Apoi în fiecare seară aşază cîte o pereche de papuci de mătase sub pernă şi a doua zi dimineaţa sînt rupţi; cum se face treaba asta?

— Oh, fătul meu, ca să descopere cineva cum de se întîmplă, trebuie să aibă cap şi picioare!

— Eu, măicuţă, am şi minte şi picioare bune; şi hotărît mă duc, sau că voi lua-o de nevastă, sau că mă vor ucide.

— Mie-mi pare rău de tinereţele tale, i-a spus bătrîna, şi- ţi voi spune un lucru, ca să nu te poată omorî. Uite, ia cu tine această tichie!

Şi-i dă o tichie albă, de abă, spunîndu-i:

— Să ştii, cum o pui în cap, şi o porţi, nu te mai vede nimeni. Iacătă, stai să vezi; să mi-o pun eu!

Cum a pus-o bătrîna, s-a şi făcut nevăzută.

— Ei, ai văzut, fătul meu? Aceasta e tichie fermecată. Fata aceea de împărat, la care te duci, umblă cu feciori de împărat care-s fermecaţi. Şi, cum vei ajunge, te va aşeza la masă şi va avea două sticluţe cu vin. Aceea care îţi va pune-o înaintea ta, e cu farmece; şi să faci chip şi fel şi să nu bei din ea. Ea îţi va spune: “bea, bea!” Iar tu să o iei în mînă, ca şi cum ai vrea să bei vinul, dar sub barbă să ai un burete şi, făcîndu-te că bei vinul, să-l torni în burete şi să te prefaci că ai şi adormit. Mai departe, bagă de seamă ce o să facă! Poate că o să vezi cum iese pe uşă afară; îţi pui şi tu în cap tichia, care te face nevăzut, şi încetişor, încetişor, mergi pe urma ei. Cît despre celelalte, fătul meu, vei avea tu atîta minte! Eu, una, cred că o să izbuteşti!

— Cum să-ţi răsplătesc, măicuţă, pentru povaţa ce mi-ai dat-o? a spus feciorul de împărat.

— Nimic nu vreau de la tine, fătul meu, căci eu

sînt ursitoarea ta cea bună, i-a spus şi s-a făcut nevăzută.

Feciorul de împărat a luat tichia şi a ascuns-o în sîn. A pornit la drum, şi merge înspre curţile fetei de împărat. Se înfăţişează la tatăl ei şi-i spune:

— Să trăieşti întru mulţi ani, împărate; eu am venit de dragul fetei tale, să-mi spui ce trebuie să fac, ca să mi-o pot lua de nevastă.

— Mai întîi, fătul meu, să-mi spui cine eşti.

— Eu sînt fecior de împărat şi singur la părinţi, băiatul cutărui împărat, a răspuns el, şi am auzit de frumuseţea fetei tale şi am venit, ori s-o iau de nevastă, ori să mor.

— Ce să-ţi spun, dragul meu, păcat de tinereţele tale, îi spune împăratul.

— Ei, spune-mi ce trebuie să fac? Şi poate că am noroc.

— Ce să-ţi spun, fătul meu? Sînt trei ani acuma, avea cincisprezece ani atuncea, grăi împăratul; în fiecare seară îi punem sub pernă cîte o pereche de papuci şi dimineaţa îi găsim umblaţi şi rupţi. Şi nimeni nu poate afla cum de se face lucrul ăsta; şi, spre marea noastră durere, mulţi feciori de împărat am ucis.

— Să încerc şi eu, cum mi-a fi ursita, a vorbit feciorul de împărat.

Atunci împăratul a bătut din palme şi a chemat o slugă, care l-a dus la fata de împărat. Aceasta, cum l-a văzut, se ridică şi spune către slugă:

— Nu s-a mai săturat încă tatăl meu să mi-i trimită pe cap?

Apoi a grăit către feciorul de împărat:

— Şezi!

Şi a poruncit să fie pusă masa, ca să mănînce. Au intrat mai multe roabe şi au aşternut masă frumoasă cu mîncăruri şi dulciuri şi fel de fel de fructe; au adus şi două butelii frumoase cu vin. Apoi i-a spus:

— Fii bun, să ne aşezăm la masă, dragul meu!

Şi s-au aşezat la masă; şi ea rîde şi glumeşte şi-i spune mereu:

— Dar de ce nu bei vin?

— Ei, încetul cu încetul, îl voi bea, răspunde el.

Şi dînsa şi-a turnat din sticla ei şi a băut. Apoi a luat şi sticla lui şi i-a turnat în pahar.

— Hai să bem în sănătatea ta, îi spune ea.

Şi s-a prefăcut acela că a băut, dar aşa că şi l-a turnat pe sub barbă şi nici un strop nu i-a venit în gură. Cum a golit paharul, spune:

— Ah, am ameţit! Trebuie să ies niţel afară!

A ieşit afară, a stors cu băgare de seamă buretele, şi l-a pus la loc sub barbă. Apoi intră şi spune: Nu mai pot!

Şi, cum a rostit: "nu mai pot", s-a şi prăbuşit jos, ca şi cum ar fi fost leşinat. Atunci fata de împărat a spus către slujnice:

— S-a dus şi ăsta! Luaţi-l şi aruncaţi-l în pat colea!

Cum s-a făcut noapte bine, de dormeau cu toţii în palat, se scoală fetişcana mea de împărat, îşi ia papucii cei frumoşi de sub pernă, deschide apoi un dulap şi ia două vărguţe, una de argint şi cealaltă de aur, se întoarce şi şopteşte către feciorul de împărat:

— Îţi va merge şi ţie capul să caute pe ceilalţi feciori de împărat!

Dar, cum s-a depărtat şi s-a îndreptat spre uşă, s-a sculat şi el şi şi-a pus tichia fermecată, pornindu-se agale, agale, în urma ei. Iar fata de împărat a atins uşa cu vărguţa cea de argint şi uşa s-a deschis de la sine. A coborît scările palatului şi a ajuns la poarta cea mare; o atinge cu vărguţa de aur, iar poarta se deschide. Apoi pornesc amîndoi; ea înainte şi el după dînsa, cu tichia fermecată în cap. Merg ei ce merg, prin locuri neumblate şi hăţişuri întunecoase ca noaptea. Din cînd în cînd, aude ea înapoia ei trosnind cîte o crenguţă; se întoarce, nu vede pe nimeni şi-şi vede din nou de drum. Au mers, au mers, şi, în sfîrşit, feciorul de împărat zăreşte un palat mare, cu totul luminat de sus pînă jos; totul strălucea. Şi, cum au văzut-o că vine, apar trei feciori frumoşi de împărat, fiecare cu o făclie în mînă, coborînd întru întîmpinarea ei, ca să o primească.

Aceştia erau trei feciori de împărat şi au fost fermecaţi. Au văzut-o o dată la o horă şi s-au îndrăgostit tustrei; şi de aceea nici unul n-a luat-o, ci

au plecat în lumea largă, de li s-a pierdut urma. Cum au văzut-o, s-au îmbrăţişat şi i-au spus:

— Ce ai întîrziat, iubito, să vii în astă-seară?

— Ce să vă spun? Taică-meu iar mi-a adus un nătărău de fecior de împărat şi am stat pînă ce a adormit, iar mîine va

pleca şi el să-şi găsească tovarăşii. Dar pe drum, cum veneam, parcă auzeam ceva în urmă-mi şi m-am speriat. Să fi fost un şarpe? Oare ce a fost?

— Nu, nu, n-a fost nimic, vorbiră feciorii de împărat, pentru că noi îi ţinem legaţi pe toţi cei omorîţi! A fost numai închipuire!

Şi au luat-o şi au dus-o în sus pe scări, iar în urma lor, el, cu tichia fermecată. Sus, sus de tot, după cea din urmă treaptă, se găsea un ghiveci mare cu totul şi cu totul de aur; iar în ghiveciul de aur era un pomişor ca un leandru, peste tot cu diamante şi rubine. Cînd ei mergeau înăuntru, acela, cu tichia, a tăiat o crenguţă şi a ascuns-o în sîn. Şi s-au aşezat la masă, iar deasupra lumina un policandru frumos din diamante. Farfuria fetei de împărat din care mînca ea, furculiţa, lingura ei, toate erau de aur cu diamante şi rubine.

După ce au mîncat bine, i-au adus un lighean şi i-au turnat apă de s-a spălat şi s-a şters cu un şervet de aur; iar după ce s-a şters, l-a aruncat pe speteaza unui scaun; cel cu tichia însă, dindărăt, l-a şi apucat. Au trecut apoi într-o sală mare şi frumoasă, ca să petreacă; acela însă ia farfuria, furculiţa şi cuţitul ei şi le ascunde bine în sîn.

Tîrziu, după petrecere, cei trei feciori de împărat au luat fiecare cîte o făclie şi au petrecut-o pe fata de apărat pînă la poartă; şi dînsa a plecat. Feciorul de împărat cu tichia fermecată s-a luat şi el, singur, singurel, pe urma ei; şi au ajuns iarăşi la palat. Scoate ea vărguţa cea de aur, deschide poarta; hop şi el după dînsa. Urcă scările, iar deschide uşa cu vărguţa cea de argint şi în urma ei intră şi dînsul. Cît s-a dus ea să se dezbrace, acela se urcă în pat, se acoperă cu plapuma şi face pe mortul. Fata de împărat, între timp, s-a dezbrăcat, şi-a strîns podoabele de diamant, şi-a ascuns vărguţele, şi-a scos papucii, rupţi acu', şi i-a pus sub pernă la loc. Merge apoi, se uită la el şi se face a rîde:

— Mîine te dau gata şi pe tine!

A dat Dumnezeu de s-a făcut ziuă; împăratul repede a trimis să vadă papucii de sub pernă: rupţi şi tociţi! Atunci împăratul trimite doi oameni, de-l cheamă pe feciorul de împărat şi-i spune:

— Ei, fătul meu, papucii s-au rupt; poţi să ne spui cum s- a întîmplat aceasta?

— Să trăieşti întru mulţi ani, împărate! Cheamă-ţi divanul, să-ţi vină toţi sfetnicii şi logofătul cel mare, şi atunci o să-ţi spun.

Şi, cînd s-a strîns de jur împrejur sfatul cel mare, atunci feciorul de împărat a spus:

— Fiţi buni, de mai împliniţi-mi o dorinţă încă!

— Spune-mi, vorbi împăratul, ce doreşti?

— Acolo, în geamlîcul cel de sus, să fie bună să vină fata de împărat, să asculte şi dînsa.

Împăratul a şi poruncit îndată să-i vină fata şi să se aşeze în geamlîc. Cum a venit, feciorul de împărat a şi început:

— Măria ta eşti nedumerit cum de se rup papucaşii cei de mătase?! Cum să nu se rupă, dacă toată noaptea aleargă prin coclauri şi locuri neumblate?!

— Bagă de seamă, i-a spus împăratul, să nu îndrugi la minciuni, căci o să te pun la chinuri, înainte de a-ţi tăia capul.

— Un om care s-a hotărît, îi răspunde feciorul de îm- părat, să-şi pună capul, pentru a scăpa de moarte atîţia feciori de împărat, acela nu spune minciuni niciodată!

— Ei, dar despre ce coclauri vorbeşti, despre ce coclauri neumblate? îl întreabă împăratul.

— Apoi, aseară, cînd măria ta m-ai trimis la fată, masa era pregătită; şi pe masă era o sticlă cu vin. După aceea însă fata a bătut din palme şi au mai adus încă una, pentru mine. Atunci am căzut la bănuială, că de ce adică mie să-mi aducă alt vin şi dînsa să bea din altul? Am făcut chip şi fel de mi-am pus batista sub barbă şi am turnat vinul într-însa şi nu l-am băut.

Şi le-a povestit toate cîte le ştim, despre vărguţe, cum au ieşit din palat, cum au plecat şi pe ce drum, cum au ajuns la celălalt palat! Puteţi să vă

închipuiţi ce feţe făcea fata împăratului, care asculta de sus din geamlîc! Şi cum au întîmpinat-o cei trei feciori de împărat şi au dus-o la palat.

— Iar sus de tot, după cea din urmă treaptă, le spune feciorul de împărat, era un ghiveci frumos de aur, şi în el un pomişor, leandru, tot cu diamante şi rubine; poftim şi o crenguţă, pe care am tăiat-o drept mărturie! Nu e aşa că e din

leandrul ce era sus pe scară? O recunoşti? se îndreaptă către fata de împărat.

Dar aceea nu scoate nici un cuvînt! Iar împăratul nu-şi găsea loc pe tron, nici linişte, şi mereu se trăgea de barbă.

— Şi apoi, urmează feciorul de împărat, s-au aşezat la masă să mănînce. Apoi au adus un lighean şi un ibricel de aur, ca să se spele pe mîini; şi unul îi ţinea ligheanul, altul îi turna cu ibricul, iar cel de al treilea i-a adus un şervet de aur, ca să se şteargă. Şi, după ce s-a şters, l-a aruncat pe speteaza unui scaun ce era acolo pe aproape; şi, poftiţi, şervetul încă l-am luat cu mine! Apoi s-au dus într-o sală mare să petreacă, şi atunci eu am luat farfuria ei, lingura ei, cuţitul şi furculiţa ei, toate cu diamante, drept mărturie.

Şi în vreme ce spunea acestea, scoate din sîn farfuria şi celelalte, cîte le-a spus, şi le arată.

Fata de împărat face feţe, feţe şi nu spune nimic numai stă ca pe ace, de neliniştită ce era. Iar împăratul scoate sabia din teacă şi fuge la dînsa s-o omoare.

— Sînt trei ani de zile, de cînd ne ţii în chin, şi am ucis atîţia feciori de împărat şi mai trăieşti încă!?

Mare tulburare s-a făcut şi au sărit cu toţii, de l-au oprit pe împărat şi i-au spus:

— Împărate, măria ta, vrei să-ţi omori copilul? Nu te gîndeşti că nu mai ai altul? Mărit-o mai bine!

— Să mai vedem, dacă vreau şi eu s-o iau, se face a spune feciorul de împărat.

— Asta nu se poate, au spus toţi ceilalţi; de vreme ce ai cîştigat prinsoarea, o vei lua-o de nevastă!

— O primesc de nevastă, dar cu o învoială: să-şi ardă toate vrăjitoriile, să-şi arunce în foc, de să le topească, vărguţele, cea de argint şi cea de aur, şi apoi o iau acasă la părinţii mei, să văd cum mă are de drag. Şi, de nu se va mulţumi să şadă acolo,

să nu vă fie cu supărare, v-o trimit înapoi.

Atunci au întrebat-o şi pe ea:

— Primeşti toate acestea?

— Le primesc, a răspuns fata.

Atunci au trimis crainic, de au dat de ştire: „A scăpat de farmece prinţesa, şi a luat de bărbat un fecior frumos de împărat.” Cîntări şi timpane, bucurie mare.

Şi-a luat nevasta şi s-a dus la părinţii lui.

Trei zile şi trei nopţi a ţinut masa. Şi m-au poftit şi pe mine, dar n-am apucat să mă duc, ci mi-au trimis un os de ros, încît mi-am scrîntit fălcile, şi l-am dat încolo, de l-am aruncat peste casă. Şi nici eu n-am fost pe acolo şi nici tu să nu mă crezi numaidecît!

În româneşte de VASILE GRECU

POVESTE A PIEILOR-ROŞII

Fapta corbului

DE MULT DE TOT, în vremuri îndepărtate, pe cînd lumea trăia în întuneric, era un Uriaş, îmbrăcat în pielea lui de corb, care zbura de ici colo, să risipească icrele de păstrăvi prin ape şi seminţele roadelor pe pămînt. Adesea el se gîndea: “De- ar fi în fiecare apă şi pîrîu feluri şi feluri de peşti... De-ar avea fiecare munte, deal, vale, cîmpie, întregul pămînt tot felul de roade!” Da’ asta era fără nici un folos. Nu exista lumină cu ajutorul căreia să găseşti hrană. Chiar şi noaptea, cînd răsăreau stelele, dăruiau prea puţine raze.

Uriaşul îşi aminti de cerurile din care coborîse şi de lumina puternică ce dăinuia peste ele şi se hotărî să aducă lumina şi să o dea lumii.

Înveşmîntat în pielea-i de corb, zbură într-o bună dimineaţă drept în sus şi, în cele din urmă, descoperi o gaură în cer.

Îşi scoase pielea de corb şi numaidecît ajunse la un izvor din apropierea casei în care trăia mai-marele cerurilor. Se aşeză şi aşteptă.

Nu peste mult, fiica acestuia ieşi purtînd în mînă o găleată pe care se pregătea să o umple. Coborî la izvorul din faţa casei. Cînd Uriaşul o văzu venind singură, se preschimbă într-o frunză de cedru şi pluti pe apă. Fata coborî găleata în apă, luă frunza cu apa în găleată şi, pînă să bage de seamă, o sorbi. Îndată căzu grea şi născu un băiat. Atunci părinţii fetei se bucurară. Cît ai clipi din ochi, băiatul începu să crească şi să cotrobăie pe unde ce apuca. Mai-marele cerurilor curăţa podelele casei şi le netezea să nu i se rănească nepotul.

Dar într-o zi băiatul începu să strige: “Hama, hama!” Striga într-una, şi marea căpetenie era necăjită şi chemă cîţiva robi să plimbe copilul. Robii îl plimbară toată noaptea, dar el nu voia să doarmă şi striga: “Hama, hama!” La care, bătrînul chemă pe toţi înţelepţii şi le ceru să-l ajute, deoarece nu ştia ce

vrea băiatul şi de ce plînge. Băiatul plîngea după o cutie ce atîrna pe un perete din casa căpeteniei. Aceasta era cutia în care se păstra lumina zilei şi numele ei era Ma. Băiatul nu era altul decît Uriaşul renăscut şi ştiuse despre “Ma” înainte de a fi coborît pe pămînt prima oară.

În cele din urmă, unul dintre înţelepţi înţelese cum trebuie ce înseamnă strigătul băiatului, “Hama, hama!”, şi îi spuse căpeteniei: “Strigă după cutie. De ce nu i-o dai?”

Prin urmare, căpetenia ceru ca să fie coborîtă cutia. Fu pusă lîngă foc, şi băiatul se aşeză alături de ea şi încetă să plîngă. Apoi rostogoli cutia prin casă. Se jucă timp de patru zile. Cîteodată o căra pîna la uşă. Marea căpetenie se obişnui atît de mult să vadă băiatul jucîndu-se cu cutia, încît aproape că nu îl mai lua în seamă.

Apoi băiatul luă cutia cu lumină, şi-o puse pe umeri, şi fugi cu ea din casă. Cineva îl văzu şi strigă: “Uriaşul fuge cu cutia!”, şi toţi cei din ceruri îl urmară. Dar nu-l putură prinde pe Uriaş care, cînd ajunse la gaura din cer, se înveşmîntă cu pielea de corb şi zbură în jos, aducînd lumina şi căldura lumii noastre.

Repovestire de MIHAI RĂDULESCU

POVESTE A PIEILOR-ROŞII

Manabozho cel isteţ

CÎNDVA, pe cînd Manabozho mergea de-a lungul ţărmului unui lac, ostenit şi înfometat, văzu un banc îngust şi lung de nisip, înţesat de sute de păsări de apă. Hotărî să mănînce împărăteşte. Pătrunzînd în adîncul desişului, îşi atîrnă sacul de vraci într-un pom şi culese bucăţi de scoarţă de copac, pe care le îndesă într-o legătură. Se întoarse pe mal şi merse de-a lungul lui, în aşa fel încît să fie văzut de păsări. Cîteva dintre lebede şi raţe îl recunoscură şi zburară înfricoşate.

Una dintre lebede strigă:

— Hei, Manabozho, unde mergi? Manabozho răspunse:

— Mă duc să cînt. După cum vezi, îmi duc cîntecele cu mine.

Apoi chemă păsările:

— Veniţi cu mine, fraţilor, şi hai să cîntăm şi să dansăm! Păsările se întoarseră pe pămînt şi se depărtară puţin de lac pînă unde găsiră un loc mai deschis pentru a putea dănţui. Manabozho puse legătura jos, îşi scoase beţele de bătut toba şi spuse păsărilor:

— Acum dansaţi în jurul meu, în timp ce eu bat toba. Cîntaţi cu ochii închişi cît vă ţin puterile şi ficaţii. Dacă se întîmplă ca vreuna să-i deschidă, se vor înroşi pentru tot restul vieţii şi o vor durea.

Porni să bată tactul în legătura cu bucăţi de scoarţă de copac, pe cînd păsările, cu ochii închişi, îi dădeau ocol, cîntînd cît le ţinea gura. Bătînd măsura

cu o mînă, cu cealaltă Manabozho apucă, pe neaşteptate, gîtul unei lebede şi-l suci, nu înainte ca ea să apuce să ţipe.

— Aşa, frate, spuse Manabozho, cîntă cît poţi de tare!

Curînd altă lebădă căzu în mîna lui Manabozho, apoi o gîscă, şi aşa mai departe, pînă ce numărul păsărilor se micşoră

simţitor. Atunci un cufundac îşi deschise ochii, să vadă de ce cîntă tot mai puţine păsări, şi îl zări pe Manabozho şi grămada de pasări ucise lîngă el.

— Manabozho ne ucide! strigă el. Manabozho ne omoară! şi pe dată fugi spre apă, urmat de restul păsărilor.

Cufundacul fugea greoi, şi Manabozho îl ajunse curînd din urmă.

— N-o să te omor, îi spuse Manabozho, dar, pentru că ai deschis ochii, o să-i ai întotdeauna roşii şi vei fi bătaia de joc a tuturor păsărilor.

Şi spunînd aceasta, îl lovi în ochi, azvîrlindu-l departe, în mijlocul lacului şi îi smulse coada.

De aceea cufundacul are ochii roşii şi e lipsit de coadă.

Repovestire de MIHAI RĂDULESCU

POVESTE A PIEILOR-ROŞII

Cheag-de-Sînge

A FOST CÎNDVA un tînăr care se purta cu multă cruzime cu socrul şi cu soacra sa, care aveau trei fiice. Nu le dădea nimic să mănînce bătrînilor. Nici măcar după o vînătoare prielnică, la care îl punea pe bătrîn să-l ajute la tăiatul animalelor, tot nu le dădea nici un pic de carne. Bătrînul şi soţia lui nu primeau decît oasele.

Într-o zi, tînărul ucise un bizon. Murind, bizonul lăsă să-i scape pe gură un cheag de sînge. Bătrînul îl ascunse în tolba de săgeţi.

— Ce-ai luat de jos? îl întrebă tînărul.

— Mi-am smuls un spin din picior, răspunse bătrînul.

Tînărul, ca de obicei, luă toată carnea, iar bătrînul duse soţiei sale cheagul de sînge. Îi spuse să facă supă de sînge şi ea zvîrli cheagul într-o oală cu apă ce fierbea. Deodată, auziră ţipete de sugaci venind din oală şi bătrînul spuse:

— Scoate copilul din apă. Va fi fiul nostru.

Aşa făcu soţia lui, şi pruncul se adeveri să fie băiat.

Din cortul său de alături, ginerele auzi scîncetele copilului şi îşi trimise una dintre cumnate să-l vadă.

— Dacă e băiat, îl omor, spuse el.

Fata trimisă era cea mai tînără dintre fiicele celor doi bătrîni şi, spre deosebire de celelalte, întotdeauna s-a purtat frumos cu părinţii săi. Îi întrebă pe părinţi ce era copilul. Tatăl ei îi spuse:

— E băiat, dar tu să spui că e fată.

Aşa şi făcu. Cînd ginerele auzi aceasta, trimise

cîteva oase şi puţină zeamă bătrînei, ca să aibă lapte să hrănească copilul.

Bătrînul ştia că copilul nu venise de pe meleaguri pămîntene, aşa că îl ridică în mîini şi îl duse în cele patru colţuri ale cortului: răsărit, miazănoapte, miazăzi şi apus. De fiecare dată, copilul creştea tot mai mare. Şi nu trecu mult şi se făcu un flăcău de toată frumuseţea.

Îi cuvîntă bătrînului:

— Eu sînt Stea-Fumegîndă. Am coborît să te ajut. După ce voi face aceasta, mă voi întoarce iar în cer.

Dar bătrînul îl numea tot Cheag-de-Sînge.

În ziua următoare, Cheag-de-Sînge îl luă pe bătrîn, cu care se purta precum cu un tată, la vînătoare, şi uciseră un bizon de parte femeiască. Cînd ginerele ieşi să-l caute pe bătrîn, se înfurie aflînd că bătrînul nu e acasă. Cheag-de-Sînge îi dădu bătrînului rinichii bizonului.

— Fă în aşa fel ca să te vadă mîncînd rinichii, îi spuse, pe cînd se apropia ginerele.

Iar el se ascunse în spatele bizonului ucis.

Ginerele veni, cu o falcă-n cer şi alta-n pămînt, vrînd să afle ce mînca bătrînul. Bătrînului aproape că îi scăpară rinichii din mînă, dar Cheag-de-Sînge îi strigă:

— Ţine-i bine şi mănîncă-i.

Şi el ieşi dindărătul bizonului.

— Aşadar, iată-mi cumnatul, spuse sfidător celălalt tînăr, şi Cheag-de-Sînge îi răspunse:

— Da, am aşteptat mult pînă să te întîlnesc, şi îşi potrivi o săgeată în arc.

Ţinti pe ginere într-o parte, apoi în cealaltă. Rănitul încercă să-şi scoată săgeţile din trup, dar nu izbuti, deoarece ele creşteau pe măsură ce trăgea de ele.

Ginerele cel rău îşi dădu duhul, în cele din urmă.

Apoi, Cheag-de-Sînge plecă de la tatăl său, pentru călătorii şi pe la alte triburi şi trecu prin multe peripeţii. Făcu dreptate, omorînd mulţi asupritori ai poporului.

Altă dată, pe cînd mergea la un sat de piei-roşii, simţi pe neaşteptate un vînt puternic, care părea să-l atragă. Vîntul, de fapt, era respiraţia unui mare peşte de pradă, care-l înghiţi pe Cheag-de-Sînge în pîntecul său. Acolo mai zăceau o mulţime de oameni. Cheag-

de-Sînge le spuse cu înţelepciune:

— Să dansăm. Trebuie să fie pe undeva în peştele ăsta şi vreo inimă.

Gătindu-se de dans, Cheag-de-Sînge îşi vopsi faţa în alb şi îşi făcu în jurul ochilor şi gurii cercuri mari, negre. Îşi legă, de asemeni, în creştetul capului, un cuţit din piatră albă, cu

vîrful drept în sus. Astfel, cuţitul pătrundea într-una în peşte. În cele din urmă, Cheag-de-Sînge îl izbi chiar în inimă şi o despică. Apoi tăie o deschizătură între coastele peştelui şi ieşiră afară cu toţii.

— Am scăpat lumea de monştri, spuse Cheag-de-Sînge.

Mă întorc la bătrînii mei părinţi.

Se întoarse, într-adevăr, la coliba bătrînilor, dar, după ce stătu acolo cîtăva vreme, le spuse:

— O să urc în locul de unde am venit. Dacă aflaţi vreodată că am fost ucis, nu vă necăjiţi, pentru că eu redevin Stea-Fumegîndă.

Cheag-de-Sînge îi părăsi încă o dată şi călători pînă ce fu ucis de mai mulţi indieni războinici din neamul Corbilor. Dar trupul lui dispăru pe dată, pe cînd Steaua-Fumegîndă apăru pe cer, unde mai poate fi văzută şi astăzi.

Repovestire de MIHAI RĂDULESCU

POVESTE AROMÂNĂ

Căciula, punga şi trîmbiţa

A FOST OARECÎND pe lume un om bătrîn care avea trei feciori. Doi din ei erau tare cuminţi şi aşezaţi, dar al treilea era cam sturlubatec. Cînd îi veni ceasul să moară, bătrînul lăsă cu limbă de moarte copiilor lui să pună mîna pe toate, dar să nu se atingă de o ladă decît numai la nevoie mare.

Abia închise el ochii, şi gospodăria lui încăpu pe mîni străine.

Atunci cei doi feciori de treabă îşi făcură parte din averea moştenită, şi s-au dus să-şi caute norocul aiurea. Numai cel mai mic rămase lipcă acasă. Nu se îndura să se desprindă de la vatra părintească.

Într-o zi, cum cotrobăia prin toate colţurile, dădu de lada cu pricina. Înăuntru găsi o căciulă. O luă, o îndesă în cap şi ieşi să se plimbe. Pe drum întîlni un om şi-i dădu bună ziua.

— Bună ziua, îngăimă acesta, dar nu te văd la faţă.

— Ce, eşti orb, de nu mă vezi?

— Nu sînt orb, dar nu te văd, grăi omul speriat şi se grăbi s-o ia la sănătoasa.

Dar sturlubatecul, minte uşoară cum era, scoase căciula şi vru să-i ardă una. Cum se descoperi la cap, omul îl recunoscu:

— Tu eşti, măi! M-au luat toţi sperieţii. Mi s-a părut că eşti ucigă-l toaca din vale. Da, acum te văd bine, dar adineauri te auzeam şi nu te zăream de loc.

Uşor-Uşurel prinse la minte, îndată înţelese că nu era văzut cu căciula trasă peste urechi.

Nu se mai codi, ci odată îi veni să dea fuga la nemernicul care pusese stăpînire pe gospodăria lor. Dintr-o goană ajunse în curte. Cu căciula în cap,

intră neluat în seamă de nimeni şi se plimbă peste tot pînă nimeri în cămara tinerei fete, Piruşana. Ea, cum îl simţi, dete ţipete de spaimă, crezînd că e cine ştie ce.

— Aoleu şi vai de mine! Om străin în odaia mea!

Auzind-o părinţii şi oamenii din curte, săriră în picioare şi dădură buzna la ea.

— Unde-i omul neînfricat, care a cutezat să calce aici?

— Nu ştiu, răspunse ea, parcă s-a dosit undeva.

Căutară în sus, căutară în jos, întoarseră lucrurile pe dos, dar nimeni şi nimic. Uşor-Uşurel cu cuşma tuflită pe urechi, stătea ghemuit într-un ungher; nu sufla şi nu crîcnea deloc.

Ce şi-au spus ei? Poate i s-a năzărit fetei în somn, şi fiecare a plecat din odaie. Dar nu trecu mult şi fata din nou strigă:

— Aoleu şi vai de mine! E cineva în odaia mea!

Cînd se duc înăuntru, mama sa, tatăl său, se uită la dreapta, se uită la stînga, nimic!

Atunci tatăl, pălit de ciudă, bombăni la fiică-sa:

— Ţi se nălucesc tot felul de vedenii. Să nu-ţi mai aud gura, că-i vai de pielea ta!

Atîta vru şi Uşor-Uşurel. Cum plecară toţi, se înveseli de credea că a lui e lumea. Dar şi fata, hoţomană, îl luă cu binişorul, îl descusu şi-l înduplecă să-i spună cum face el de nu i se vede faţa.

Uşor-Uşurel rîse ca un copil şi îi desluşi cum. Atîta aşteptă şi fata; se făcu că vrea să-i vadă cuşma, i-o smulse şi începu să ţipe din răsputeri, de răsuna casa de ţipetele ei.

Tatăl, scos din fire, apucă ciomagul şi, cînd intră în odaie, văzu că sărmana fată avea dreptate să ţipe. Puseră mîna pe băiat, şi îi argăsiră pielea să-şi aducă aminte cîte zile o trăi. Şi, fiindcă îl ştiau cît era de şui, nu au vrut să-şi mai pună mintea cu el, ci l-au lăsat să meargă oriîncotro.

Uşor-Uşurel, bucuros că se alesese numai cu atîta, se întoarse acasă şi se duse oblu spre ladă. Acolo găsi o pungă. O luă, o îmbăieră la gît şi strecură un gologan în ea. Dar ce să vadă? Într-o clipă, toată punga se umplu de gologani. Fuga la

zaraf, gologanii se prefăcură într-un galben. Puse galbenul în pungă şi punga se îndoldoră de galbeni. Şi tot aşa sporiră gal- benii, că tot satul se mira de unde îi scotea.

Tocmai în anul acela nu se făcuseră bucate şi era o scumpete că aproape nu mai aveau oamenii cu ce se hrăni. De

unde să le vină scăparea, că nimeni nu se gîndea la Uşor- Uşurel. Numai Piruşana îşi aminti de el şi de punga lui. Ea îl chemă, îl luă cu binişorul şi el, minte-scurtă, îi spuse cum stă treaba.

Asta voise şi fata; se prefăcu că se uită la pungă, s-o vadă cum este, i-o răpi şi o zbughi cu pungă cu tot.

— Hoţomano, să nu-mi mai zici pe nume, dacă nu ţi-o iau înapoi, îi strigă el, izbindu-se cu pumnul în piept.

Se înapoie acasă, merse de-a dreptul la ladă şi mai găsi acolo o trîmbiţă. Prinse să sufle din ea şi nu apucă a suna o dată: tu-tu-tu! că pe loc se pomeni cu o oaste întreagă.

Hai cu ea la curte. Cu toţii încremeniră cînd văzură oaste multă îngloditsă; oastea ţării nu era nimica pe lîngă oastea lui Uşor-Uşurel, care foia cîtă frunză şi iarbă, fiindcă el cînta mereu zorind din trîmbiţă.

Tot Piruşana scăpă pe tatăl ei de pacoste. Se duse la Uşor-Uşurel, care, cum o zări, prinse a rîde cu goarna în mînă:

— Nici naiba nu vă mai poate scăpa cu viaţă.

— Şi, dacă aşa ne-o fi sfîrşitul, ce o să fie? Pesemne aşa ne-a fost scris. Vreau numai să te întreb, zise fata, de unde scoţi duiumul de armie?

— De unde? Iată cum! Tu-tu-tu-tu! şi am cîtă oaste vreau. Şi cînd nu mai am nevoie de ea, suflu din goarnă pe dos şi mi-o aduc toată înapoi.

— Dă-mi-o şi mie să suflu o dată, îl rugă fata.

— Ia, dar fiecare trîmbiţare o plăteşti cu o sărutare.

Apoi ea trîmbiţă o dată tare din coada trîmbiţei şi adună toată oastea.

Şi, cu trîmbiţa în mînă, dispăru.

Din nou se bătu fluieră-vînt cu pumnul în piept şi zise:

— Hoţomano, să nu-mi mai zici pe nume, dacă nu ţi-oi lua-o înapoi.

Ce să facă acum? Şi-a pus nădejdea în tălpile lui şi a întins-o spre pădure, în voia întîmplării. Acolo zări un smochin şi, cum era flămînd şi supărat, hai să-şi scoată focul pe smochin. Rupse două smochine şi nu apucă să le înghită bine, că-i răsăriră două coarne mai mari ca la bou.

— Măre! Măre ! Sînt pedepsit, fiindcă pînă acum am fost mai dobitoc ca un bou!

Şi în halul ăsta nu mai vru să iasă din desiş, că aşa, încornorat, numai de văzul lumii nu mai era. Dar, cum păşi mai încolo, iată un alt smochin.

„Ce s-a făcut, s-a făcut, socoti el. Am să gust şi din smochinul ăsta, iar dacă e să-mi iasă, să-mi iasă şi patru sute de coarne. Doar n-am să mor de foame!”

Dar, cum înghiţi o smochină, îi căzu un corn; mai înghiţi una şi-i căzu şi celălalt. Culese într-o basma smochine cornute şi în alta smochine ciute. Porni apoi spre cetate, îmbrăcat ca un negustor, spre a nu fi recunoscut, şi începu a striga:

— Hai la smochine!

Cînd trecu pe la curte, ieşi Piruşana, se grăbi să cumpere şi, sărmana, nu le înghiţi bine, că-i şi crescură două corniţe. Începu a se căina şi a se văieta, de-ţi venea să-i plîngi de milă.

Chemă tatăl vraci vestiţi, şi nici unul nu-i da de leac. Uşor-Uşurel, ca să nu fie dat de gol, se înţolise cu alte veşminte şi strigă prin cetate:

— Vraciul vestit, vraciul vestit!

Iute l-au chemat în casă să vindece fata. Toţi ceilalţi, cum îl văzură pe netotul ăsta, începură a se ţine de pîntece de prea mult rîs:

— Nu putem noi, ziceau ei, oameni învăţaţi şi umblaţi, şi va putea tontul ăsta să afle leacul fetei?

Dar Uşor-Uşurel, cum auzi ocara, zise:

— O vindec numai dacă mi-o daţi de nevastă şi în- găduinţa să le trag o mamă de bătaie la toţi zodierii de pe aici.

— Bine, răspunse tatăl, dar dacă nu o scapi pe fata mea îţi vom da noi ţie o mamă de bătaie.

— Aşa să fie! încheiară meşterii vindecători, care nu ştiau ce îi aşteaptă.

Scoate Uşor-Uşurel două smochine, le dă fetei să le înghită şi, dintr-o dată, ia coarnele de unde nu-s. Şi, năzdrăvan cum era, le-a dat o mamă de bătaie la

toţi vracii, pe rînd. Apoi se căsători Uşor-Uşurel cu Piruşana şi făcură o nuntă care a rămas de pomină de la un capăt la celălalt al lumii.

Am fost şi eu ca nuntaş la sărbătoarea lor şi la plecare nimic alta nu cerui decît smochine de cele cornute, ca să le dau copiilor neascultători. Dar, cum toţi copiii mei sînt tare cumsecade, le-am dat juncanilor să le rumege, şi le crescură coarnele şi mai mari şi mai înbelşugate, şi aşa frumos se isprăviră toate.

În româneşte de IULIA MURNU

POVESTE AROMÂNĂ

Birbicuşa

A FOST ODATĂ un celnic[1], care cu soţia sa se bucura de o avere foarte mare în turme de oi şi capre, de nu le mai ştia numărul. Stînele erau răzleţite pe munţi, şi munţii întregi erau tot avutul lor. Se bucurau de o viaţă tihnită în largul pajiştelor înflorite şi al cerului înstelat.

Singurul lucru ce le învenina sufletul era că nu aveau copii. Nu avea cine să moştenească tot ce agonisiseră ei o viaţă de om şi nici cine să le poarte numele mai departe.

Între multele lor fapte bune, era şi o fîntînă zidită chiar de mîna celnicului şi pe care sta scris numele său. O înălţase pentru ca orice trecător prin faţa locului să-şi poată astîmpăra setea. Şi fiecare trecător prin faţa acestei fîntîni se oprea şi bea din apa limpede ca cleştarul şi rece ca gheaţa şi ura numai bine înfăptuitorului unui aşa de minunat izvor.

Într-una din zile, pe cînd soţia celnicului veni la fîntînă, găsi aci, trudită de drum, o bătrînă. Aceasta, după ce îşi umplu ulciorul, o văzu supărată pe femeie şi o întrebă care îi este supărarea.

— Cum să nu fim mîhniţi şi eu şi soţul meu, că ni se stinge neamul fără de urmaşi?

Bătrîna îi răspunse:

— Să ştii că ţi se va împlini ceea ce doreşti. Îţi dau mărul acesta roşu; să-l mănînci, şi această floare s-o răsădeşti în glastră şi s-o păstrezi pînă ce va înflori. În ziua cînd va îmboboci şi va da în floare vei avea un băiat.

Într-adevăr, cînd floarea prinse să se deschidă, celnicul cu soţia sa avură un fecior cu obrazul alb ca

floarea şi roşu ca mărul. Se născuse cu soarele pe piept şi cu luna în frunte. Acest fecior fu botezat cu numele de Birbicuşa, şi creştea ca floarea, învăţa tot ce era de învăţat. Ajunsese fecior mare şi frumos şi mintos. Cum părinţii voiră ca, înainte să moară, să-l vadă

---

[1]Celnic — căpetenie de păstori.

aşezat la casa lui, îi găsiră o fată potrivită pentru el, cu numele Livina, şi făcură o nuntă, de veniră oaspeţi din cele patru părţi ale lumii.

Pe pajiştea mare, la lumina soarelui şi a lunii, serbară cununia timp de şapte zile şi şapte nopţi cu cîntec şi joc. Fetele se încinseră în cor, şi împrejurul lor făcură cerc feciorii cu un cor şi mai mare. În vreme ce fetele cîntau, băieţii se învîrteau în joc, iar în vreme ce ei cîntau, ca nişte porumbiţe se învîrteau fetele.

În clipa cînd se apropiară mirele şi cu mireasa să se alăture în hora lor, deodată se lăsară nişte nori negri ca păcura şi, ca vîntul de repede, zburară peste capul tuturor nouă zîne albe ca zăpada şi răpiră pe mire.

Uimiţi de această întîmplare, rămaseră cu jalea în suflet părinţi şi prieteni, şi neamurile toate. Soţia rămase ca marmura.

Dar după ce se zbătu, şi plînse amarnic vreo cîteva zile, ea zise soacrei:

— Nu mai pot să stau să jelesc înainte de a şti dacă Birbicuşa e mort sau viu. Dacă el a murit, voi muri şi eu. O să merg din sat în sat şi din casă în casă să-l caut.

Soacra îi răspunse:

— Nu mai plînge atîta, să nu-ţi strici faţa de prea mult plîns. Poate că el se va întoarce şi nu ne va lăsa să închidem ochii fără a avea această bucurie. Nu pleca de lîngă noi, căci tu eşti de-acum şi fata noastră şi feciorul nostru.

Ce nu au făcut socrii s-o întoarcă din drum? Livina i-a rugat să-i facă rost de opinci şi de un toiag de fier şi o porni.

Cutreieră tot locul; întrebă peste tot de soţiorul ei.

Cînd ajunse în satul cel mai depărtat, tocmai la cel din urmă bordei din margine, zări o bătrînă uitată de moarte, care îi zise:

— Oricît îl vei căuta pe Birbicuşa, nu-l vei găsi

pe acest pămînt. Ci mergi pînă la luminatul Soare, căci el, cum luminează peste tot, va fi văzut pe unde l-au dus zînele.

— Dar pe unde e drumul către Soare? întrebă Livina.

— Palatul lui este pe culme de munte. Ia-o peste rîpe.

Livina mulţumi şi porni cu răsuflarea întretăiată către dealul rîpos. Mai pe drum neted, mai cu umbletul pe urcuş peste stîncărie, tot sui din greu munţii, zile întregi şi nopţi întregi, pînă ce ajunse sus pe creastă, la poarta palatului Soarelui. Bătu la poartă şi-i deschise o bătrînă, care o întrebă:

— Ce cauţi pe meleagurile astea, unde nici pasărea nu ajunge, nici picior de om nu calcă?

— Vai, că durerea mea mă aduse încoace! zise cu lacrimi în ochi Livina.

Şi-şi spuse povestea. Vorbele îi alunecau ca mărgăritarul, mărturisindu-şi tot focul inimii.

Bătrînei i se făcu milă de ochii ei frumoşi şi plînşi şi zise:

— Intră, draga mea, şi ţine firul ăsta de păr în mînă. Deseară, cînd fiul meu va bate la poartă, abureşte firul de păr, să te faci mătură ascunsă pe după uşă, că el cum va veni obosit şi flămînd, şi va simţi un om, numaidecît va fi gata să-l mănînce.

Către amurg, încins de osteneală, Soarele intră pe uşă şi zise mamei sale:

— Mamă, mamă, miroase a om pe aici!

— Fiul meu, ce om prin locurile astea, unde nici pasărea nu zboară?

Apoi, ca un lup înghiorţăi trei cuptoare de pîine şi bău trei butoaie de apă rece şi, după ce se sătură, înainte de culcare, bătrîna suflă firul de păr şi aduse pe fată înaintea fiului său. Ea îi spuse şi lui păţania ei. Soarele, fermecat de frumuseţea de fată, zise:

— Fată dragă, îmi pare rău că nu pot să ştiu unde e Birbicuşa. Eu luminez numai ziua şi el a fost luat noaptea. Dar te învăţ cum să ajungi la sora mea, Luna, care şade pe cealaltă parte a crestei muntelui mare.

Livina îşi luă rămas bun de la ei şi porni pe drumul arătat, pînă ce ajunse la muntele mare. Acolo se întîmplă tot ca la Soare; tot aşa bătu la poartă şi-i

deschise bătrîna mamă, care mai întîi o ascunse pe după uşă, iar după cină îi dete drumul.

Luna îi zise:

— Draga mea, eu am ştiut şi am văzut, cînd l-au furat zînele pe Birbicuşa; dar nu ştiu încotro l-au dus. Te-oi învăţa

însă cum să ajungi la Mai-marele-Vînturilor. Nu se poate să nu-ţi spună el unde se află soţul tău.

Plîngînd, nenorocita de nevastă o porni către Vînt. După multă şi lungă cale, ajunse la palatul Vîntului cel mare. Bătu la poartă, şi bătrîna mamă îi deschise şi o pofti înăuntru.

Tot aşa, către amurg, veni vîjîind Vîntul, înhăpăi trei cuptoare de pîini şi sorbi trei butoaie de apă, apoi se puse să spargă alune.

În vremea asta, bătrîna suflă firul de perişor şi scoase fata de după uşă. Cu lacrimi în ochi, ea îşi povesti din nou durerea.

Vîntul, cu surîsul pe buze, îi alinta pletele cu adiere blîndă şi-i susură:

"Curînd vei
afla, Te vei
bucura
Lîngă-al tău Birbicuşa!"

Cu toate lacrimile de pe faţa ei, Livina se înroşi, începu să rîdă şi se făcu şi mai frumoasă de cum era.

— Rămîi la mine vreme de patruzeci de zile. De cîte ori vom cina, să rupi cîte o muşcătură din pîine şi s-o pui într-o oală. De cîte ori voi bea vin, împarte cu mine cîte o picătură şi pune-o în ulcior. De cîte ori îmi voi pieptăna mustăţile, rupe cîte un fir şi păstrează-l. Cînd vei aduna patruzeci de bucăţele de pîine, patruzeci de picături de vin şi patruzeci de fire de mustaţă, să ştii că vei găsi pe frumosul tău soţ Birbicuşa.

Fata făcu tot după sfatul Vîntului.

— Acum, zise Mai-marele-Vînturilor, leagă-ţi bine opincile şi ia-ţi toiagul de fier şi porneşte-o la drum către mare. De cîte ori vei avea nevoie, gîndeşte-te la mine şi te voi ajuta în clipele cele mai grele. După zile de mers, vei întîlni patruzeci de căţele turbate, moarte de foame. Ele vor năvăli

dinaintea ta să te sfîşie, dar să nu te sperii, ci să le arunci cîte o bucată de pîine la fiecare. Numai aşa ele se vor da la o parte şi vei trece nevătămată. Mai încolo ţi se va pune stavilă un puhoi de apă mare ca marea: patruzeci de rîuri. Dacă vei picura în fiecare vin, ele vor seca dintr-o dată şi vei putea trece dincolo. Tot

străbătînd cale lungă, vei ajunge, în sfîrşit, la palatul de fildeş al zînelor, înalt pînă la nori, cu patruzeci de încăperi, cu uşi şi ferestre de diamant. Cu firul de mustaţă vei deschide fiecare uşă, pînă la cea din urmă, în care vei găsi pe Birbicuşa.

Livina mulţumi pentru sfaturile date, sărutînd mîna Vîntului, şi porni cu inima deschisă iarăşi la drum. Trecu cu bine prin toate încercările grele la care a fost supusă, scăpă de căţele, rîuri şi ajunse la palatul zînelor.

Rămase uimită dinaintea porţii aurite a palatului strălucitor ca soarele; nestematele ferestrelor îi luară ochii. Deschise pe rînd uşile, una cîte una, şi ceea ce văzu înăuntru nici cu vorba nu se spune, nici cu condeiul nu se scrie. Toate frumuseţile lumii erau înşirate în acele odăi şi în cea din urmă era Birbicuşa. Cum se văzură se îmbrăţişară şi plînseră de bucurie. Nici unul nici celălalt nu aveau glas şi nu credeau ochilor că erau împreună.

În cele din urmă, Birbicuşa zise:

— Cum de ai venit, iubită, în locurile astea, unde nici pasărea nu zboară? Zînele se vor întoarce către miezul nopţii şi ne vor face praf şi pulbere. Dar să ne luăm curajul, că poate ne vom mîntui din locurile acestea ca din lumea cealaltă şi vom ieşi la lumină.

El întrebă de bătrînii lui părinţi, sperînd că-i va revedea şi-şi va trăi zilele în toată fericirea cu toţi împreună. În vremea asta, Livina era cu gîndul la Mai-marele-Vînturilor.

Nu isprăviră vorba, că el şi veni în ajutor. Livina îi simţi adierea. De trei ori suflă el puternic şi frumoasa fată pieri din vederea lui Birbicuşa. O prefăcuse într-un ban şi o ascunse în punga lui.

Ca totdeauna, zînele veniră către miezul nopţii şi se uitară pe fereastră să vadă dacă Birbicuşa este la locul lui; după ce se asigurară că este în odaie, plecară din nou cine ştie pe unde. Birbicuşa scoase

punga; Vîntul suflă din nou de trei ori şi banul se făcu om ca mai înainte. Tot Vîntul le aduse calul zburător. Călare pe el, zburară ca gîndul şi ajunseră la vatra părintească.

Cînd l-au văzut părinţii, îşi îmbrăţişară feciorul, pe care-l crezuseră pierdut pe totdeauna.

Birbicuşa le zise:

— Iute, căutaţi peste tot pe cele nouă surori cu numele de Maria, pricepute în ţesătura de in cu fir neînnodat şi aducătoare a cîntărilor din cer; să-mi ţeasă o cămaşă să fie gata pînă la miezul nopţii, să mă îmbrac cu ea, spre a mă feri de zîne. Ele mă vor căuta în odaie şi, dacă nu mă mai vor găsi, vor colinda toate ţările în lung şi în lat; le-am auzit vorbindu-se că va trebui să fiu îmbrăcat cu cămaşa de in, altminteri ele mă vor descoperi şi mă vor face praf şi pulbere.

După multă căutare şi întrebare, fură aduse cele nouă surori călare pe calul zburător al lui Birbicuşa. Le-au pus război de ţesut, şi ele se străduiră pînă în miez de noapte să isprăvească lucrul. Ţesătura pe urzeală de fier de in cu fir de soare şi fir de stele strălucea şi lumina ca ziua în toiul nopţii.

Birbicuşa ieşi în ogradă şi se îmbrăcă cu cămaşa cea nouă. Pe lîngă strălucirea îmbrăcăminţii, mai lucea soarele de pe piept şi luna de pe frunte. De sus, de la înălţime mare, zînele rele crezură că e vreo stea căzătoare şi nu-l putură descoperi pe Birbicuşa. Cum puterea lor de vrajă nu dura decît pînă la miezul nopţii, el se văzu mîntuit pentru vecie, căci ele se zvîrcoliră în chinuri de moarte de părere de rău că-l pierduseră.

Astfel fiul argintat şi luminat al munţilor scăpă de răutatea lor şi trăi o viaţă ca de împărat cu toate bunurile şi cu frumoasa lui Livina.

În româneşte de IULIA MURNU

POVESTE AROMÂNĂ

Lacul din Gramoste

MAI DE MULT, pe cînd mîndrele plaiuri ale Gramostei albeau de puzderia turmelor de oi ce la păşteau, vieţuia un zmeu, care apăra satul Gramoste cu muntele lui, de-l făcea să fie avut şi pizmuit de toate celelalte sate împrejmuitoare.

Numele Gramoste ajunsese aşa de vestit, că la mulţi zmei le părea rău că nu domnesc peste un ţinut frumos şi îmbelşugat ca acesta.

Zmeul din Moscopole, vecin şi oaspe cu cel grămostean, îşi puse în minte să-l doboare pe acesta din urmă şi să-l şteargă de pe faţa pămîntului cu sat cu tot. Astfel, într-o noapte, se urcă pe creasta muntelui şi începu să strige grămosteanului cu un glas care cutremura pădurile şi văile:

— Hei! Hei ! Fîrtate! Prea te făleşti că eşti voinic şi că ţi- ai făcut ţara vrednică de lauda lumii! Îmi vin toate nebuniile cînd te aud cu grozăvirea ta năroadă!

Şi, rînjind cu gura pînă la urechi, îl luă în batjocură:

— Mare scofală de voinic, care doarme odată cu găinile! La auzirea acestor înfruntări înjositoare, zmeul grămostean sări în picioare, de parcă fusese opărit. Cînd văzu că vecinul tot mai necheza de rîs, îl apucară furiile, scrîşni fioros de scoase scîntei din măsele şi zbieră cu glas tunător:

— Ha! Ha ! Voinic eşti la strigat, dar să te vedem şi la luptat.

Şi deodată înaintă oblu spre hotarele moscopoleanului. De cum se apropiară, ca nişte fiare

se măsurară. Braţele lor se împleticeau, dar trupul şi picioarele le erau înţepenite ca nişte butuci de piatră. Pînă în zori, astfel pironiţi în loc, ei s-au pumnuit numai cu labele.

Dar cînd, după smucitul şi îmbrîncitul lor s-au dovedit deopotrivă de avani şi ortomani, se descleştară şi cu jurămînt se legară să se ia la harţă, repezindu-şi cocoloaşe de zăpadă, astfel ca fiecare, la rîndul lui, să le înhaţe în gură şi să le înhape

dintr-o înghiţitură. În felul acesta, credeau ei că, înghiţind zăpadă, va crăpa unul dintr-înşii, cel care va fi cu inima răcită mai curînd.

După ce s-au vorbit aşa, s-au pornit să se bată cu mingile de ninsoare. Cît fu ziua de mare, ei zburătăciră laolaltă bulgării, şi, de înfierbîntaţi ce erau, nici unul din ei nu luă seama că omătul se topea într-înşii ca în jăratic fără să simtă vreo răcoreală.

Amurgise de tot, şi turmele începeau a se înţărcui în adăposturile lor din plaiuri. Zmeii încă se mai vînzoleau şi înfulicau mingile de omăt, cînd iată că se apropie o turmă de oi. Zmeul grămostean se rugă de păstor să-i dea cîteva capete de oi, de care avea nevoie. Păstorul, ba pe vrute, ba pe nevrute, îi dădu voie, iar zmeul zdrumecă îndată mai multe oiţe, le scoase prapurele şi cu ele înfăşură pumni de *s*are. Astfel făcu multe droburi de sare. Întuneric fiind, duşmanul său neştiutor de toate astea, se apucă să le dea pe gît uşor, încă bucuros că nu erau sloiuri de gheaţă.

Multe droburi de sare mai ticsi în burtă bietul mos- copolean, dar peste puţin începu să-l aprindă setea şi să-l ardă la inimă. Ca să-şi potoale focul, se aplecă să soarbă din izvorul care curgea în apropiere şi bău aşa de mult, că-l secă de tot. Îndată după asta i se făcu rău, ca un junghiu de moarte. Atunci înţelese că vecinul său îl amăgise; se mai încordă din răsputeri şi trecu hotarul grămostean ca să-l sugrume.Dar izbuti numai să urle:

— M-ai mîncat fript, fîrtate... şi-i plesni fierea pe loc.

În acea clipă, ţîşni din burta lui apăria băută şi înecă toată împrejmuirea, de unde s-a născut apoi lacul aşa zis Bara, care se vede astăzi pe muntele Gramostea.

După ce crăpă moscopoleanul, grămosteanul îi scoase inima şi o puse în frigare pe jarul aprins de

păstor. Cum însă era ostenit de atîta caznă şi zbucium, se muie şi începu să moţăie. De aceea se rugă de păstor să întoarcă frigarea, dar ea era aşa de grea, că omul nu putu s-o ţină în mînă.

Zmeul rîse şi zise:

— Pune degetul şi linge-o, dacă vrei s-o roteşti.

Oierul făcu după spusa lui şi, ca prin minune, frigarea se învîrti cu mare repejune. Ţinu mult pînă la prăjitul inimei, fiind ca piatra de vîrtoasă şi anevoie pătrunsă de dogoarea focului.

Într-asta, zmeul dormea şi sforăia aşa de tare, încît răsunau munţii dimprejur şi se cutremurau toate dihăniile din păduri.

Cu linsul degetelor, păstorul se dedulci şi se ispiti să vadă ce gust are inima de zmeu. Ciupi o felioară şi o îmbucă, de-i lăsa gura apă, că nu se potoli, ci, mai înghiţind o bucăţică, felie cu felie, mistui inima întreagă.

Păstorul simţi că sîngele începe a clocoti în el, că i se tot măreşte trupul şi-i creşte tot mai dihai în vîrtoşie. Smulse hangerul din brîu şi-l împlîntă în pieptul zmeului adormit, de n-avu acesta răgaz să dea ţipăt. Îi scoase inima, o rumeni şi pe asta şi o înghiţi, aşa că se pomeni un zmeu cu trei inimi.

Apoi, adunîndu-şi turma de oi, o cuibări la strungă, ca s- o mulgă împreună cu baciul. Dar toate oile mulse de păstorul- zmeu picau moarte pe loc, fiindcă el le strivea ugerii. Cînd baciul îşi aruncă privirea şi văzu jumătate de turmă toropită cu ugerii însîngeraţi pricepu că păstorul nu era om ca toţi oamenii şi, cu ochii înlăcrimaţi, oftă şi zise:

— Ah! Cîine de duşman, cînd celnicul va afla de isprava ta, mă va lăsa pe drumuri!

Păstorul-zmeu îl sfătui să nu-l dea pe faţă nimănuia că el s-a făcut zmeu, căci altminteri va fi rău de el; va fi aruncat în temniţă, iar munţii vor rămîne de izbelişte. Apoi îi mai ceru să nu se sperie de el şi-i dărui un fluier ca, ori de cîte ori va avea nevoie, să-l cheme din fundul lacului, unde îi va fi sălaşul de acum înainte.

Cu aceste cuvinte, îşi luară rămas bun şi se despărţiră. Zmeul se cufundă în lac, iar baciul o luă spre sat să ducă vestea celnicului că o jumătate de turmă a fost sfîrtecată de o haită de lupi. Celnicul,

speriat, urcă la munte să vadă cu ochii lui oile şi nu-i păru că erau însîngerate de colţii fiarelor. De aceea îl dădu pe cioban pe mîna sfatului. Dar, cu toate ameninţările şi brînciurile primite, ciobanul nu crîcni.

Mama păstorului-zmeu, îngrijorată că fiul ei nu se mai înapoia acasă, porni în căutarea lui. În drum, întîlni pe cioban şi, cu ochii în lacrimi, îl întrebă de ştie de urma lui. Ciobanul făcea pe neştiutorul. Dar, cum se tot văieta şi se jăluia, se muie şi o luă cu el, călăuzind-o pînă la lac. O ascunse după o stîncă, rugînd-o să nu se arate şi nici să spună vreo vorbă. Apoi scoase fluierul din buzunar şi începu a fluiera.

Deodată apele se despicară şi zmeul răsări din ele:

— Ce zor te-a mînat încoace, dacă nu chiar dorul maicei mele?

Auzindu-i vorba, mama nu se mai putu răbda, ieşi din ascunziş şi strigă:

— Fiul meu iubit, cui m-ai părăsit?

Cum auzi glasul mamei, deodată zmeul se cufundă în apă, răcnind:

— Ah, maică! Ce mi-ai făcut! De acum înainte, munţii vor rămînea pustii. Sărmanele oi au să se împrăştie aiurea. Iar tu, fîrtate, vei pieri în temniţă aşa cum ţi-am menit-o înainte.

Tot locul cu împrejmuirea se cutremură grozav de tare şi nu se ostoi pînă ce mama nu se depărtă şi se înapoie acasă.

Ciobanul muri la închisoare, iar satul Gramostea fu oropsit şi pustiit. Numai lacul rămase pînă astăzi, aşa cum era cu apele limpezi, şi doar cînd vreo femeie se plimbă pe la marginea lui, el se înfioară de jalea zmeului, care-şi plînge pe maica sa iubită.

În româneşte de IULIA MURNU

POVESTE
AROMÂNĂ

Căprina

A FOST CÎND A FOST. Tare frumos a fost, de mergea vestea în lumea întreagă, de toţi rămînneau gură-cască şi se minunau. A fost un celnic, căruia soarta îi dăruise toate bunurile, dar i-a lăsat un gol, ca să fie şi el cu necaz ca tot omul: n-avea nici un copil.

Cînd vedea, sărmanul de el, cum lunecau anii, unul după altul, i se strîngea inima, că i se împuţinau zilele şi că mîine îşi da sfîrşitul, şi nu mai avea linişte şi pace. Nu-i era de asta, că toţi merg pe acelaşi drum, ci-i era că nu lasă fiu, spre a-i purta numele şi a-i moşteni averea.

Aşa de mult dorea un copil, că într-una din zile îşi zise: “De aş avea un sufleţel, să fie al meu, măcar de ar fi şi o căpriţă.”

Şi, cum se odihnea tolănit pe pajiştea înflorită, şi număra stelele pe cer, i se ivi dinainte o fată, pe care o primi cu braţele deschise.

Se uită la ea ca la un luceafăr; îi tremura inima pentru ea şi se îngrijea să nu-i lipsească nimica. Ce să vezi însă: cît era ziua de mare, fata purta o blană de capră, dar seara, cînd se dezbrăca, era mîndria lumii, mai strălucită ca steaua. Cînd începea să se pieptene, se lumina toată casa, parcă însorită de faţa ei.

Tatăl ei o ascundea de ochii lumii, şi se bucura în taină de odorul lui. Cu toată paza, cine ştie cînd şi cum, a văzut-o voinicul-voinicilor şi lui i-a căzut cu drag. Acesta, fără doar şi poate, era fiu de celnic mare. Cum ajunsese la anii de însu- rătoare, părinţii

lui îi aduseseră un şir de fete, care de care mai arătoase şi cu cele mai alese însuşiri, dar el nu plăcu pe nici una din ele.

Tatăl său îl întrebă:

— Ce-i asta, fătul meu? Dintre atîtea fete frumoase, tu nu găseşti nici una vrednică de tine? Astea sînt, altele nu; închide ochii şi alege, că doar n-o să închipuim noi una mai grozavă!

— Tată, răspunse feciorul, pe fată am ales-o, dar mi-e teamă că n-o să te învoieşti s-o iau de soţie.

— Ba, de ar fi şi o dihanie, tu vei trăi cu ea, nu eu. Ca părinte, vreau să te văd gospodărit şi să te îndrum spre bine.

Atunci, cu jumătate de glas, murmură fiul:

— Tată, toată iubirea am dăruit-o căpriţei celnicului vecin.

Părintelui i se păru că i se năruie casa peste el. Să-l fi împuşcat cu glonţul şi nu l-ar fi durut aşa de mult.

— Nenorocite, din toate mîndrele înfăţişate ochii tăi, să alegi o capră? Vrei să mă rîdă toată lumea şi să mă îngropi cu zile?

Dar fecioru-i, ca neaga, o ţinea morţiş: ori îi dă capra de nevastă, ori îşi pune capăt zilelor. Celnicul numai pe el îl avea, şi după el nu mai putea. Se frămînta în tot chipul, şi una şi alta tot rău era pentru el. Neavînd încotro, închise ochii şi-i dete voie să se însoare cu capra. Cît despre nuntă mare, nici pomeneală. Îi cunună peste noapte, ca pe nişte fiinţe oropsite, cu jălanie de parcă nu era cununie.

Ci mirele era încredinţat că, de-ar fi mers pînă la marginea pămîntului, n-ar fi dat de aşa o cosînzeană.

Seara îşi lepăda pielea de capră, şi mai că-l orbea cu strălucirea de pe faţa ei.

Într-una din zile, toată familia fu poftită la o nuntă mare, unde luară parte cu toţii, iar pe Căprina o lăsară acasă, rămasă de ruşine. Numai că ea, după plecarea celorlalţi, se despieliţă iute, aprinse un firişor din pletele ei dalbe şi ură:

— Firişor de perişor, fă-mă să mă pomenesc la nuntă! Şi acolo se pomeni.

Lumea toată se uita, se tot uita şi nu-şi mai lua ochii de la ea. Toţi dimprejur se minunau privind-o, şi se întrebau cine să fie:

Că cine o vedea o
dată, nu uita viaţa
toată

minunea asta de
fată, cu faţa
înstelată.

În cele din urmă, soacra nu se putu stăpîni şi zise fiului ei la ureche:

— Dacă nu-ţi puneai cenuşe în cap cu pustia ta de capră, puteai să iei minunea de fată din faţa ta.

— Taci, mamă, că minunea asta de fată e chiar mireasa mea, şopti fiul la urechea mamei sale.

— Dar cum, e chiar capra ta iubită?

— Află, mamă, că mireasa mea cînd îşi scoate blana e aşa cum o vezi acum, dar, te rog, păstrează taina asta cu sfinţenie; să n-o spui nimănuia, că e foc şi pară.

Mama, ca mama, se grăbi să le facă un mare bine şi bucurie; de aceea, părăsi pe tăcute nunta şi se întoarse acasă. Umblă cotrobăind peste tot şi descoperi blana. O luă şi o aruncă într-un cuptor încins de nouă ori şi o făcu scrum.

Căprina, de unde juca sprintenă la horă, simţi miros de fum, aprinse părul şi zbură strigînd:

— Vai, blana, sărmana mea blană!

Cînd sosi acasă, găsi numai o arsură. Ea izbucni în lacrimi şi netezi căprina arsă. Apoi, deodată se avîntă, luîndu- şi zborul, tot mai sus, pînă la nori, pînă la stele.

De atunci a rămas înstelată în cer şi luminează în fiecare seară. Se cunoaşte dintre celelalte stele, fiindcă ea e cea mai mare şi lucitoare; ea este luceafărul de noapte.

Soţul ei fugise după dînsa acasă şi, auzind-o cum plîngea, căută s-o împace, dar în zadar. La înălţarea Căprinei spre cer, se încleştă de poalele ei şi se sui şi el în slavă. Dar, cum ajunse sus, nu se putu ţinea grapă mai îndelung, şi căzu sub bolta cerului, şi se prefăcu îndată în luceafărul de dimineaţă.

Şi, de atunci, abia în zori de zi se mai pot zări

amîndoi din depărtare, topindu-se de dor unul după altul.

În româneşte de IULIA MURNU

POVESTE AROMÂNĂ

Dafina

DAŢI-MI ASCULTARE, să vă spun povestea celei mai dulci şi mai dalbe dintre fete, cu numele de Dafina.

A fost odată, cine ştie în ce veac, o domniţă, care simţea o arzătoare dorinţă să aibă şi ea o fetiţă. Cum nu-i fusese dată bucuria aceasta, ea plîngea şi se jăluia toată ziua şi toată noaptea:

— Doamne, de aş avea o fetiţă, şi, de n-ar fi altceva, să fie măcar o floare de dafin.

Într-o zi, cum sta supărată, suflarea vîntului îi aduse peste fereastră o frunză de dafin. Frunza asta, ca prin minune, se mişca singură şi umbla prin casă ca un om. Dar domniţa nu luă seama, şi la măturat foaia fu culeasă şi aruncată la gunoi. Dusă cu gunoiul în margine de cetate, o zburături vîntul, şi o purtă în pădure, într-o poiană înflorită. În acea poiană crescu şi se învoltă Dafina, ca o floare gingaşă şi mirezmată, şi răspîndea balsamul ei fermecător în toată împrejurimea.

După mai multă vreme, nimeri într-acolo voinicul voinicilor, care venea să vîneze. Zorise o bună bucată de drum, pînă ce pe la amiazi se apropie de poiana unde petrecea însorindu-se Dafina. Cum o văzu, fermecat ca de o vedenie, a strigat, minunîndu-se:

— Aici se poate trăi ca în rai! Un rai de frumuseţe şi desfătare a sufletului meu!

Aşeză numaidecît cortul şi ceru bucătarului să-i întindă masa sub umbra răcoritoare a dafinului. Pînă să fie gata ospăţul cu toate bunurile împărăteşti, el cutreieră pădurea după vînat. Bucătarul, obosit de grija prînzului, în aşteptare, se tolăni pe dungă şi

adormi buştean.

Atunci se auzi un viers din dafin:

“Deschide-te, dafine, să zbor
afară, ca fluturaşul de
uşoară.”

Şi dafinul se deschise şi, din tulpina lui, ce să vezi! Răsări Dafina dalbă cu surîsul pe buze. Repejor, în vîrful picioarelor, alergă la masa pregătită şi scutură cu mînuţa sa frunza de dafin în bucate. Apoi, repejor, la copacul ei pieri sub scoarţă.

Veni voinicul, se aşeză la masă şi vru să îmbuce. Dar mîncarea nu o putu pune în gură de atîta iuţeală.

— Măi bucătare, făcu el, unde ţi-a fost mintea cînd mi-ai presărat mirodeniile în mîncare?

Bucătarul ce să mai zică? Sărmanul de el se ştia fără vină.
Se ruşină şi tăcu.

Cum îndrăgi locurile acelea, vînătorul mai întîrzie o zi.

Bucătarul cumpănea gustul bucatelor şi le potrivea ca să nu dea greş. După ce le bucătări bine, gîndi în sine:

„Acum pot în toată liniştea să trag un pui de somn, că, de cînd eu bucătăresc, n-am mai gătit o mîncare aşa de grozavă.”

Zis şi făcut. Se culcă fără grijă. Dafina iar glăsui:

“Deschide-te, dafine, să zbor
afară, ca fluturaşul de uşoară.”

Şi, tot ca mai înainte, fata trînti foaia de dafin în bucate. Cînd veni flăcăul de la vînătoare, găsi pe bucătar cufundat în somn, sforăind. Îl clinti din loc şi-l sculă:

— Ce trăsnaie ţi-a venit să torni atîtea mirodenii? Nu vezi că mîncarea e foc de iute?

— Cum aşa? Asta nu mi s-a întîmplat în viaţa mea!

— Gustă să vezi ce otravă e!

Cînd dădu să guste bucătarul, scuipă din gură şi zise:

— De bună seamă ăsta e un loc fermecat sau

necurat. Hai s-o ştergem de aici, unde şi-a băgat dracul codiţa. Numai el putea să vină şi să azvîrle pipărătură în fiertură, pe cînd eu dormeam.

— De ce, omule, stai adormit şi nu ai grijă la gătit? se răsti voinicul-voinicilor.

— Iartă-mă şi nu te supăra, că om sînt şi eu, şi pot greşi! Flăcăul rămase şi în ziua aceea nemîncat ca lumea, săturat numai cu pîine goală. Dimineaţa, cînd se trezi, grăi

bucătarului:

— Astăzi veghez eu la mîncare şi tu mergi la vînătoare.

Şi aşa a făcut. Bucătarul aruncă puşca pe umăr, deşi nu era deprins s-o poarte şi înaintă spre pădure, iar vînătorul se apucă de bucătărit, măcar că nu ştia cum să umble cu polonicul. Dar lui îi ardea să afle ce vietate, ce jivină sau gînganie vine tiptil, de-i otrăveşte bucatele. Se stîrci după o tufă de jnepeni şi pîndi. Pe la prînz hop şi Dafina:

“*Deschide-te, dafine, să zbor*
afară, ca fluturaşul de uşoară.”

Dafinul se deschise, şi Dafina se desprinse din copac. Roti ochii în jur, să vadă dacă n-o adulmecă cineva, dar nu zări ţipenie de om. Şi, parcă dusă în zbor, zvîrli doi pumni de frunză în mîncare. Dar cînd fugi spre copac, flăcăul sosi din urmă, o cuprinse blajin spre a nu o înspulbera de firavă ce era şi o sărută.

Apoi Dafina, îmbujorată, căută a se încopăci, dar tulpina se închise şi zise:

“*Pentru fată*
sărutată
dafinul se strînge;
Afina, Dafina
în zadar mai plînge.”

Dafina iar se milcui dragului dafin spre a se cuibări în culcuşul ei, dar dafinul tot inimă înlemnită: nu vru să-i deschidă.

Feciorul îi şterse ochii înlăcrimaţi cu năframa-i de mătasă, o netezi uşor pe frunte şi o învălui cu tot farmecul veseliei şi drăgălăşiei sale tinereşti. Zilele albe ce le-au trăit împreună s-ar fi prelungit, dacă fericitul călător în raiul trecător nu şi-ar fi

amintit că trebuie să se înapoieze acasă. Dar inima i se strîngea grozav, că nu-i venea să se despartă de iubita în cale-i răsărită. Nu îndrăznea să-i spună că părinţii săi îl logodiseră de copil şi că acasă îl aştepta logodnica. Se zbătea

bătut de gînduri de ruşine faţă de părinţi, din dragoste pentru ei ca şi pentru Dafina.

Într-o zi, umblînd pe pajiştea frumoasă, el se sili să-i culeagă flori de tot felul, şi albe, şi roşii, galbene şi albastre, vineţii şi verzui, şi mai mari şi mai mărunte, şi i le înmănunche în poală. Şi Dafina prinse a se alinta cu ele, a le înviora stropindu-le cu apă, şi a se pierde de drag în tovărăşia lor; le săruta şi le sorbea mireazma, pînă ce ameţită şi fericită adormi între floricele.

Ajutat de bucătar, vînătorul desfăcu şi ridică cortul şi plecă, după ce mai întîi îl puse să îngroape vatra din pădure, pentru ca atunci cînd se va trezi Dafina să i se pară că totul a fost o nălucire de vis.

Dormi ea cît dormi, dar, cînd deschise ochii, se văzu biata de ea singură. Începu să suspine din adîncul sufletului şi să se jăluie:

— Ce rău a fost voinicul-voinicilor, ce inimă împietrită a avut! Cum de s-a îndurat să-şi lase pustie pe Dafina lui?

Şi-i tot picurau lacrimi peste floricele, le înmănunchea la sînu-i, le strîngea şi le cînta:

“*Florilor, dragilor*
mele, peste foi de
rămurele, voi, surori
de ale mele, nu ştiţi
unde mi-e odorul
după care duc eu
dorul?”

Cu totul nemîngîiată şi cu faţa înlăcrimată, se întoarse la dafin, doinindu-i cu duioşie:

“*Dafine mult*
căutat, dafine
mult lăudat,
tu din nou desfă-te-n

două, că pe Dafina o
plouă."

Dar dafinul înlemnit nu se mai mlădia. Şi se mistuia Dafina ca ceara, cînd ursitoarea ei trimise un pustnic la pajiştea cea frumoasă. Acesta, apropiindu-se, o întrebă:

— De ce plîngi, florioară?
— Cum să nu-mi plîng soart-amară?

Eu sînt Dafina-
nflorită, de-un
voinic iubită
şi de dînsul părăsită.

Cînd îi auzi jalnica poveste, pustnicului i se făcu milă de ea. Numaidecît o îmbrăcă cu straie de ale lui, ca să nu fie cunoscută, şi o luă cu dînsul spre cetate, unde locuia voinicul- voinicilor. Nimeriră tocmai la nunta lui. Cînd lumea dimprejur văzu un pustnicel aşa de mărunţel, începură unul şi altul a rîde de el. Prin acele locuri era datina ca la nuntă să cînte fiecare. După ce cîntară toţi veni şi rîndul pustnicului.

Dar el numai un cîntec ştia:

“*Florilor, dragilor*

mele...” Iar voinicul asculta,

lacrima-i
pica şi aşa
zicea:
— Drag
pustnicel, eu
nu mă înşel,
că-i şi al meu cîntecel.

Şi pustnicul se descoperi şi aruncă de pe el straiele negre, şi rămase Dafina împăunată într-o rochie de flori, de parcă era o minunăţie întrupată din poveste. Ai fi vrut să ai mii de ochi, să stai s-o tot priveşti.

Voinicul-voinicilor se desprinse de la ai lui şi cuprinse cu drag pe Dafina, juruindu-i că de aci

înainte nimeni şi nimic pe lume nu-l va despărţi de mireasa ce-i fusese sortită după dorul sufletului său!

În româneşte de IULIA MURNU

POVESTE AROMÂNĂ

Somnul, Şobolanul şi Gîndacul

ERA ODATĂ un românaş, care, fiind sărac lipit pă- mîntului, se tocmi cioban la un celnic.

Trei ani de zile păscu oiţele celnicului, nedespărţit de ele, cu aşa credinţă şi dragoste, că auzea numai laude de la domnul său.

După trei ani, i se făcu dor de casă şi de neamuri, şi vru să se întoarcă în satul lui. Celnicului îi venea greu să se despartă de un astfel de slujitor, dar tot nu-l putea sili să rămîie. Şi, cum îi pusese la păstrare deoparte trei mii de gal- beni, cîte o mie pe an, şi trei oi bîrsane, tot cîte una pe an, cînd feciorul îşi ceru simbria, el îi zise:

— Fiule, nu am de ce să mă plîng de tine, că mi-ai lucrat cu prisosinţă şi cu toată inima. Aş fi dorit să te mai ţin la mine, dar peste voia ta nu te mai pot ţinea. Dar ce-i veni lui, că-i mai adăogă: Simbria ta asta e: sau trei mii de galbeni, sau trei oi.

Ciobănaşul rămase pe gînduri: “Ce fel vorbeşte stăpînul meu, dacă vreau trei mii de galbeni sau trei oi? Pesemne că ştie el cît preţuiesc oile.”

Aşa că, slab de minte, dar şi de dragul oilor, el alese oile.

Şi, cu caţa[1] în mînă, le porni înainte spre satul lui.

Pe drum, întîlni un moşneag. Acesta era Somnul. Păstorul, care se tot ducea fluierînd ca în zi de sărbătoare, se opri şi-i dădu bineţe.

— Bună ziua şi noroc, fîrtate! îi ură Somnul. Încotro cu oile?

— Acasă, moşule! Ele îmi sînt simbria pe trei ani de zile!

— Nu tai una, s-o frigem şi să ne ospătăm, să ne facem fîrtaţi, că eu mă voi plăti vreodată?

— Dacă vrei tu, moşule, fac cum zici.

---

[1] Caţă — băţ lung, cu cîrlig la vîrf, cu care ciobanii prind oile.

Şi ciobanul nostru înjunghie o oaie, o înfrigări, şi o făcură lată amîndoi, cu cîntece şi voie bună. La rămasul bun, Somnul apucă urcuşul şi ciobănaşul valea spre sat.

Cum era în toiul verii, şi era o arşiţă şi o mare zăpuşeală, se întinse undeva la umbră. Pe cînd se odihnea, ieşi un chiţoran, care nu-l lăsă în pace cu chiţăitul:

— Nu tai o oaie s-o ronţăim, că la vreme te-oi răsplăti şi eu îndoit.

Ciobănaşul, ori din prostie, ori fiind cu inimă largă, tăie oaia ca să facă pe voia şoarecului. O pîrjoli bine la jăratic, şi prăznuiră.

Apoi, cu singura lui oaie, merse spre sat pînă îi ieşi în cale un gîndac meşter în cocoloaşe de balegă. Gîndacul se ţinu grapă de el să taie oaia, că-i va face şi el un bine la rîndul său. Ciobanul se purtă la fel, şi mulţumi pe Gîndac cu un praznic tot aşa de bun.

Şi rămase bietul de el numai cu caţa. O luă razna, tot fluierînd, şi ajunse într-o cetate. Acolo era zarvă de mare sărbătoare. Ce se sărbătorea?

Fata craiului ajunsese în anii măritişului şi tatăl ei voia s- o mărite.

— Mă voi căsători, zicea ea, numai cu acela care, ca nici unul altul, mă va face să rîd din toată inima. Şi cine va cuteza asta cu mine şi nu va izbuti nu va mai avea zile!

De la toate hotarele ţării au dat iureş băieţi voinici şi frumoşi, cu soarele în frunte, dar nici unul n-a fost în stare să însenineze faţa domniţei.

La sosirea ciobanului, băteau tobele, de se zguduia tot pămîntul, ca să se adune lumea şi, cine voia, să-şi încerce norocul. Flăcăul, care muncise trei ani în şir pe trei oiţe, şi acelea duse de pomană, se grăbi şi el să-şi măsoare puterile, că nu ştii de unde sare iepurele!

Se înfăţişă craiului şi-i aduse la ştiinţă vrerea lui.

Cînd logofătul îl însemnă la catastif, suspină o dată şi
zise:
— Ia-ţi nădejdea, băiete! Numai că nu piere lumea fără d-alde tine, că pînă acuma au pierit voinici , nu glumă!

Ciobănaşul merse în grădina palatului. Domniţa şedea la ostreţe şi aştepta să vadă dacă el o va înveseli. Dar ciobanul nu ştia măcar o şotie. Făcu el cîteva boscării cu mîinile, strîm- bături şi schimonoseli, se suci, se învîrti, dar unde voia să ştie fata asta boieroasă de hazuri nesărate? La mai mult el nu se pricepu şi, cum obosi, se lungi pe iarba verde. Şi-l apucă un somn, de dormi buştean ca pe lumea cealaltă. Căzuse în braţele Somnului, fîrtatul său. Într-o clipă sosiră şi ceilalţi doi, Şobolanul şi Gîndacul. Şi ce crezi că fac? Şobolanul se caţără pe un măr şi se pune să culeagă mere şi să le arunce jos Gîndacului. Iar Gîndacul prindea mărul şi cu el de-a dura pînă la gura ciobanului, iar ciobanul le mesteca şi le mînca prin somn.

Fata craiului se ţinu cît putu, dar în cele din urmă izbucni în hohote de rîs, să-i vie leşin, gata-gata să-şi rupă băierile inimii. Rîde fata craiului, după ea craiul, de la crai hohotiră de rîs curtenii, de la aceştia oamenii dinafară; se molipsiră cu toţii, că numai un rîs şi un haz era cetatea toată.

De abia atunci se trezi ciobanul din somn, şi deodată tresări văzînd fata care hohotea nebună de rîsete. Iar lumea dimprejur îi ura: “A ta să fie, cu noroc!”

Cum se brodi că tocmai atunci trecu pe acolo şi un prinţ, şi cum craiului îi venea greu să-şi mărite fata cu un cioban, scorni că prinţul stîrnise rîsul domniţei. Ce mai tura-vura, ba că unul a făcut-o a rîde, ba că celălalt, craiul fu tot de partea prinţului. Îşi cunună fata cu prinţul şi sărmanul cioban rămase cu buza umflată. Vezi însă că ciobanul nostru era bărbat, nu glumă! Nu se lăsă cu una, cu două. Ţinu sfat cu Somnul, cu Şobolanul şi Gîndacul şi se vorbiră între ei.

— Nu te pierde cu firea, că pînă la urmă tot tu ai să pui mîna pe fată, zise Somnul.

Cînd prinţul s-a dus în odaie să se culce, iată că

Somnul îl cuprinse în braţe şi-l ţinu o zi şi-o noapte în adormire, ţapăn, de a-i fi zis că e mort. Îl mişcă fiica craiului, îl stropi cu apă rece să se deştepte, dar el tot ţapăn. La urmă, ostenită, fata adormi şi ea. Atunci vine Şobolanul la patul nesuferitului mire şi ronţ! ronţ! îi roade cămaşa, cioarecii şi hainele. Apoi, cu

ajutorul Gîndacului, se pun să-i astupe gura cu scărmănătura; ba îi unseră şi toată faţa, de-ţi era mai mare greaţa.

Cînd se trezi mireasa şi-l văzu în halul ăsta, se răsti la el:

— Să-ţi fie ruşine, nesimţitorule, că te laşi să te înghită şobolanii şi gîndacii de viu şi stai neurnit!

A doua zi, nenorocitul se trezi după somnul adînc şi se răcori cu apă rece, şi încercă să îmbrace cămaşa şi cioarecii. Dar în zadar, că erau numai zdrenţe. Nu te poţi pune cu Şobolanul şi cu Gîndacul, şi nici cu Somnul.

Şi tot aşa, noapte după noapte, o păţi bietul mire din ce în ce mai rău, de rămase numai cu pătura şi pînă la urmă i-o sfîrtecară şi pe asta, încît după multe mai poznaşe păţănii se mînie craiul. Socotind că la mijloc a fost un blestem că l-a năpăstuit pe ciobanul fără de vină, l-a gonit pe ginere şi în locul lui aduse pe norocosul păstor, şi-l făcu moştenitor de împărăţie, de sta lumea toată cu gura căscată de minunăţie.

În româneşte de IULI A MURNU

POVESTE CHINEZĂ

Şase fraţi

CEEA CE VĂ VOI POVESTI s-a întîmplat demult, demult. Cîndva trăia o fată harnică, de n-avea pereche.

Cît ar fulgera de trei ori, prăjea boabele de soia. Într-o singură dimineaţă topea inul, îl răsucea, iar din el ţesea un sac atît de fin, ca mătasea. În aceeaşi dimineaţă, mai pregătea şi mîncarea şi o ducea oamenilor la cîmp. Faima ei de fată harnică se răspîndise pînă departe.

Peţitoarele veneau neîncetat s-o peţească; de atîta du-te- vino se tocise pragul casei. Fata nu se învoia cu nici una din ele. Fireşte, unei fete atît de harnice îi trebuia un soţ deo- potrivă. Dar unde să-l găsească?

Într-o zi, veni un flăcău şi o ceru în căsătorie. El îi spuse că într-o singură dimineaţă poate planta orez pe zece mu[1]. Fata, de cum îl auzi, se şi hotărî să-l pună la încercare.

A doua zi, cînd se lumină de ziuă, flăcăul ieşi la cîmp. Sădi orezul atît de repede în apă, încît în jurul lui se făceau numai valuri. Nici nu se uscase roua de pe frunze şi de pe iarbă, că el şi terminase de plantat cei zece mu cu lăstari de orez şi era gata de plecare. Dar, cînd întoarse capul, văzu că în locul în care îşi pusese pălăria de paie uitase să sădească.

Fata atunci îşi zise: “E harnic, nimic de zis, dar încă nu mă învoiesc să-l iau de bărbat.”

Flăcăul a plecat supărat.

A doua zi a venit altul. Şi acesta a spus că poate planta zece mu de orez într-o singură dimineaţă.

Fata a zis:

— Bine! Încearcă, să văd şi eu şi să mă încredinţez.

Flăcăul a lucrat foarte repede. După ce a terminat de plantat, a ieşit din apă, şi chiar atunci a văzut un lăstar pe suprafaţa apei, pe care-l uitase.

Fata i-a arătat lăstarul şi nu s-a învoit nici cu el.

---

[1] Cincisprezece mu sînt egali cu un hectar.

După aceasta, nimeni n-a mai îndrăznit s-o ceară de nevastă.

Cît era să mai aştepte fata singură în casă? S-a îmbrăcat în haine bărbăteşti şi a pornit în căutarea unui soţ după vrerea ei, colindînd peste tot. Într-o zi, cînd era aproape de vîrful unui munte, pe o stîncă de cîteva sute de metri, a văzut venind spre ea unul din flăcăii pe care nu-i vrusese de bărbat. Urînd-o atît de mult, el a vrut să folosească prilejul ca să se răzbune:

— Ce bine îmi pare că mi-ai căzut în mînă! Am să-ţi arăt eu ce pot!

Şi lupta începu. Se luptară cu dîrzenie pînă cînd fata, sleită de puteri, se prăvăli din înălţimea stîncii.

La poalele stîncii se afla un sat, şi în sat era o fierărie. În fierărie lucra un tînăr fierar, care tocmai făcea o seceră. Înălţîndu-şi capul, văzu cum de pe stînca înaltă de cîteva sute de metri cade un om. “Dacă-l las să cadă, praful se alege de el. Cu mîinile nu pot să-l prind. Dacă aş avea un coş...”

Fulgerător, fierarul a isprăvit secera, a fugit în muntele Tingan şi a tăiat un braţ de crengi, a împletit un coş mare, şi a luat-o la goană spre stîncă. Tocmai cînd fiinţa care cădea era gata să atingă pămîntul, el a ridicat coşul şi a prins-o. Fata a căzut în coş şi a leşinat. După puţin timp, şi-a revenit.

Nu ştia cum de a rămas în viaţă. Cînd a deschis ochii, l-a văzut pe tînărul fierar, care i-a povestit din fir-a-păr ce s-a întîmplat cu ea. După ce l-a ascultat, ea, la rîndul ei, i-a povestit cîte a avut de pătimit.

Atunci fata i-a mărturisit:

— Tu eşti omul pe care-l caut!

Şi pe el îl frămînta gîndul că nu poate găsi o soţie pe potrivă. Aşa că s-au bucurat amîndoi foarte mult, şi s-au căsătorit şi au trăit fericiţi laolaltă.

Împreună munceau cît zece, nu se temeau de greutăţi şi lucrul le mergea din ce în ce mai bine.

Nu după mult timp, au avut un băiat şi bucuria lor a fost nemărginită. Au dat copilului numele Lao Da, care înseamnă primul fiu.

De la cîţiva anişori, Lao Da se descurca de minune şi ştia de toate.

Părinţii s-au sfătuit şi au hotărît că numele care i s-ar potrivi cel mai bine ar fi: Sai Pan-sien — „Mai înţelept decît un sfînt”.

Al doilea fiu pe care l-au avut a fost parcă şi mai isteţ decît primul.

Într-o zi, cînd s-au întors de la cîmp, părinţii au văzut că lacătul de la hambar era descuiat, şi s-au mirat. Mama l-a chemat pe fiul mai mare, l-a bătut şi l-a întrebat:

— Cine a deschis lacătul? El a răspuns:

— Nu l-am deschis eu; frăţiorul meu l-a deschis.

Mama n-a crezut, a închis lacătul şi l-a chemat pe al doilea fiu. Cum a venit al doilea fiu, a atins lacătul şi îndată s-a auzit un zgomot, iar lacătul s-a deschis. Părinţii, văzînd năzdrăvănia, l-au numit Iao Si-tun — “Cel care poate să deschidă orice uşă”.

Şi au avut şase băieţi. Fiecare era înzestrat cu un dar, şi fiecare se deosebea de ceilalţi. Părinţii le-au dat numele, ţinînd seama de darul fiecăruia. Al treilea fiu se numea Kan Bu-tsive — “Cel care nu poate fi tăiat de sabie”. Al patrulea, Tan Bu-pa — “Cel care nu se teme de căldură” — Gerilă. Al cincilea, Ien Bu-sî — “Cel care nu se teme de apă”. Al şaselea, Ia Bu-bien — “Cel care se strecoară pretutindeni”.

Timpul a trecut repede, şi cei şase fraţi au crescut mari. Familia se înstărise, şi averea ei creştea văzînd cu ochii, şi toţi munceau ca nişte furnici.

Atunci, în ţinutul lor a venit un nou jude. Acesta era fiul unui cărturar, ştia carte şi mînuia bine arcul. Părea deschis, sever şi cinstit, dar în sufletul lui era hrăpăreţ şi hain. Cum şi-a luat slujba în primire, a chemat la el pe toţi slujitorii şi pe toţi gospodarii mai cuprinşi. Tatăl celor şase fraţi, care acum trecea printre oamenii înstăriţi, fusese şi el

chemat. Dar, cum bătrînul fierar nu a arătat stăpînului prea multă umilinţă şi supunere, acesta, înfuriindu-se, a dat imediat ordin să fie arestat.

Fiul cel mare, înţeleptul, cînd a aflat, şi-a dat seama că judele voia bani ca să-i dea drumul. De aceea, şi-a chemat fraţii, să se sfătuiască cu toţii cum ar putea să-şi scape tatăl.

S-au dus la casa judelui cu banii. Judele a găsit suma prea mică şi, în faţa copiilor, i-a tras bătrînului o bătaie.

Cei şase fraţi, întorcîndu-se acasă, s-au sfătuit din nou şi au văzut că acum n-au altă scăpare decît să recurgă la priceperea lor, pentru a-şi salva tatăl.

În seara aceleiaşi zile, înţeleptul s-a gîndit: «Peste puţin timp, paznicii se vor duce să bea vin; este un moment prielnic ca al doilea frate, “Cel care deschide toate uşile”, şi cel mai mic, “Cel care se strecoară pretutindeni”, să-l elibereze pe tata.»

Cel mic l-a dus în spate pe celălalt frate, şi au pătruns îndată în închisoare. Atunci, într-adevăr, nu se afla nici un paznic. “Cel care deschide toate uşile”, cum a pus mîna pe lacătul mare de la poarta închisorii, l-a şi deschis. “Cel care se strecoară pretutindeni” şi-a luat tatăl şi fratele în spinare, şi au fugit acasă.

De abia au intrat pe uşă şi au auzit copitele cailor. Paznicii au venit în goană, l-au luat pe bătrînul fierar şi l-au legat, ca să-l ducă iar în închisoare. Judele a hotărît ca, pentru vina de a fi fugit din închisoare, să i se taie capul a doua zi.

În seara aceleiaşi zile, înţeleptul a prevăzut ce se va întîmpla cu tatăl său şi a trimis pe “Cel care strecoară pretutindeni”, pe “Cel care deschide toate uşile” şi pe “Cel care nu poate fi tăiat de sabie” la închisoare. “Cel care deschide toate uşile” a deschis lacătul, “Cel care se strecoară pretutindeni” a luat în cîrcă pe tatăl său şi pe fratele “Care deschide toate uşile”, iar “Cel care nu poate fi tăiat de sabie” a rămas în închisoare în locul tatălui. A doua zi trebuia aibă loc execuţia. De cum l-au scos din închisoare, soldaţii au observat că nu este bătrînul fierar, ci unul din fiii săi. Judele s-a înfuriat, a dat ordin să fie ucis fiul şi apoi tatăl.

După puţin timp, călăul s-a plîns că acestui om, după ce i se taie capul, îi creşte altul la loc.

Atunci judele s-a dus la locul pedepsei şi s-a convins de adevărul celor spuse de călău, s-a speriat, şi a poruncit să-l ducă înapoi la închisoare. Apoi a hotărît să-l ardă de viu.

A spus oamenilor să facă un cuptor mare şi să pună multe lemne pe foc. Înţeleptul a ştiut, şi îndată l-a înlocuit cu “Gerilă”. Şi, astfel, în cuptorul încins a fost aruncat Gerilă, ca

să nu mai rămînă din el nici oasele. După ce a ars un timp, au deschis cuptorul. Mare le-a fost mirarea cînd au văzut pe o parte a cuptorului scris: S I U E — zăpadă, în altă parte: PIN — gheaţă, iar flăcăul stătea înăuntru şi clănţănea de frig.

Văzînd aşa minunăţie, judele a făcut feţe-feţe, dar nu s-a lăsat. S-a gîndit să-l înece. Înţeleptul a ştiut şi l-a trimis în loc pe “Cel care nu se teme de apă”.

Credea judele că de astă dată flăcăul nu va mai scăpa cu viaţă. A dat ordin oamenilor să-l lege burduf şi să-l azvîrle în apă, însă apa rîului îi ajungea numai pînă la glezne, iar el se plimba prin valuri.

Supărat, stăpînul a poruncit să fie aruncat unde-i apa mai adîncă. Dar, oricît era de mare adîncimea, flăcăul nu era acoperit de apă. Cînd a văzut asta, înverşunatul s-a făcut foc şi pară; a ordonat imediat ca toată familia bătrînului fierar să fie adusă, să fie legată la un loc şi apoi să se prăvale o stîncă, care să-i îngroape de vii pe toţi. Însă “Cel care se strecoară pretutindeni” a ridicat stînca mare cît casa, şi toţi şapte au rămas în viaţă. Întreaga familie s-a întors acasă după ce “Cel care se strecoară pretutindeni” a împins stînca dincolo de oraş.

Judele, care făcuse tot ce putuse, numai să-i omoare, şi ei nu muriseră, crăpa de ciudă şi învia. Ştia că nu-i va putea învinge, dar nici nu voia să se dea bătut. Ridicînd capul, văzu o stîncă mare care astupase drumul şi, nemaifiind în jur nici unul din familia bătrînului fierar, îşi zise: „Dacă nu se mai zăresc, înseamnă că au murit”, şi s-a întors pe furiş acasă.

În româneşte de LI IU-GIU şi OLGA STRATULAT

POVESTE CHINEZĂ

Tabloul cel din mătase ţesut

DEMULT, la poalele Muntelui Mare, se afla o cîmpie. Pe cîmpie erau aşezate cîteva colibe. Într-o colibă locuia mătuşa Tan Bu, căreia îi murise soţul şi rămăsese cu trei copii. Copilul cel mai mare se numea Lă Mo. Cel mijlociu se numea Lă Dui-ă. Mezinul se numea Lă Nă. Tan Bu era foarte îndemînatecă la ţesut mătasea. Florile şi animalele ţesute de ea din mătase parcă erau vii.

Oamenii cumpărau ţesăturile ei pentru haine, pentru feţe de plapumă şi pentru cuverturi. Toată familia trăia din ceea ce cîştiga ea.

Într-o zi, Tan Bu a luat cîteva suluri din mătasea pe care o ţesuse şi s-a dus să le vîndă în bazar. Într-una din prăvăliile bazarului, a văzut o pictură înfăţişînd un peisaj de la ţară. O casă mare, o grădină frumoasă cu flori, o cîmpie largă şi o livadă, o grădină de zarzavaturi şi un bazin cu peşti. Se mai vedeau o mulţime de păsări şi multe vite.

Tan Bu nu se mai sătura uitîndu-se, şi sufletul i se umplea de bucurie. Banii luaţi pe mătase erau pentru orez. Dar atît de mult i-a plăcut peisajul, încît a cumpărat mai puţin orez şi a plătit şi tabloul.

Pe drum spre casă, s-a oprit de cîteva ori, a desfăcut tabloul, l-a privit şi şi-a zis în sinea ei: “Ce bine ar fi dacă aş putea trăi şi eu într-un sat ca acesta!”

Cînd a ajuns acasă, a dat tabloul fiilor ei, ca să-l vadă, şi fiii s-au bucurat. Tan Bu i-a spus băiatului cel mare:

— Lă Mo, ar fi bine dacă noi am putea să locui

într-un astfel de sat!

Lă Mo a strîmbat din buze şi a zis:

—Astea sînt basme, mamă!

Atunci Tan Bu zise fiului
mijlociu:

—Lă Dui-ă, ar fi bine să locuim într-un asemenea sat! A strîmbat şi el din buze şi a zis:

— Asta nu se poate, mamă.

Tan Bu, încreţindu-şi sprîncenile, i-a spus mezinului:

— Lă Nă, dacă nu voi reuşi să trăiesc într-un asemenea sat, mai bine să mor!

Zicînd acestea a oftat adînc.

Lă Nă s-a gîndit ce s-a gîndit şi, căutînd s-o împace, i-a zis:

— Mămico, tu ţeşi foarte bine mătasea; lucrurile ţesute de tine parcă-s vii. Cel mai bine ar fi să lucrezi din mătase acest tablou şi, punîndu-l în cui, să-l priveşti mereu şi să crezi că trăieşti chiar în aceste locuri frumoase.

Tan Bu a stat puţin pe gînduri, apoi a încuviinţat:

— Tu ai dreptate. Aşa am să fac, altfel voi muri de supărare.

A cumpărat fire de mătase colorată, a potrivit războiul şi a început să ţeasă tabloul.

A ţesut o zi, a ţesut două, a ţesut o lună, a ţesut nouă. Lă Mo şi Lă Dui-ă erau foarte nemulţumiţi de ceea ce făcea mama lor şi, într-o zi, trăgînd-o de mînă, i-au zis:

— Mamă, tu ţeşi numai la tabloul acesta şi pe noi ne-ai uitat. Iar noi căpătăm orez numai dacă tăiem lemne, pentru care trudim din greu şi sîntem tare obosiţi.

Lă Nă a zis fraţilor săi mai mari:

— Lăsaţi-o pe mama să ţeasă satul acela frumos; dacă mama nu-l va ţese, va muri de supărare. Dacă voi socotiţi că sînteţi prea obosiţi pentru că tăiaţi lemne, atunci am să mă duc eu singur să tai!

De atunci, Lă Nă tăia lemne din zori pînă-n noapte, ca să întreţină familia. Tan Bu ţesea şi ziua şi noaptea. Seara lucra la lumina răşinii de brad. Răşina făcea prea mult fum, şi ochii ei se înroşiră, însă Tan

Bu nu voia să lase lucrul. După un an de zile, lacrimile lui Tan Bu picurau pe mătase şi, pe unde cădeau, lacrimile izvorau pe mătase pîrîiaşe limpezi şi bazine rotunde cu peştişori. După doi ani, începu să picure sînge pe mătase din ochii lui Tan Bu. Şi unde cădeau picăturile de sînge răsărea un soare aprins şi flori vii. Abia după trei ani a reuşit să termine de ţesut tabloul. Era mai mult decît minunat. În tablou

se vedea o casă mare acoperită cu ţiglă albastră, cu ziduri verzi, cu stîlpii roşii şi cu poarta galbenă.

În faţa porţii era o grădină mare cu flori, iar în grădină un bazin cu peşti de aur care înotau.

În stînga casei era o livadă cu pomi roditori încărcaţi cu fructe roşii şi galbene. Printre pomi zburau tot felul de păsări. În dreapta casei era grădina de zarzavat, plină de verdeţuri şi de pepeni galbeni.În spatele casei era o pajişte, şi pe pajişte erau grajul, staulul şi coteţul. Vacile şi oile păşteau iarba, păsările ciuguleau tot felul de gîngănii.

Nu prea departe de casă, la poalele muntelui, se întindea un cîmp mare cu porumb, orez şi grîu.

Apa limpede a rîului trecea prin faţa satului; soarele privea de pe cer.

— Ce frumos e tabloul acesta din mătase ţesut! au zis cei trei copii admirînd tabloul.

Tan Bu şi-a dezdoit spinarea, şi-a şters ochii înroşiţi, şi-a rîs în hohote de bucurie.

Deodată s-a stîrnit un vînt de la apus, s-a auzit un vîjîit şi tabloul a fost smuls de vînt din casă şi dus pe cer spre răsărit. Tan Bu l-a urmărit în grabă, a întins mîinile spre cer şi-a strigat ţinînd capul în sus:

— Vai!

Şi, într-o clipă, tabloul a dispărut. Tan Bu a căzut în faţa uşii. Cei trei fraţi au dus-o în casă, au culcat-o în pat, i-au dat să bea o cană cu ceai, iar ea şi-a revenit cu greu. Cînd s-a trezit i-a spus fiului cel mare:

— Să te duci spre răsărit şi să-mi aduci înapoi tabloul cel din mătase ţesut; el e viaţa mea!

Lă Mo s-a învoit, s-a încălţat cu pantofii de paie şi a pornit spre răsărit. A mers o lună şi a ajuns la Cheia Muntelui Mare. La gura Cheii era o casă de piatră; în dreapta casei era un cal mare de piatră. Calul de piatră ţinea gura deschisă, ca şi cum ar fi vrut să mănînce căpşuni. În faţa casei stătea o bătrînică cu părul alb. Cum l-a văzut pe Lă Mo trecînd

prin faţa casei l-a întrebat:

—Copilule, unde te duci? Lă Mo i-a răspuns:

— Mă duc după tabloul cel din mătase ţesut, care a fost lucrat de mama mea în trei ani, şi pe care vîntul l-a luat şi l-a dus spre răsărit.

Bătrînica l-a lămurit:

— Tabloul cel din mătase ţesut a fost rîvnit de mai multe zeiţe care se află la răsărit de Muntele Soarelui. Ele au văzut că mama ta a ţesut atît de frumos tabloul şi l-au luat ca model să ţească şi ele unul. Nu-i uşor ca să ajungi la ele. În primul rînd trebuie să-ţi scoţi doi dinţi şi să-i pui în gura calului meu de piatră. Atunci calul de piatră se va mişca; va putea mînca căpşuni. După ce va căpşuni, tu vei putea să-l încaleci, şi tot el te va duce la Muntele Soarelui. Pe drum, veţi trece peste Muntele de Foc; calul de piatră trece prin foc; tu va trebui să scrîşneşti din dinţi, să rabzi de durere şi să nu ţipi. Dacă vei scoate un ţipăt, atunci vei fi ars de viu. După ce vei trece Muntele de Foc, vei ajunge la mare. Pe mare vîntul şi valurile sînt foarte puternice, şi ele vor izbi în tine cu bucăţi de gheţari; tu va trebui să strîngi tare din dinţi, fără să tremuri. Dacă ai să tremuri o dată, valul te va arunca în fundul mării. După ce vei trece marea, şi-i ajunge la Muntele Soarelui, vei cere zeiţelor să-ţi înapoieze tabloul cel din mătase ţesut.

Lă Mo şi-a pipăit dinţii, s-a gîndit că ar putea fi ars de viu, că ar putea muri înecat, şi s-a făcut alb ca varul. Bătrînica s-a uitat la faţa lui schimbată şi, rîzînd, a spus:

— Copilule, dacă nu eşti în stare să înduri greutăţi, nu trebuie să te mai duci! Îţi dăruiesc o cutie cu aur; întoarce-te acasă şi trăieşte-ţi din plin viaţa.

Bătrînica a luat din casa de piatră o cutie de fier plină cu aur şi i-a dat-o lui Lă Mo. Lă Mo a primit cutiuţa şi s-a întors. Pe drum mergea, şi se gîndea:

— Am această cutiuţă, viaţa mea va fi îndestulată; la ce să mă mai întorc acasă şi să împart cu ei tot ce

am?

În grabă, s-a hotărît să păstreze totul pentru el, să nu se întoarcă acasă şi să plece la oraş.

Tan Bu a stat bolnavă în pat şi a aşteptat două luni, şi, dacă nu l-a văzut pe Lă Mo întorcîndu-se acasă, atunci i-a spus celui de al doilea fiu:

— Lă Dui-ă, du-te după tabloul cel din mătase ţesut, căci acel tablou este viaţa mea!

Lă Dui-ă s-a învoit, şi-a încălţat pantofii de paie şi a pornit-o spre răsărit. După ce a mers o lună, a ajuns la Cheia Muntelui Mare şi a văzut-o pe bătrînică stînd în faţa casei de piatră. Bătrînica l-a sfătuit şi pe el ca pe frate-său.

Lă Dui-ă şi-a pipăit dinţii, s-a gîndit că ar putea fi ars de viu, că s-ar putea îneca în mare, şi s-a făcut alb ca varul.

Bătrînica i-a dat şi lui o cutie de fier plină cu aur.

El a luat cutiuţa şi a făcut la fel ca fratele cel mare, nemaivrînd să se întoarcă acasă şi îndreptîndu-se spre oraş.

Tan Bu, bolnavă în pat, a aşteptat iar două luni şi a slăbit ca un ţîr. În fiecare zi, privea uşa şi plîngea. Ochii i s-au înroşit de plîns; a plîns atît de mult, pînă n-a mai putut să vadă nimic.

Într-o zi, Lă Nă i-a spus mamei:

— Mamă! Nu cred să se mai întoarcă fraţii mei. Li s-o fi întîmplat ceva rău pe drum. Eu am să plec, şi neapărat voi aduce tabloul cel din mătase ţesut.

Tan Bu s-a gîndit şi a zis:

— Lă Nă, ai grijă de sănătatea ta. Vecinii vor avea grijă de mine.

Lă Nă a încălţat pantofii de paie, şi, cu paşi mari, s-a îndreptat spre răsărit. După două săptămîni, a ajuns la Cheia Muntelui Mare. Acolo s-a întîlnit cu bătrînica, cea care stătea în faţa casei de piatră. Bătrînica i-a dat aceeaşi povaţă ca şi fraţilor ei.

— Copilule, fraţii tăi mai mari au luat cîte o cutie cu aur şi au plecat. Ia şi tu o cutiuţă şi pleacă.

Lă Nă, cu mîna la inimă, a spus:

— Nu, eu trebuie să iau înapoi tabloul cel din mătase ţesut.

Apoi şi-a scos doi dinţi şi i-a pus în gura calului mare de piatră. Calul mare de piatră s-a mişcat, a deschis gura şi a mîncat căpşuni. Lă Nă, cum l-a văzut că a mîncat zece căpşuni, a încălecat şi s-a prins de coama lui. Calul a ridicat capul, a nechezat lung şi a luat-o la goană spre răsărit. După ce a gonit trei zile şi trei nopţi, a ajuns la Muntele de Foc. Flăcările i-au învăluit şi dogorea ca jarul.

Lă Nă s-a făcut una cu calul; scrîşnea din dinţi şi răbda. Abia după o jumătate de zi, au trecut Muntele de Foc şi au intrat în mare. Valurile mării şi bucăţile mari de gheaţă izbeau cu furie, şi Lă Nă suferea şi de frig şi de durere. Iarăşi s-a făcut una cu calul, a scrîşnit din dinţi şi a răbdat. După o jumătate de zi, au ajuns pe celălalt mal, unde era Muntele Soarelui. În vîrful Muntelui Soarelui, era un palat mare, care strălucea ca aurul, şi dinăuntru se auzeau cîntecele şi rîsetele fetelor.

Lă Nă a strîns din călcîie, calul de piatră s-a ridicat în cele patru picioare şi a zburat, şi într-o clipă au ajuns în faţa palatului.

Lă Nă a coborît de pe cal, s-a îndreptat spre poartă şi a văzut multe zeiţe frumoase stînd în cerc şi ţesînd cu fire de mătase.

Tabloul ţesut pe mătase de mama lui era în mijloc şi toate ţeseau după el. Cum l-au văzut pe Lă Nă intrînd pe neaşteptate, s-au speriat toate. Lă Nă le-a spus pentru ce a venit. O zeiţă a zis:

— Bine, noi astăzi vom termina de ţesut. Mîine dimineaţă ţi-l vom da. Te rugăm să aştepţi aici o noapte.

Lă Nă s-a învoit. Zeiţa i-a dat să mănînce multe fructe cereşti, foarte bune la gust. Lă Nă era obosit şi a adormit stînd pe scaun. S-a înnoptat; zeiţele au agăţat în mijlocul sălii o perlă, care lumina noaptea, şi sala era plină de lumină. Ele chiar şi noaptea ţeseau... O zeiţă îmbrăcată în roşu, foarte îndemînatică, a terminat prima de ţesut. A luat tabloul ţesut de ea şi cel ţesut de Tan Bu şi le-a comparat. Şi a văzut că Tan Bu a ţesut mult mai bine. Soarele ardea, bazinul cu peşti era limpede, florile erau proaspete şi vitele erau vii. Zeiţa îmbrăcată în roşu şi-a zis: “Ce bine ar fi dacă şi eu aş fi în acest tablou!”

Văzînd că celelalte n-au terminat încă de ţesut, a luat fire de mătase şi şi-a ţesut portretul pe tabloul lui Tan Bu. În portret, fata sta lîngă bazin şi se uita la

flori. Lă Nă s-a trezit la miezul nopţii şi a văzut că toate zeiţele s-au culcat. La lumina perlei, tabloul ţesut de mama lui era pe masă, şi el se gîndi: „Ce-am să fac mîine, dacă ele nu-mi vor da tabloul? Mama e de mult bolnavă şi nu mai pot zăbovi. Cel mai bine ar fi să iau

tabloul şi să plec cu el chiar în noaptea asta.” Lă Nă s-a sculat, a luat tabloul mamei, l-a împăturit, şi l-a pus în buzunarul hainei, la piept. A ieşit pe poartă, a încălecat pe cal, a strîns din călcîie şi calul de piatră a luat-o la goană sub lumina lunii.

Lă Nă a scrîşnit din dinţi, s-a făcut una cu calul, a trecut marea nemărginită, a trecut peste Muntele de Foc şi îndată a ajuns la Cheia Muntelui Mare.

Bătrînica sta în picioare în faţa casei şi rîdea în hohote, zicîndu-i:

— Copilule, descălecă!

Lă Nă a descălecat. Bătrînica a scos dinţii din gura calului şi pe îndelete i-a pus în gura lui Lă Nă. Calul de piatră stătea acum în picioare lîngă căpşuni, nemişcat.

Bătrînica a luat din casa de piatră o pereche de pantofi din antilopă, pe care i-a dat lui Lă Nă, şi i-a zis:

— Copilule, încalţă pantofii de antilopă şi întoarce-te repede! Mama e pe moarte!

Lă Nă a încălţat pantofii de antilopă, a plecat, şi într-o clipă a ajuns acasă. Şi şi-a văzut mama bolnavă în pat, slabă ca o stafie, răsuflînd rar, gata, gata să moară. A mers în faţa patului şi a strigat-o:

— Mamă!

Din buzunarul de la piept a scos tabloul cel din mătase ţesut şi l-a desfăcut în faţa ei.

Tabloul strălucea de-ţi lua ochii, şi atunci ochii mamei s- au înseninat. S-a sculat deodată din pat şi, rîzînd, privea tabloul pe care-l ţesuse cu mîna ei trei ani de zile şi zise:

— Copilule, e întuneric, să mergem afară la soare şi să-l
mai privim!

Mama şi fiul au ieşit afară şi au întins tabloul pe pajişte. Deodată s-a stîrnit un vînt parfumat şi, cît ai clipi, tabloul se mări, întinzîndu-se pe cîţiva kilometri de cîmpie, şi prinse viaţă.

Coliba lui Tan Bu nu se mai zărea; se vedea doar un palat care strălucea ca aurul, înconjurat de un parc, de o livadă, de o grădină de legume, de un cîmp şi de vite, aşa cum fuseseră ţesute în tablou.

Tan Bu şi Lă Nă tocmai şedeau în faţa palatului. Deodată, Tan Bu a văzut lîngă bazinul de peşte din parc o fată îmbrăcată în roşu, care privea florile.

Tan Bu s-a dus în grabă s-o întrebe cine e. Fata i-a spus că-i zeiţă şi, fiindcă şi-a ţesut portretul pe tablou, a fost adusă acolo.

Tan Bu a invitat-o pe zeiţă în palat, ca să locuiască împreună.

Lă Nă s-a căsătorit cu ea, şi au dus o viaţă fericită.

Tan Bu a mai chemat şi oamenii săraci din apropiere, care avuseseră grijă de ea cînd a fost bolnavă, să locuiască în acel sat de basm.

Într-o zi, doi cerşetori au trecut pe lîngă sat. Cerşetorii erau Lă Mo şi Lă Dui-ă.

Ei au primit aur de la bătrînică şi au fugit să trăiască la oraş, ca să se distreze, să mănînce bine şi să bea bine.

Nu după mult timp, au cheltuit banii şi au ajuns iar cerşetori.

Cînd ei au ajuns în acest sat minunat, au văzut pe mama lor şi pe Lă Nă cu soţia cîntînd de bucurie în parc.

Ei şi-au adus aminte de trecut, le-a fost ruşine să intre, şi au fugit.

În româneşte de LI IU-GIU şi OLGA STRATULAT

POVESTE
CHINEZĂ

Cele două curcubeie

JU-MO era un tiran foarte crud, care cu ostaşii săi jefuia pretutindeni oamenii după bunu-i plac; îi omora în bătăi fără ca cineva să îndrăznească să ridice glasul împotrivă-i.

Trăia pe atunci un tînăr pe nume Dou Găgă-judo, un flăcău frumos, bun, cinstit, harnic şi cumpătat. Tînăra sa soţie era frumoasă ca o floare de ceai, înţelegătoare, deşteaptă, gospodină şi ştia să brodeze minunat. Trăiau fericiţi în bună înţelegere. Judo avea o soră mai mică tot foarte frumoasă. Neamurile, prietenii şi vecinii îi lăudau adesea pe toţi trei.

Dou Găgă-judo, ca toţi ceilalţi ostaşi, îl slujea pe Ju-Mo, iar în războaie era nevoit să-l însoţească pretutindeni.

Soţia sa, lucrînd trei zile în şir, i-a ţesut un chimir cum nu s-a mai văzut, şi cu inima plină de dragoste i l-a dăruit, spunîndu-i:

— Cînd ai să-l întîlneşti pe Ju-Mo, ascunde chimirul; cînd îţi vei întîlni prietenii să-l laşi la vedere.

El s-a învoit:

— Aşa voi face!

Într-o dimineaţă, Dou Găgă-judo făcea curăţenie în ca- mera lui Ju-Mo, şi un colţ din chimir i s-a văzut de sub haină, luminînd dintr-o dată jumătate din cameră. Ju-Mo, nedumerit, l-a întrebat:

— Ce ai acolo? Ia să vedem!

Tînărul, neavînd încotro, a fost nevoit să i-l arate.

Ju-Mo, de cum a văzut chimirul, a holbat ochii, a dat din cap, l-a mirosit şi după mult timp a spus:

— Dacă l-a lucrat soţia ta, atunci vreau să fie

soţia mea; dacă l-a lucrat mama ta, atunci să devină mama mea.

Dou Găgă-judo a vrut să-l facă să creadă că e lucrat de sora lui, dar şiretul de Ju-Mo i-a zis:

— Adu-ţi soţia şi sora; văzîndu-le mîinile, voi afla cine e meştera.

Dou Găgă-judo, cu inima grea, s-a dus acasă. Acolo a povestit ceea ce i s-a intîmplat.

Sora i-a spus:

—Am să mă duc şi am să iau totul asupra mea.

A doua zi, s-a spălat, s-a pieptănat frumos, s-a îmbrăcat cu ce a avut mai bun şi s-a gătit cu bijuterii. Cumnata sa, cu mîinile nespălate, aşa cum pregătise mîncarea, negătită, a venit şi ea în faţa lui Ju-Mo.

De după un paravan, printr-o ferăstruică, ele şi-au întins mîinile pentru ca Ju-Mo să ghicească cine a lucrat chimirul. Ju-Mo şi-a dat seama îndată. Le-a dat drumul să plece, dar în sinea lui se gîndea ce şi cum să facă.

La miezul nopţii, un sol i-a transmis lui Dou Găgă-judo ordinul lui Ju-Mo: "În această noapte, Dou Găgă-judo să-şi pregătească îndată calul, căci armata lui Ju-Mo are să pornească la luptă."

Dou Găgă-judo, văzînd ce nenorocire a căzut pe capul lui şi, neavînd nici o scăpare, şi-a întrebat soţia:

—Mai avem încă merindele şi băutura de acum

trei ani? Ea i-a răspuns:

—Nu mai

avem. El a

întrebat-o iar:

—Mai avem perele şi nucile de acum trei ani?

Ea era cu gîndul la nenorocirea care se abătuse asupra soţului ei, care tot n-ar fi putut mînca nimic, chiar dacă i-ar fi adus cîte ceva din merindele cerute. De aceea a răspuns:

—Nu avem!

A doua zi, dis-de-dimineaţă, tînărul îşi întrebă

soţia:

—Pe ce cal să încalec?

Atunci, înţelegînd durerea soţului, i-a spus

adevărul:

—Cel mai frumos e cel tărcat: alb cu pete negre; cel mai voinic e cel cafeniu; şi cel mai bun de călărit e

cel negru.

Dou Găgă-judo a pus şaua pe calul negru, a luat suliţa şi îndată şi-a luat rămas bun. Inima soţiei sale era ca sfîrtecată de un cuţit. Dorea să mai stea puţin de vorbă cu el:

— Aşteaptă puţin, mai avem merindele, băutura, perele şi nucile de acum trei ani. Ţi le aduc să mănînci, şi pe urmă poţi pleca.

Dar el nu putea înghiţi nici o îmbucătură.

Dou Găgă-judo a încălecat calul negru şi a plecat. Cu cît mergea mai departe, cu atît nu se mai zărea. Soţia lui privi tot timpul după el, pînă nu se mai zări, şi izbucni în plîns.

De fapt, nici nu era vorba de război. Ju-Mo, în fruntea oastei, a mers aproape o poştă, cînd a ajuns lîngă o prăpastie şi acolo a oprit calul, dînd ordin oamenilor!

— Omorîţi-l îndată!

Multe săbii strălucitoare începură să se agite. Viteaz, chipeş, iubit de toţi, Dou Găgă-judo s-a luptat din toate puterile, dar n-a răzbit. Nevinovatului i s-a tăiat capul. Înainte de a muri au văzut însă cum şi-a rupt o bucată din cămaşa albă, pe care a scris cu sîngele lui o scrisoare şi a pus-o sub şa. Iar calul negru a luat-o la goană spre casă. Ju-Mo a lăsat cîţiva oameni să-i păzească trupul, iar cu ceilalţi s-a întors. Soţia lui Dou Găgă-judo era adînc îndurerată. Stătea tot timpul pe cîmp şi privea pierdută către munţii, văile şi norii spre care-i plecase soţul. Calul negru se înapoie singur în amurg. Stătea în faţa ei şi nu făcea nici o mişcare. Ea îi vorbi cu nerăbdare:

— Dacă mi-ai adus o veste bună, să nechezi de trei ori; dacă mi-ai adus o veste proastă, să te învîrteşti de trei ori.

Abia a terminat de vorbit şi calul negru s-a învîrtit de trei ori. De îndată ce s-a scuturat, de sub şa a căzut o bucată de pînză albă, însîngerată. Ridicînd-o cu amîndouă mîinile, ea şi- a dat seama că este scrisoarea de despărţire scrisă cu sînge de Dou Găgă-judo, pentru ea. Plîngînd, s-a prăbuşit la pămînt şi şi-a venit în fire cînd sosi cumnata ei. S-a ridicat, n-a mai plîns, i-a lăsat cumnatei în grijă gospodăria, iar ea s-a dus să vadă ce s-a întîmplat. S-a oprit pe marginea drumului întrebînd pe cei din armata lui Ju-Mo, care tocmai se întorceau:

— L-aţi văzut pe
Dou? Toţi
răspundeau:
— Nu l-am văzut!
La asfinţit, cînd Ju-Mo s-a întors cu ultimii oameni, ea l- a întrebat pe unul din ei:
— L-ai văzut cumva pe Dou, soţul
meu? Ostaşul i-a zis:

— Tot omul ştie să ţină sabia, numai el nu; o ţinea cu vîrful aiurea. Calul s-a speriat şi a sărit, atunci sabia i-a străpuns gîtul şi a murit.

În nemărginita ei durere, văduva şi-a dat jos basmaua şi s-a îndreptat spre creanga unui copac, să se spînzure. Ju-Mo i- a dezlegat însă repede basmaua, sfătuind-o:

— Dacă vei veni să-l slujeşti pe Ju-Mo, nu vei avea grijă cu ce să te îmbraci, ce să mănînci şi nu vei mai fi tristă.

Ea i-a spus:

— Tu eşti împărat, eu sînt o fată din popor; fetele din popor nu se căsătoresc cu un împărat.

Apropiindu-se de ea, Ju-Mo îi spuse cu înfrigurare:

— Dacă eşti frumoasă, harnică şi îndemînatică, nu ţiu seama că nu eşti de viţă nobilă.

Abia acum a înţeles ea adevărul; a înţeles cine i-a ucis soţul.

Atunci i-a venit un gînd şi, pe ocolite, îi răspunse:

— Dacă-i aşa, eu nu îndrăznesc să mă împotrivesc şi totuşi îţi cer trei dovezi, ca să te slujesc din toată inima; dacă nu mi le dai, mă spînzur în faţa ta.

Ju-Mo îi răspunse în grabă:

— Da, orice ai să-mi ceri, am să-ţi dau.

— Prima dovadă, zise ea: Pentru a-i face soţului meu pa- rastas, îmi trebuiesc atîţia berbeci ca să acopăr cu ei o parte a muntelui, atîţia ţapi, cît să acopăr cealaltă parte a muntelui, şi atîţia boi, ca să acopăr încă o parte a muntelui.

Ju-Mo a încuviinţat:

— Da, şi acum spune mai departe.

— A doua dovadă: îmi trebuie mătăsuri colorate pentru 99 de costume, 99 de perechi de pantofi, 99 de baticuri; îmi trebuie aur şi argint pentru 99 de brăţări, 99 de inele şi 99 perechi de cercei; şi 99 coşuri împletite din sălcii cu sare în ele.

Ju-Mo a primit şi a întrebat-o ce mai doreşte încă.

—A treia dovadă: în a o suta zi de la parastas, la asfinţit, îmi vor trebui 99 de legături cu surcele, ca să-i ard cadavrul, şi va trebui să mă duc eu însămi; în viaţă mi-a fost soţ, trebuie să-l văd ultima dată.

Ju-Mo i-a răspuns:

—Bine, bine, cum doreşti tu aşa om face!

Ju-Mo, bucuros foarte, a trimis un om să îndeplinească cele cerute şi a ales douăzeci şi patru de fete ca să o slujească. I s-au dat rochii şi sare, după cum ceruse. Ea a înmuiat rochiile în apa cu sare şi apoi le-a pus la uscat. Au trecut o sută de zile. Şi-a pus rochiile cele noi, bijuteriile, iar cele de prisos le-a aşezat într-o ladă. A poruncit slujitoarelor să ridice lada şi să o urmeze la locul unde va arde cadavrul. Ju-Mo era deja acolo şi el, iar călugărul făcea slujba de parastas. Au fost tăiaţi atîţia boi şi atîţia berbeci şi ţapi, încît au acoperit cele trei părţi ale muntelui. Pe cîmp au strîns grămezi de surcele. Călugărul a făcut semn şi cîţiva bătrîni au luat cadavrul lui Dou Găgă-judo şi l-au aşezat pe grămada de surcele. Focul s-a aprins dintr- odată, flacăra a ajuns pînă la cer, şi surcelele sîsîiau. Cînd călugărul s-a apropiat de foc, a văzut că Dou Găgă-judo nu ia foc. Nici un fir de păr de pe el nu se aprindea.

Ju-Mo s-a speriat tare; i-a cerut călugărului să facă repede rugăciuni, să cheme pe zeul focului, dar toate au fost în zadar. Ju-Mo a întrebat atunci degrabă pe soţia lui Dou Găgă- judo:

—De ce nu arde?

—Focul o doreşte pe soţia dumitale, îi răspunse aceasta.

Ju-Mo a ordonat să-i dea foc soţiei sale. Focul a mistuit-o numaidecît pe soţia lui Ju-Mo. Însă trupul lui Dou Găgă-judo, ca şi mai înainte, tot nu se aprindea. Ju-Mo a cerut din nou călugărului să se roage zeului focului, dar iarăşi a fost în zadar. Neavînd încotro a întrebat iar pe soţia lui Dou Găgă-judo ce să facă.

Ea i-a răspuns:

—Îl doreşte pe fiul dumneavoastră. Ju-Mo a primit:

— Îl dau!

Şi focul l-a mistuit şi pe fiul lui Ju-Mo.

Trupul lui Dou Găgă-judo tot nu se aprindea. Ju-Mo a întrebat-o încă o dată pe soţia mortului ce e de făcut.

Ea zise:

— Inima lui o doreşte pe mama dumneavoastră.

Ju-Mo şi-a trimis mama în foc. Bătrîna lui mamă fu cuprinsă de vîlvătăi.

Astfel, întreaga familie a hainului Ju-Mo arse de vie; totuşi, cadavrul lui Dou Găgă-judo rămase neatins de foc. Ju- Mo a întrebat-o iar pe văduvă de ce s-a întîmplat aşa şi i-a cerut să-i spună fără ocolişuri adevărul. Atunci ea s-a apropiat de foc, a aruncat un smoc de păr în flăcări şi s-a rugat singură.

Îndată trupul lui Dou Găgă-judo a început să ardă. Ju- Mo, văzînd aceasta s-a bucurat foarte mult. Apoi a scos bijuteriile din ladă şi le-a aruncat mulţimii.

Cînd slujitoarele se înghesuiau să le culeagă, văduva s-a aruncat în flăcări.

Ju-Mo a strigat în grabă:

— Salvaţi-o! Salvaţi-o!

Slujitoarele au fugit într-un suflet, trăgînd-o din răs- puteri, dar o prindeau numai de cîte un colţ al bluzei sau al fustei, şi de aceea nu reuşeau s-o salveze. Hainele îmbibate cu sare putreziseră şi atunci cînd erau trase se rupeau.

Ju-Mo, mînios, holba ochii şi tuna:

— Omorîţi slujitoarele!

Oamenii nici n-au apucat să le omoare, că au rămas înmărmuriţi cînd au văzut pe Dou şi pe soţia sa arzînd îmbrăţişaţi şi mistuindu-se într-o clipă.

Din flăcări au ieşit doi pomi cu crengile şi frunzele verzi împletite, legănîndu-se în bătaia vîntului şi crescînd tot mai falnici. Ju-Mo s-a mîniat şi mai tare poruncind oamenilor să-i taie cu toporul. Cînd i-a tăiat, pomii, în loc să se prăvălească, s- au înălţat, transformîndu-se într-o pereche de cocori care zburau laolaltă.

Deodată, cerul s-a întunecat şi a început furtuna. Ju-Mo, tare mînios, şi-a scos arcul şi a tras în cocori, omorîndu-i. S-a auzit un geamăt îndelung, încît s-a cutremurat pămîntul, şi cerul într-o clipă a început să tune şi să fulgere, iscîndu-se un uragan.

Ceaţa era atît de mare, încît totul se întunecase. La lumina fulgerului, oamenii l-au văzut pe Ju-Mo prăbuşindu-se fulgerat la pămînt.

După ce a stat vîntul şi a încetat ploaia, cerul s-a înseninat la apus, şi a ieşit soarele. La răsărit, cei doi soţi s-au transformat în două curcubeie strălucitoare.

În româneşte de LI IU-GIU şi OLGA STRATULAT

POVESTE
ENGLEZĂ

Fîntîna de la căpătul lumii

A FOST ODATĂ ca niciodată, şi a fost tare de mult, cînd trăia o fată, pe nume Rosemary. Era o fată bună, dar nu deosebit de iscusită, şi veselă era, dar nu putem spune că strălucea prin frumuseţe; şi, după cum se vede, toate ar fi fost aşa cum trebuie, de n-ar fi avut o mamă vitregă, rea. Aşa că, în loc de a se bucura de rochii frumoase, de prăjituri dulci şi de prieteni cu care să se joace, ea trebuia să facă gospodăria: să stea în genunchi şi să cureţe cu peria lespezile de piatră de pe jos, să-şi suflece mînecile pînă la coate şi să spele. Şi, cu cît făcea mai mult amar de treabă, cu atît mai mult o ura mama ei vitregă. Dacă se trezea cu noaptea-n cap, tot nu era destul de devreme; dacă gătea prînzul, nu era destul de bine gătit. Sărmana Rosemary! Trebăluia cît e ziulica de lungă, şi toate, cîte le făcea, i se spunea că sînt făcute anapoda.

Ei, şi, într-o bună zi, mama ei vitregă hotărî să se descotorosească de ea.

— Copilule, îi spuse, ia de colo ciurul cela şi mergi la Fîntîna-de-la-capătul-lumii; cînd o s-o găseşti, umple ciurul cu apă şi adu-mi-l înapoi. Şi bagă de seamă să nu risipeşti nici o picătură. Drum bun şi cale bătută!

Aşa că Rosemary, care niciodată nu i-a întors vorba mamei sale, n-a întrebat-o de nici unele, a luat ciurul şi a plecat în căutarea Fîntînii-de-la-capătul-lumii. Nu peste mult, a întîlnit un căruţaş, care oprise ca să strîngă chingile calului.

— Încotro ai pornit-o? o întrebă el. Dar acolo în

mînă ce
ai
? — Încerc să găsesc Fîntîna-de-la-capătul-lumii, îi răs-
punse ea, şi acesta e un ciur pe care sînt datoare să-l umplu cu apă.

Căruţaşul rîse din inimă şi spuse că era prostuţă dacă-i trece prin minte să caute o astfel de fîntînă. Spunînd acestea,

sări înapoi în căruţă, dădu bici calului şi o lăsă pe biata Rosemary în picioare, în mijlocul drumului.

Merse ea cît merse şi, curînd, văzu trei băieţi jucîndu-se cu bilele în curtea unui han.

— Încotro ai pornit-o? strigă unul dintre ei. Dar acolo, în mînă, ce ai?

— Încerc să găsesc Fîntîna-de-la-capătul-lumii, rosti ea, şi acesta e un ciur pe care sînt datoare să-l umplu cu apă.

Toţi trei băieţii rîseră cît putură de tare şi o făcură proastă. Nu exista o astfel de fîntînă pe lume.

Aşa că Rosemary îşi tîrî picioarele mai departe, întrebînd pe oricine întîlnea dacă ştie unde se află fîntîna.

Dar nimeni nu ştia. Unii erau răutăcioşi, alţii batjo- coritori, iar alţii spuneau că ar fi ajutat-o dacă le-ar fi stat în putinţă, dar nu ştiau cum să o facă.

În cele din urmă, zări o bătrînă zdrenţăroasă, încovoiată de-a binelea, căutînd ceva pe urma lăsată de o căruţă. Purta o broboadă sfîşiată, n-avea dinţi mai de loc şi se sprijinea într-un băţ noduros, cu care tot răscolea noroiul.

— Ce cauţi, mătuşică? o întrebă Rosemary.

— Am avut şi eu doi bănuţi, să-mi cumpăr pîine, şi, de nu-i găsesc, n-o să am ce mînca deseară.

Aşa că Rosemary o ajută să-şi caute bănuţii, şi îndată îi şi văzu, avînd ochii ageri.

— Îţi mulţumesc, spuse bătrîna cu glasul ei ce scîrţîia. Niciodată nu i-aş fi găsit de una singură, trebuie s-o recunosc. Acum, spune-mi încotro ai pornit-o şi ce ai de gînd să faci cu acest ciur.

— Merg la Fîntîna-de-la-capătul-lumii, spuse Rosemary, dar mă tem că nu există un astfel de loc pe pămînt. Ajungînd acolo, sînt datoare să umplu ciurul cu apă şi să-l duc acasă mamei mele vitrege.

— De, vezi, spuse bătrîna, există o Fîntînă-de-la-capătul- lumii şi îţi voi spune cum să o găseşti. Cît despre ce vei face cînd vei ajunge acolo, asta te

priveşte.

Aşa că îi arătă drumul din vîrful băţului.

— Prin spărtura din gardul acela viu, spuse ea, peste dealul cela îndepărtat, sus pe cărarea pietroasă, de-a lungul

alunişului şi apoi pe buza văii, şi ţinînd-o tot aşa drept înainte, vei ajunge. Să ai spor la drum şi să ţi se pară calea scurtă.

Rosemary îi mulţumi, şi bătrîna plecă şchiopătînd.

Prin spărtura din gardul viu merse Rosemary cu ciurul, peste deal, de-a lungul cărării de lîngă aluniş, pînă ce ajunse la o vale adîncă, şi umedă, şi foarte verde, şi pustie. Şi chiar la capătul văii era o fîntînă. Era atît de acoperită de iederă şi muşchi, încît aproape că nici n-o băgă în seamă. Dar exista, fără îndoială, şi era chiar Fîntîna-de-la-capătul-lumii.

Rosemary îngenunche pe banca de lîngă fîntînă şi-şi cufundă ciurul în apă. De multe ori îl afundă, dar de fiece dată apa zbucnea prin găurile ciurului, astfel încît nu rămînea în el nici un strop pe care să-l ducă mamei sale vitrege.

Se aşeză şi plînse.

— N-o să izbutesc niciodată, suspină ea. Niciodată n-o să-mi fie ciurul plin de apă, ca să-l pot duce acasă.

Tocmai pe cînd începea să cugete că necazul ei nu lua niciodată sfîrşit, auzi un orăcăit, şi o broască verde şi grasă sări de sub o frunză de ferigă.

— Ce s-a întîmplat? întrebă

broasca. Rosemary îi povesti.

— Dacă-mi făgăduieşti să faci o noapte întreagă tot ce îţi voi spune eu, te pot ajuta.

— Sigur că îţi făgăduiesc, spuse Rosemary nerăbdătoare.

Tot ce doreşti, numai ajută-mă, te rog.

Broasca stătu pe gînduri, o clipă, două, înghiţi o dată ori de două ori şi şopti:

“Lipeşte cu muşchi şi unge cu
lut, apă să ducă pe drum
cunoscut.”

Degrabă Rosemary adună muşchi verde şi

mătăsos de pe fîntînă şi acoperi fundul ciurului cu el. Apoi strînse lut umed şi îl întinse deasupra muşchiului, apăsînd pînă ce se umplură găurile ciurului. După care cufundă ciurul în apă; de astă dată nici o picătură nu se pierdu.

— Trebuie să ajung acasă cît se poate de grabnic, îi spuse ea, întorcîndu-se să plece. Îţi mulţumesc, dragă broscuţă, îţi

mulţumesc că m-ai ajutat. Niciodată nu m-aş fi gîndit singură la asta.

—Mda, nu cred că te-ai fi gîndit, orăcăi broasca. Du apa cu grijă şi nu-ţi uita făgăduiala.

Rosemary îşi aminti că făgăduise broscuţei să facă tot ce ar fi dorit aceasta timp de o noapte întreagă. Nu bănuia că făgăduiala făcută unei broaşte ar putea să-i aducă vreun rău, aşa că plecă plină de recunoştinţă.

Vă puteţi închipui cît de uimită a fost mama ei vitregă cînd o văzu acasă. Nădăjduise să se descotorosească de fată o dată pentru totdeauna. Dar iată că ea se întorcea, cîtuşi de puţin necăjită de călătorie, cărînd un ciur plin de apă, tocmai după cum i se spusese. Mama vitregă nu grăi prea multe, pentru că era prea înciudată. În schimb, o puse să pregătească cina pentru amîndouă, apoi să spele vasele, ca şi cînd nimic nu s-ar fi petrecut. Şi, cum se lăsă noaptea, fură uimite auzind o bătaie în uşă.

—Cine poate fi? întrebă mama
vitregă. Rosemary se îndreptă
spre uşă şi strigă:

—Cine e acolo, şi ce cauţi la
această oră? Se auzi un orăcăit, şi
un glas spuse:

“Deschide-mi uşa şi dă-mi
drumul, deschide iute, timpul
trece;
să-ţi a*minteşti de ce*
vorbirăm jos lîngă apa-
aceea rece.”

Era broasca. Rosemary aproape că uitase de ea. Mama vitregă o întrebă cine era la uşă, şi Rosemary îi povesti despre broască şi despre făgăduiala făcută.

— Păi, las-o înăuntru, îi spuse mama vitregă şi

fă ce-ţi cere. Trebuie să-ţi ţii cuvîntul.

Gîndul că fata trebuia să asculte de poruncile unei broaşte o bucura. Aşa că Rosemary deschise uşa, şi broasca sări înăuntru. O privi pe fată şi vorbi din nou. Iată ce spuse:

“*Ridică-mă sus pe genunchi,*
sus pe genunchi, că timpul trece;

să-ţi aminteşti de ce
vorbirăm jos lîngă apa-
aceea rece."

Rosemary nu se bucură prea mult la gîndul de a ţine broasca umedă pe genunchi, dar mama ei vitregă îi spuse:

— Fă ce-ţi cere. Fetele trebuie să-şi ţină cuvîntul.

Aşa că fata sui broasca pe genunchi şi aceasta stătu cocoţată acolo sus. Apoi îi vorbi încă o dată:

"*Dă-mi carne şi dă-mi*
băutură, dă-mi iute, vezi că
timpul trece; să-ţi
aminteşti de ce vorbirăm
jos lîngă apa-aceea rece."

— Fă ce-ţi spune, porunci mama vitregă. Fetele trebuie să-şi ţină cuvîntul.

Rosemary aduse din cămară bucatele rămase de la cină şi le puse într-o farfurie, în faţa broaştei, care lăsă capul în jos şi mîncă pînă la ultima firimitură.

Apoi îi vorbi încă o dată:

"*În patul tău aş vrea să*
dorm, să dorm în pat că
timpul trece; să-ţi
aminteşti de ce vorbirăm
jos lîngă apa-aceea rece."

— Nu, spuse Rosemary, niciodată n-o să stea în patul meu o fiinţă atît de rece şi de lipicioasă. Pleacă, broscoi urît!

Auzind-o, mama ei vitregă rîse cu lacrimi.

— N-ai ce să-i faci, striga ea. Aminteşte-ţi de făgăduială.

Fetele trebuie să-şi ţină cuvîntul.

După ce glăsui astfel, maştera merse în camera

sa şi Rosemary rămase singură cu broasca.

De! Rosemary se sui în pat, luă broasca alături de sine, dar o puse cît de departe putu. După cîtăva vreme, adormi adînc.

Dimineaţa, înainte de a se crăpa de zi, fu trezită de un orăcăit, chiar lîngă ureche.

— Ai făcut tot ce ţi-am cerut, spuse broasca. Un lucru îţi mai cer şi cu asta îţi îndeplineşti făgăduiala. Ia un topor şi desparte-mi capul de trup.

Rosemary privi broasca şi simţi cum îi îngheaţă inima.

— Dragă broscuţă, îi spuse, nu-mi cere să fac asta. Ai fost atît de bună cu mine. Nu-mi cere să te omor.

— Fă cum îţi cer, spuse broasca. Aminteşte-ţi de fă- găduiala ta. Noaptea nu s-a sfîrşit.

Aşa că Rosemary intră tristă în bucătărie şi aduse o secure care era folosită la despicatul buştenilor pentru foc. Cu greu ar fi putut răbda să privească la biata broască, dar făcu totuşi în aşa fel încît să ridice securea şi să-i taie capul.

Cînd îşi veni în fire fata, broasca nu mai exista; în locul ei stătea un tînăr chipeş. Se dădu înapoi uluită, şi scăpă securea pe podea. Tînărul îi zîmbea.

— Nu te teme, îi spuse cu un glas blînd. Nu sînt aci pentru a-ţi face rău sau a te speria. Am fost prinţ cîndva, dar o vrăjitoare ticăloasă m-a preschimbat în broască; şi vraja ei nu a putut fi dezlegată pînă ce o fată nu a primit să-mi înde- plinească voia în decursul unei nopţi întregi!

La aceste cuvinte, mama ei vitregă, pe care sunetele vocilor o treziseră, intră în cameră. Mare îi fu mirarea să-l vadă acolo pe tînărul prinţ, în locul broaştei urduroase.

Pentru prima oară în viaţa ei, mama vitregă nu putu spune nimic. Privi la prinţ, căscă gura, dar nici un sunet nu scoase. Pe urmă privi la Rosemary şi căscă gura, apoi se întoarse şi pregăti ceva de mîncare pentru toţi trei. Era singurul lucru pe care-l mai putea face.

Nu mult după aceea, prinţul se căsători cu Rosemary şi fură foarte fericiţi. Cît despre mama vitregă, care încercase să se descotorosească de fiica ei, avu necazul să vadă cum, datorită ei însăşi,

fata a dezlegat pe prinţ de vrajă şi şi-a găsit un soţ blînd şi iubitor.

În româneşte de MIHAI RĂDULESCU

POVESTE ENGLEZĂ

Molly Whipple

AU TRĂIT CÎNDVA doi oameni într-o căsuţă, cu fiii şi fiicele lor. Aveau atîţia copii, că nu mai ştiau pe unde să scoată cămaşa, să-i hrănească şi să-i îmbrace. Zi de zi aveau parcă nevoie de şi mai mulţi bani, şi bărbatul nu mai pridídea trudind să cîştige. Cît despre soţia sa, toată ziulica gătea şi co- sea, spăla şi cîrpea.

În cele din urmă, nu le mai rămase decît un singur lucru de făcut. Se adînciră în pădure cu cei trei copii mai mici şi îi părăsiră acolo. Inimile părinţilor erau îndurerate; căci ei nu ar fi vrut să se despartă de cele trei fetiţe, dar se temeau că, de nu o fac, ceilalţi copii ar pieri de foame.

Fetele merseră cît merseră, căutînd hrană şi adăpost, şi, în cele din urmă, ajunseră la o casă, în miezul pădurii. Întu- nericul începea să se lase; văzură o lumină la o fereastră. Bătură la uşă şi o femeie deschise.

— Ne puteţi da ceva demîncare? întrebă ele. Ne-am rătăcit şi ne e foame.

— Nu pot, dragele mele, spuse femeia. Sînt măritată cu un uriaş şi, dacă vine acasă şi dă de voi, o să vă omoare şi vă mănîncă la cină.

— Vă rog, spuse cu vocea stinsă cea mai mare dintre fete, nouă nu ne e frică. Nu credeţi că ne-aţi putea da măcar niţică mîncare? Sîntem atît de obosite şi de înfometate...

Şi izbucni în lacrimi.

Atunci soţia uriaşului socoti că n-ar fi rău să oprească pe cele trei fete peste noapte; poate că soţul său ar fi mulţumit să mai schimbe bucatele, nu

tot carne de oaie, de vită şi de porc. Aşa că le îmbie:

— Bine, intraţi, dragele mele, şi o să vă dau ceva lapte şi puţină pîine, şi o să staţi lîngă foc, să vă încălziţi.

Aşadar, îi mulţumiră şi intrară, deşi nici uneia nu-i surîdea să cineze cu nevasta uriaşului. Dar ea nu le făcu nici un

rău, şi după ce au mîncat se simţiră mai bine şi tocmai se gîndeau să plece, să găsească un loc unde să doarmă, cînd auziră nişte bocănituri puternice de cizme; se întorsese uriaşul. Fetiţele erau atît de înfricoşate, încît tremurau în pantofi, dar nevasta uriaşului le linişti.

— Veniţi, le chemă ea, ascundeţi-vă în dulapul acesta, pînă cinează. Poate n-o să vă găsească.

Şi le împinse pe toate trei într-un dulap mare şi în- tunecos.

Uriaşul năvăli în odaie, îşi azvîrli pe jos măciuca şi adulmecă.

— Simt miros de oameni, spuse el.

— Aşi! spuse soţia sa. Întotdeauna te ţii de adulmecat prin casă. Şezi ca un băiat cuminte ce eşti, şi cinează; pe urmă o să vezi ce surpriză ţi-am pregătit.

După cină, ea deschise larg uşile dulapului şi scoase la iveală pe cele trei fete.

— Iată trei fete drăguţe, zîmbi ea. Le-am dat să cineze şi vor rămîne la noi peste noapte. Pot dormi în pat cu fetele noastre. O să fie puţin înghesuială, dar or să se descurce ele.

Deci cele trei fetiţe se duseră să se culce cu cele trei fete ale uriaşului; cum mai sforăiau acestea şi cum mai horcăiau!

Ei, şi cea mai mică dintre cele trei fetiţe, care se numea Molly Whipple, era tare isteaţă şi deşteaptă. Ea băgase de seamă că, înainte de a lua lumînarea şi de a spune noapte bună fiicelor lui, uriaşul le pusese trei coliere de aur la gît. Dar lui Molly şi celor două surori ale sale le pusese nişte şnururi de sfoară. Aşa că Molly, oricît de obosită era, se strădui să vegheze pînă ce toată lumea adormi adînc şi fiicele uriaşului începură să sforăie din răsputeri. Atunci scoase în grabă şnururile de la gîtul său şi al surorilor sale şi le petrecu în jurul gîturilor celorlalte fete, în locul colierelor de aur. Pe acestea şi

le puse ei şi surorilor ei.

În toiul nopţii, uriaşul pătrunse în cameră ţinîndu-şi măciuca în mînă. Pipăi pe orbecăite gîturile fetelor cu şnururi de sfoară, le smulse din pat şi le bătu măr cu măciuca. Apoi rîse cumplit şi ieşi.

Cele două surori ale lui Molly Whipple se treziră ţipînd, dar Molly le şopti să tacă din gură şi să se scoale, deoarece trebuie să plece din casă înainte ca uriaşul şi soţia sa să se trezească. Aşa că, foarte devreme, cînd abia mijea de ziuă, se strecurară afară şi plecară cît putură de repede.

Cînd se făcu zi, ajunseră la palatul regelui. Molly le conduse cu îndrăzneală pe surorile sale la poartă şi ceru să vorbească cu regele.

— Cine sînteţi? întrebă Înălţimea Sa, văzîndu-le.

— Sîntem trei fete sărmane, spuse Molly, şi deabia am scăpat de un uriaş mîrşav. Dacă mi-e îngăduit, Înălţimea Ta, n- ar trebui să dai voie unei astfel de fiinţe cumplite să vieţuiască în regatul tău.

— Uşor de spus, răspunse regele. Poate o să mă-nveţi şi cum să scap de el?

— Apoi, spuse Molly Whipple, mai întîi trebuie să-i iei spada.

— N-ai vrea s-o iei mata pentru mine, fetiţo? întrebă regele.

— Pot încerca, Înălţimea Ta, spuse Molly. Şi ce ai face pentru mine dacă dobîndesc spada uriaşului?

— Îl voi logodi pe fiul meu cel mai vîrstnic cu sora ta mai mare, făgădui regele.

— Mă învoiesc, Înălţimea Ta, se lumină Molly; şi fură ospătate la palatul regal.

Molly se întoarse în aceeaşi seară, de una singură, la casa uriaşului, şi, cînd se întunecă, se strecură înăuntru fără a fi văzută şi se ascunse sub patul uriaşului. Curînd el veni de la cină, adulmecă puţin, dar era prea ostenit pentru a privi sub pat, şi nu peste mult începu să sforăie, încît se cutremura întreaga cameră şi trosnetele patului aproape că o asurziră pe Molly. Atunci, ea ieşi tîrîş şi înşfăcă spada ce atîrna deasupra capului uriaşului. Pe cînd se furişa spre uşă, de grea ce era, o lăsă să zdrăngăne pe podea, şi zgomotul îl trezi pe uriaş care, pe dată, ţîşni din pat şi, fără a mai întîrzia să-şi

ia măciuca, ţipă zdravăn şi o urmă pe Molly afară. Merse cu paşi urieşeşti, dar Molly era sprintenă, şi foarte curînd ajunseră la Podul-dintr- un-fir-de-păr, astfel denumit deoarece era cel mai strîmt şi mai

firav pod din lume. Molly îl străbătu, dar uriaşul nu putu; ea se opri de cealaltă parte, gîfîind, pe cînd el o ameninţa cu pumnul şi striga:

“*Pleacă, Molly Whipple,*
pleacă! *dacă iarăşi te mai văd,*
vei simţi al meu

prăpăd!” Dar Molly îi arătă spada

mare şi strigă:

“*De-alte două daţi,*
bătrîne, o să mai auzi
de mine.“

Apoi rîse vesel şi fugi spre palatul regal. Ajungînd acolo, regele fu încîntat să primească spada vrăşmaşului său, uriaşul ticălos, şi logodi cu dragă inimă pe sora cea mai mare a lui Molly cu fiul său mai vîrstnic. Şi petrecură de pomină, cu mare bucurie.

— Ei, îi spuse regele lui Molly, dacă ai putea pune mîna pe punga uriaşului, care e ascunsă sub perna lui, l-aş logodi pe al doilea fiu al meu cu cealaltă soră a ta.

— Foarte bine, Înălţimea Ta, spuse Molly, făcînd o plecăciune. Voi face aceasta, de-mi va sta în putere.

Aşadar, Molly se îndreptă spre casa uriaşului din nou şi, cînd se întunecă, se strecură înăuntru şi se ascunse sub pat. Nu peste mult, uriaşul veni de la cină, se azvîrli în pat şi începu să sforăie ca o locomotivă. Lui Molly nu-i fu cîtuşi de puţin greu să-şi strecoare mîna sub pernă şi să scoată punga. Dar, pe cînd îşi căuta drumul spre uşă, se împiedică de o oală mare de piatră şi o dărîmă, iar zgomotul căderii ei îl trezi pe uriaş, care sări ca ars şi se repezi spre

uşa prin care Molly tocmai dispărea.

Apoi, vezi, uriaşul era un alergător de forţă, dar Molly era sprintenă, şi curînd ajunse la Podul-dintr-un-fir-de-păr, pe care uriaşul nu-l putea trece.

Molly stătea de o parte, şi uriaşul de cealaltă, a podului, şi el iar strigă:

“Pleacă, Molly Whipple,
pleacă! dacă iarăşi te mai văd,
vei simţi al meu, prăpăd!”

Şi o ameninţă cu pumnul său păros; dar Molly rîse şi îi arătă punga, strigîndu-i:

“Încă o dată, zău,
bătrîne; *c-o să mai*
auzi de mine!”

Şi după aceasta fugi şi pieri cît ai zice peşte.

Cînd se înapoie la palatul regelui, îi dădu acestuia punga, şi regele nu mai putu de bucurie. Făcu toate cele cuvenite pentru logodna fiului de-al doilea cu mezina, şi au petrecut de pomină.

— Ei, şi-acum, cuvîntă regele, cînd se isprăvi petrecerea, ar mai fi un singur lucru pe care aş vrea să mi-l aduci. Nu va fi lesne; şi, dacă-l dobîndeşti, te voi însoţi cu fiul meu cel mai mic, de îndată ce vei fi destul de mare.

— Ce trebuie să-ţi aduc? întrebă Molly.

— Trebuie să iei inelul de aur din degetul uriaşului, rosti regele.

Deh, Molly şi-l închipui pe uriaşul cel rău, apoi îşi îndreptă gîndul spre tînărul şi frumosul prinţ, şi cugetă că ar vrea tare mult să fie şi ea prinţesă ca surorile sale, aşa că făgădui să încerce.

Plecă chiar în acea noapte şi, cînd se făcu destul de întuneric, se strecură în camera uriaşului şi se ascunse sub pat. Peste puţin, uriaşul se sui în pat, şi sforăitul lui era ca bubuitul a douăsprezece cutremure de pămînt.

Luna se strecură prin fereastră şi, la lumina ei, Molly putu vedea că mîna uriaşului atîrna din pat, şi zări inelul de aur ce sclipea şi sticlea. Se întinse, apucă inelul şi îl trase niţel. Dar inelul era strîns lipit de degetul uriaşului, şi tot patul se

scutura de sforăit; cît despre Molly, ea dîrdîia de spaimă, aşa că de-abia putu mişca inelul, o fărîmă. Dar de mişcat din loc, tot îl mişcă şi, tocmai cînd îl scoase, uriaşul strigă înfricoşetor, o apucă pe Molly de mînă strîngînd îngrozitor, şi sări din pat.

Ochii săi fioroşi luceau în lumina lunii şi vocea lui răsună furioasă.

— Aha, Molly Whipple! spuse el. Tot te-am prins pînă la urmă, nu-i aşa? Spunea-i că mai vii pe la mine!

— Da, domnule, spuse Molly cu glasul pierdut.

— Şi eu ţi-am spus că o să simţi prăpădul meu, nu-i aşa?

— Da, domnule, spuse Molly cu glasul şi mai pierdut.

— Atunci, spune-mi, glăsui el foarte liniştit şi hotărît, spune-mi, Molly, deoarece eşti atît de isteaţă, dacă tu m-ai fi prins pe mine, ce mi-ai fi făcut, ei?

— Ce ţi-aş fi făcut? întrebă Molly.

— Da, mormăi uriaşul. Asta să-mi spui, şi grăbeşte-te.

— O să-ţi spun ce ţi-aş fi făcut, răspunse Molly. Vezi sa- cul acela mare pe care-l ţii acolo, de-ţi aduci mîncarea acasă în el? Ei, bine, te-aş fi legat înăuntru, împreună cu o pisică, un cîine, un ac cu aţă şi o pereche de foarfece.

— Da, spuse uriaşul. Şi apoi?

— Apoi, spuse Molly, aş fi mers în pădure şi mi-aş fi tăiat cel mai mare băţ cu putinţă şi te-aş fi bătut cu el pînă ţi-ai fi pierdut firea.

— Aşadar, asta mi-ai fi făcut, nu-i aşa, dacă ţi-ar fi stat în putere, Molly Whipple? Atunci, chiar asta voi face şi eu cu tine. În sac! Şi, de îndată ce se crapă de ziuă, mă duc în pădure să tai un băţ, să te bat cu el.

Deci o ridică pe Molly şi o legă într-un sac, împreună cu o pisică, un cîine, un ac cu aţă şi o pereche de foarfece mari. Apoi înnodă bine gura sacului, îl agăţă într-un cui în perete şi se duse înapoi la culcare. Molly, în sac, făcu cunoştinţă cu pisica şi cu cîinele, se întinse cît putu mai bine şi aşteptă pînă dimineaţă.

De îndată ce se lumină, uriaşul porni spre codru, lăsînd- o pe Molly legată zdravăn în sac.

În curînd intră în cameră nevasta uriaşului.

— Simt miros de oameni, spuse ea, adulmecînd.

— Doamnă uriaş, doamnă uriaş! o strigă Molly din sac.

Dumneavoastră sînteţi?

— Ce cauţi în sac? o întrebă soţia uriaşului.

— Oh, dacă aţi putea vedea ce văd eu! surîse Molly.

—Şi ce vezi acolo înăuntru? întrebă nevasta uriaşului.

—Lucruri de necrezut, răspunse Molly. Dacă le-aţi putea vedea şi dumneavoastră!...

—Lasă-mă şi pe mine înăuntru, o rugă soţia uriaşului, ca să pot şi eu să văd ce vezi tu.

Aşa că Molly îşi făcu repede drum cu foarfecile. Luă acul şi aţa cu ea, şi sări pe podea. Apoi o ajută pe nevasta uriaşului să se caţăre în sac şi cusu tăietura cît de strîns putu. Tocmai isprăvise să coasă, cînd îl auzi pe uriaş întorcîndu-se. Care va să zică, se ascunse în spatele uşii şi aşteptă. Uriaşul intră cu paşi mari în cameră, scuturînd un copac întreg în mînă, cu care se întorsese din pădure.

—Acum, strigă el, unde e fata aceea obraznică? Îi arăt eu îndată! Auzi,voia să mă lege într-un sac şi să mă bată cu un băţ!

Ridică trunchiul pe care îl cărase din codru şi începu să lovească sacul cu el cît de tare putea.

—Eu sînt, nu e fata! striga din sac nevasta uriaşului. Dă- mi drumul, n-auzi!? Dă-mi drumul!

Însă uriaşul nu o putea auzi, deoarece pisica şi cîinele porniră o atare hărmălaie de miorlăituri şi de lătrături, că vocea ei fu înăbuşită de-a binelea. Cît despre Molly, ea se ghemuise în spatele uşii şi pîndea; nu-i părea rău cîtuşi de puţin pentru nevasta uriaşului, amintindu-şi cum se făcuse că-i e milă de ea şi surorile ei, şi deschisese apoi dulapul, lăsîndu-le pradă soţului său. Totuşi, după un timp, îşi încercă norocul şi se strecură afară din casă. După aceasta alergă înapoi la palatul regelui şi-i dădu inelul uriaşului.

Regele nu mai putu de bucurie văzînd-o, deoarece se temuse că de această dată s-ar fi putut întîmpla ca uriaşul să fie mai iscusit ca ea; pe deasupra, era o fată atît de frumoasă şi de isteaţă, încît ştia că ar fi fost o soţie minunată pentru prîslea.

Aşadar, iată că Molly fu logodită cu cel mai

mic dintre băieţi; şi, după cîţiva ani, cînd mai crescură, se făcu nuntă mare, de i se duse vestea, să se bucure toată lumea. Asta, pentru că prinţul era iubit de întreg norodul şi pentru că Molly,

prin iscusinţa ei şi prin învingerea uriaşului, s-a făcut şi ea iubită de toţi.

În ceea ce-l priveşte pe uriaş, după ce i-au fost luate spada vrăjită, punga şi inelul, şi-a pierdut puterea de a mai face rău prin ţară; a început să lîncezească, se întristă şi curînd nu se mai auzi nimic despre el. Toţi părinţii de prin împrejurimi, pînă hăt-departe, aveau pricină să-i fie recunoscători lui Molly pentru a fi scăpat ţara de mîrşavul uriaş care ameninţase vieţile copiilor lor.

În româneşte de MIHAI RĂDULESCU

POVESTE ENGLEZĂ

Johnny Gloke

JOHNNY GLOKE era croitor. Cît e ziulica de lungă obişnuia să stea turceşte pe masa din atelierul său şi să taie, să foarfece, să peticească şi să cîrpească, să facă veşminte pentru doamne, costume pentru domni, şi uniforme pentru soldaţi.

Într-o bună zi, plictisit de croitorie, s-a gîndit că ar fi ceva de capul lui şi se îndreptă spre islazul din spatele atelierului, unde se întinse pe jos să cugete la asta: Ce să facă? Gîndi ce bine ar fi să cînte din scripcă, dar îşi dădu seama că e prea bătrîn ca să mai înveţe. Ar fi bine s-ajungă mare general, dar îşi dădu seama că e prea fricos; gîndi ce bine ar fi să cutreiere pămîntul într-o corabie de negoţ, dar de unde să ia corabia? Şi, pe cînd cugeta, se făcu tot mai cald şi muştele începură să i se aşeze pe picioarele goale şi să-l gîdile. Aşa că, fără să-şi dea seama ce face, lovi zdravăn cu plinul palmei şi ucise o oaste întreagă de muşte.

— Apoi, asta dovedeşte că nu sînt un om obişnuit, şi îşi spuse:

"Johnny Gloke, ce bună
treabă! Zeci de muşte
dintr-o labă!"

Ce mulţumit era de sine însuşi! Ce mai om trebuie să fii, să omori toate muştele astea dintr-o singură lovitură! Niciodată pînă atunci nu izbutise să ucidă nici o muscă măcar, darmite cincizeci! Aşa că se ridică, intră în atelier, îl zăvorî, îşi puse cizmele, luă din perete o spadă ruginită, ce aparţinuse unui

strămoş de-al său, şi porni la drum să arate lumii ce mare viteaz era.

Johnny hoinări cît hoinări, pînă ce ajunse în dreptul unei înştiinţări agăţată de un stîlp, la o răscruce da drumuri, care suna aşa:

RĂSPLATĂ!
Oricui e destul de viteaz să
ucidă DOI ZMEI
Şi să scape ţara de fiinţele
lor gălăgioase şi periculoase
va primi
50.000 DE
LIRE ŞI
MÎNA
FIICEI REGELUI
Doritorii trebuie să se
înfăţişeze la Palatul regal
Din ordinul Înălţimii Sale,
Regele.

Johnny căzu pe gînduri. Cele cincizeci de mii de lire şi mîna fiicei regelui îl ispiteau, dar nu ştia exact dacă se pricepe la ucis zmei. Apoi apucă spada ruginită în mîna dreaptă, se ridică şi plecă.

"De fapt, spuse el, am omorît cincizeci de muşte. Nu-i un început rău. Nu poţi fi viteaz de seamă fără să rişti. Cel puţin o să aflu cît sînt de puternici zmeii aceia. Poate nu sînt chiar atît de grozavi!"

Cînd ajunse la palat, ceru să-l vadă pe rege.

— Alt viteaz, oftă regele. E al treilea, în opt zile. Ultimii doi au fost mîncaţi de vii.

— Alt viteaz, oftă prinţesa. Poate că acesta va fi mai norocos.

Şi îşi pieptănă mai departe părul cu pieptănul ei de aur, privindu-se într-o oglindă bătută în perle şi safire.

Nici ea, nici tatăl său nu-l preţuiră prea mult pe Johnny Gloke, văzîndu-l.

— Nu pare prea puternic pentru un învingător de zmei, spuse regele.

— Într-adevăr, nu prea pare, spuse prinţesa. Dacă vrei să ştii, mai curînd pare a fi croitor.

Totuşi, Johnny se înfăţişase ca viteaz, şi i se

spuse unde locuiau cei doi zmei şi cît de cumplit de puternici şi de fioroşi erau. Se aşeză şi cugetă la încurcătura în care se vîrîse singur şi, cu cît cugeta mai adînc, cu atît mai puţin îi era pe plac.

“În sfîrşit, îşi spuse, nu-i nici un rău în a merge să-i privesc. Pe deasupra, nu e prea uşor să ies basma curată acum că am intrat în horă.”

A doua zi dimineaţă plecă şi ajunse, înainte de amiază, la codrul în care i se spusese că locuiau cei doi zmei. Îşi strînse tare spada în mînă şi se furişă mai departe, avînd grijă să facă cît mai puţin zgomot cu putinţă. Deodată, un uruit grozav îi luă auzul. Era ca o furtună, numai că pe undeva pe aproape; sau mai curînd ca o bătălie, o bătălie întreruptă de un cutremur de pămînt. Johnny îşi astupă urechile cu mîinile şi rămase ţintuit locului. Pe urmă se avîntă mai departe, cu băgare de seamă, sărind de la un copac la altul. În cele din urmă, zări pe cei doi zmei la capătul unui luminiş, lîngă o mlaştină. Erau tare fioroşi, mari şi osoşi. Îngrămădeau buşteni într-o căruţă, numai că nu era o căruţă obişnuită; era mare cît o casă pe roate; iar buştenii nu erau buşteni obişnuiţi, erau trunchiuri de copaci.

Johnny îi privi pe zmei, şi se privi şi pe sine însuşi. Şi, după ce se sătură să-i privească pe zmei, îşi mărturisi că el personal era destul de mic. Măsură din ochi spada sa ruginită. Chiar dacă ar fi înfipt-o în vreunul dintre ei, nu era sigur că ar fi pătruns destul de adînc pentru a-l vătăma. Aşa că se tîrî în scorbura unui copac şi stătu acolo să cugete. La început îi veni să plece de-a dreptul acasă. Dar amintirea tuturor acelor butoniere ce-l aşteptau şi a tuturor acelor tigheluri drepte cu mii şi mii de împunsături îl făcu să cugete mai adînc.

—Nu, îşi spuse, mai bine mor. E limpede că doi zmei sînt cu mult mai mult decît cincizeci de muşte, dar poate pot fi înşelaţi.

Lăsă capul în jos şi văzu o pietricică rotundă. Îi veni o idee. Luă piatra, se ridică şi se tîrî încetişor în jurul copacului pînă ce îi văzu bine pe zmei. Cel mai mare dintre ei, care avea în jur de zece picioare înălţime, şi plesnea de muşchi şi oase, era întors cu

spatele la Johnny şi se aplecă să ridice un buştean. Johnny ridică mîna şi aruncă piatra. Îl lovi pe uriaş drept în moalele capului. Uriaşul îşi îndreptă trupul şi privi spre celălalt zmeu cu severitate. Celălalt zmeu era mai mic. Nu putea să aibă mai mult de opt picioare şi jumătate ori nouă;

dar prea plesnea de muşchiulos ce era la o înălţime atît de mică.

— Ascultă, puştiule, îi strigă zmeul cel mare. Fii atent ce faci cu beţele alea. M-ai lovit în cap.

— Eu, nu, răspunse celălalt zmeu.

— Ba tu. Cine altul? Stai mai departe şi ai grijă, şi îşi văzu de lucru.

Johnny se încovoie şi culese altă piatră. O azvîrli cît putu de tare. Nu era o piatră rotundă, ca prima oară, ci una în trei colţuri, una cu capete ascuţite. Îl atinse pe zmeul cel mare chiar în spatele urechii din dreapta. Acesta urlă de durere şi se întoarse ca un bivol spre tovarăşul său.

— Ascultă! strigă el. Dacă se mai întîmplă încă o dată, ţi- a sunat sfîrşitul, auzi? Cred c-o faci dinadins. Eşti o puşlama de cînd te ştiu. Încearcă numai încă o dată! Îndrăzneşte doar!

A treia oară, Johnny îl izbi tocmai în spatele urechii din stînga. Zmeul răcni ca o turmă întreagă de tauri şi azvîrli în celălalt uriaş cu un buştean. Ţintea prost, aşa că nu ochi. Buşteanul căzu în mlaştină, împroşcînd şi făcînd un zgomot ce putea fi auzit la o jumătate de milă depărtare. Apoi zmeul cel mai mare tăbărî asupra celui mai mic şi-l bătu tot cu pumnii în cap. Zmeul cel mai mic îi înapoia loviturile şi striga:

— Nu te-am lovit eu, dar dacă vrei să te lupţi, mă prind.

Haide!

Şi îşi întoarseră spatele unul celuilalt, şi făcură cale- ntoarsă, fiecare cîte zece yarzi. Apoi se priviră faţă-n faţă şi se repeziră orbeşte înainte. Zgomotul era ca al unei cascade. Era cea mai de neînchipuit luptă ce se văzuse vreodată. Johnny tremura în scorbura sa, şi bieţii ţărani, la cîteva mile în jur, se închiseseră în casele lor, temîndu-se să nu fi venit sfîrşitul lumii. Uriaşii se luptară trei ceasuri în şir. Se tăbăciră şi se bătură măr, cît îi ajutau puterile.

Răgeau ca elefanţii, şi se burduşau pînă ce începu să şiroie sîngele şi să se cutremure codrul. Toate păsările zburară din pădure şi nu se mai întoarseră tot anul pe la cuiburi. Dar, în cele din urmă, cei doi zmei osteniră. Erau vineţi peste tot şi gîfîiau. Se opriră din luptă şi se aşezară pe marginea mlaştinei, părîndu-le tare rău unul pentru celălalt.

— Sînt atît de lipsit de vlagă, spuse unul dintre ei, că şi un ţînc m-ar putea trage cu o sfoară.

— Sînt atît de slăbit, spuse celălalt, că şi o bătrînă m-ar putea mîna cu o pană.

“Aşa? îşi spuse Johnny. Atît am aşteptat.”

Şi, rostind acestea, se năpusti din ascunzătoare şi tăbărî asupra zmeilor cu spada lui ruginită. Zmeul cel mai mare abia de-l auzi pe Johnny venind să-i taie capul; celălalt avu puterea să sară în picioare, dar căzu, îndată, pe spate în mlaştină; îi rămase numai capul deasupra apei. Aşa că lui Johnny nu-i fu greu să i-l reteze. Apoi îşi atîrnă spada într-o parte şi înşfăcă cele două capete, pe fiecare în cîte o mînă. Erau atît de grele, încît cu chiu cu vai le putu urni spre palatul regal.

Noaptea aceea, bucuria fu nemăsurată pretutindeni. Zmeii erau morţi şi oamenii puteau merge iarăşi ori încotro, slobozi, fără teamă. Johnny nu povesti niciodată cum păcălise pe zmei, şi oamenii credeau că zgomotul uluitor pe care îl auziseră timp de trei ore fusese zgomotul luptei sale cu ei.

— Ce viteaz adevărat! spuneau ei. Cum o fi putut el să le ţină piept, el care e atît de mărunţel, cam cît un croitor pentru doamne!

Aşa că Johnny se căsători cu prinţesa şi îşi clădi un castel minunat cu preţul răsplatei de cincizeci de mii de lire. Şi acolo ar fi putut fi pe deplin fericit petrecîndu-şi zilele ce-i rămăseseră. Dar nu aşa a fost să fie.

Izbucni un război, aşa că, de la sine înţeles, regele ceru ajutor lui Johnny.

— Fătul meu, spuse regele, vrăjmaşii ne tulbură liniştea ţării. Am ţinut un sfat de război cu cîrmuitorii şi sfetnicii noştri, şi toţi ne-am dat seama că nu e decît un singur om ce poate stăvili această cumplită spaimă. Şi acela eşti tu, omorîtorul de zmei, soţul singurei mele odrasle şi viteazul poporului meu. N-o să-mi nesocoteşti spusele, nu-i aşa?

Ce putea face bietul Johnny? Ţara era ameninţată. Aşadar, îi spuse regelui că se va strădui din toate puterile. După care se aşeză şi cugetă, şi, cu cît cugeta mai adînc, cu atît îi era mai puţin pe plac.

Totuşi, se trezi a doua zi dis-de-dimineaţă, îşi prinse spada la cingătoare şi o sărută cu drag pe prinţesă. Ea îi ură noroc, şi el se duse la palatul regelui, care îi făgăduise să-i dea un cal cu care să meargă la război.

Trei oameni voinici se chinuiau să ţină în frîu, în curtea palatului, un murg de toată frumuseţea, care tot se sălta pe copitele dindărăt şi sforăia pe nări.

— Iată-l! spuse regele cu mîndrie. Nu-i încîntător? Ai mai văzut vreodată astfel de cal?

— Nu, spuse Johnny. Pentru mine e?

— Păi, sigur că da, spuse regele. E singurul bidiviu din împărăţie care să fie pe măsura unui viteaz ca tine.

Johnny îşi spuse că i-ar place mai curînd să meargă pe jos; de rostit însă rosti doar următoarele:

— Nu sînt călăreţ de seamă, înălţimea Ta. Poate că un căluţ mai mititel ar fi la fel de bun.

— N-ai nevoie să-l mîi; încalecă numai, şi va zbura cu tine, spuse regele.

“Tocmai de asta mă şi tem”, cugetă Johnny, dar nu dădu glas gîndului său. Atunci se întîmplă ca unul dintre cei trei oameni care păzeau calul să fie răsturnat de acesta.

— E puţin neliniştit, spuse regele. Poate că e timpul să pleci.

— Poate, rosti Johnny, şi unul dintre oameni îl ajută să se suie în şa.

Celălalt om îi azvîrli frîul, şi Johnny tocmai se pregătea să se întoarcă să-şi ia rămas-bun de la rege, cînd descoperi că regele nu mai era acolo.

Sau, mai bine zis, Johnny nu mai era acolo, deoarece armăsarul ţîşnise ca din puşcă pe poarta palatului. Tot ce-i rămăsese de făcut era să se ţină agăţat de el.

Pe cînd trecea ca un fulger pe străzi, oamenii

îi făceau semne şi-l întovărăşeau cu urale, iar mamele strîngeau copiii la piept de teamă să nu fie călcaţi în picioare de cele patru copite imense.

Cît ai zice peşte, Johnny ieşise din oraş. Şi călări într- una, milă după milă.

— Ce călăreţ îndemînatic, spuse un ţăran bătrîn, care prăşea pe cîmp, lîngă drumul mare. E de necrezut cum izbuteşte să se ţină în şa!

Tot aşa gîndea şi Johnny în clipa aceea; dar, oricum, se ţinea în şa şi, nu peste mult, ajunse în locul unde era tabăra duşmanilor. Întîmplarea făcu ca, pe culmea unui deal, la o răscruce de drumuri, să fi fost ridicată o spînzurătoare cu ani în urmă. Atîrnaseră mulţi hoţi de ea, dar acum era veche şi putredă. Oricînd, un vînt mai puternic ar fi putut-o da peste cap. Şi tocmai asta avu loc, pe cînd Johnny se apropie călare pe murgul său. Pălită de vînt, vechea spînzurătoare căzu peste cal, capul acestuia pătrunse printre bîrne şi rămase acolo, înţepenit. Dacă ar fi ştiut cum să o facă, Johnny ar fi înfrînat calul şi l-ar fi slobozit dintre bîrnele spînzurătorii. Dar nu se pricepea, şi călăriră mai departe, din ce în ce mai repede, în josul dealului, cu spînzurătoarea petrecută în jurul gîtului calului, în aşa fel încît să o vadă toată lumea. Johnny se ţinea strîns de coama calului şi cu cealaltă mînă ridică spada ruginită. Şi aşa îl văzură pentru prima oară duşmanii, cum stă- teau ei în jurul taberii, la poalele dealului.

Nu se aşteptau cîtuşi de puţin să fie atacaţi, şi băgară de seamă că sînt luaţi prin surprindere, abia atunci cînd auziră tunetul stîrnit de copitele calului.

Nu avură răgaz să alerge după arme. Întîiul om ce-l văzu pe Johnny urlă înspăimîntat:

— Îndurare! Iată-l pe Johnny Gloke, marele omorîtor de zmei, vine cu o spînzurătoare să ne spînzure pe toţi!

— E cel care a ucis doi zmei de unul singur? întrebă altul.

— E Johnny Gloke, răcni un al treilea, vine să ne facă una cu pămîntul. E Gloke, ucigătorul de zmei, cu oastea pe urmele sale!

Zvonul se răspîndi în tabără, şi fugiră cu toţii

pentru a-şi păzi vieţile. Căpetenia încercă să-i oprească pe cîţiva şi să-i îndemne să lupte, dar nici unul nu-i dădu ascultare, deoarece se zvonise că Johnny adunase o oaste şi că urma să le înlesnească tuturora să se bălăngăne într-un şir de spînzurători.

Ei, şi acesta fu sfîrşitul războiului. Ţara fu lăsată în tihnă, iar regele fu copleşit de recunoştinţă şi Johnny fu mai iubit ca orişicînd. Faima lui crescu tot mai mare, şi ajunse cel mai de seamă viteaz pe care-l avusese ţara vreodată. După aceasta fu lăsat, în sfîrşit, să trăiască liniştit în castelul său, cu soţia lui ce- l preţuia, prinţesa cu părul de aur. Şi, cînd veni vremea ca rege- le să moară, Johnny ajunse rege în locul său, şi niciodată n-a mai fost atîta pace, bună-stare şi voie-bună ca în timpul domniei lui.

În româneşte de MIHAl RĂDULESCU

POVESTE ENGLEZĂ

Dick Whittington şi pisica lui

A FOST ODATĂ ca niciodată, cu mai mult de cinci sute de ani în urmă, un biet orfan pe nume Dick Whittington, care trăia într-un sat. Văzînd că ambii părinţi i-au murit şi că rămăsese atît de sărac, oamenii din parohie îl hrăneau şi îl îmbrăcau, şi îi arătau multă dragoste. Dar nici ei nu erau bogaţi, aşa că Dick nu mînca prea grozav, nici nu se îmbrăca cine ştie ce. Cînd află de marele oraş al Londrei, cu turnurile şi bisericile şi străzile pavate cu aur, căci aşa povesteau sătenii că ar fi fost, dori tare mult să meargă şi el să-l vadă. Nu ştia însă, ceea ce nu e de mirare, cum ar fi putut un băieţaş sărac de la ţară să bată atîta amar de drum cît era din satul lui şi pînă la Londra.

Ei, şi, într-o bună zi, se auzi un clinchet de clopoţei pe uliţa mare, şi un car cît toate zilele, încărcat cu fîn şi tras de doi cai, poposi la han. Căruţaşul coborî să se răcorească, atît el cît şi caii lui, iar Dick, văzînd că e prietenos, intră în vorbă cu el.

— Încotro mergi, bădie? îl întrebă Dick.

— La Londra, dacă n-ai nimic împotrivă, răspunse căruţaşul.

— Trebuie să fie un loc minunat, spuse băiatul. Cît mi-ar place să merg acolo!

Căruţaşul văzu cît tînjea Dick să plece, şi, după ce vorbi cu oamenii la care locuia flăcăul, se arătă gata să-l ducă la Londra cu carul, să aibă grijă de el cît urma să stea acolo, şi să-l aducă cînd avea să

treacă la înapoierea prin sat. Aşa că Dick adună într-o legătură puţinele lucruri pe care le avea şi urcă alături de căruţaş pe scaunul din spatele celor doi cai. Apoi căruţaşul plesni din bici, clopoţeii tresăriră şi... pe-aci ţi-e drumul spre Londra!

Cînd ajunseră în oraş, Dick privi în jur şi văzu casele mari şi bisericile înalte, dar, îndeosebi, se uita să descopere străzile pavate cu aur. Căci văzuse două sau trei coroane de aur

în satul său şi ştia că preţuiau tare mult; aşa că socotea că n-ar avea decît să se aplece, să răzuie puţin şi să desprindă cîteva monezi de aur din pavaj, ca să se îmbogăţească destul pentru a putea trăi omeneşte şi pentru a avea haine cum se cuvine, mîncare bună şi poate şi o căsuţă mai ca lumea. Pe deasupra gîndea că ar putea răsplăti pe toţi cei din parohie, care se arătaseră atît de buni cu el.

Carul trase la un han din oraş şi, pe cînd căruţaşul intră, Dick sări de pe locul lui şi porni să cerceteze cu privirea primprejur. Era sigur că străzile acelea de aur trebuie să fie chiar după colţ. Dar nu erau chiar acolo, aşa că iscodi puţin mai departe, şi încă puţin mai departe, şi, ca să nu lungim vorba, se pierdu şi nu se mai putu înapoia la car. Se lăsă seara şi bietul Dick era atît de obosit, că se tîrî într-un colţ, se încovrigă pe un prag, şi adormi.

În dimineaţa următoare, bătu străzile în căutarea lucrurilor minunate despre care auzise. Dar nu prea văzu altceva decît străzi cu case de cărămidă şi oameni străini mergînd la lucru. Îndată i se făcu şi foame, şi n-avu altceva de făcut decît să ceară trecătorilor bani. Cei mai mulţi îl ocărau. Mulţi îl întrebară de ce nu-şi caută de lucru. Aşa că, după ce-şi cheltui cei cîţiva bănuţi primiţi pe pîine şi lapte, începu să întrebe unde ar putea găsi o slujbă ca să-şi cîştige hrana.

Umblă obosit pînă ce ajunse pe cîmp, la marginea oraşului, şi acolo află un ţăran care voia să-i dea de băut şi de mîncat, şi un mănunchi de paie într-un şopron, unde să-şi poată petrece noaptea, cerîndu-i în schimb să cosească. Munca era grea, dar era hrănit din belşug şi se simţea bine. În cele din urmă, totuşi, cositul se isprăvi şi ţăranul nu mai avu de lucru pentru el. Aşa că iar umblă de-a lungul oraşului în căutare de lucru. Trei zile de-a rîndul merse şi tot merse, dar n-avu noroc. Nimeni nu voia să-i dea de muncit sau să-i dăruie o coajă de pîine,

ca să nu moară de foame. În cele din urmă, frînt, căzu pe un prag şi adormi.

Era uşa casei unui neguţător bogat, domnul Fitzwarren, care se îmbogăţise făcînd negoţ cu ţări îndepărtate. Cînd bucătăreasa domnului Fitzwarren deschise uşa, îl văzu pe Dick ghemuit şi zdrenţăros; îl trezi cu coada măturii; asta, pentru că

era o femeie rea şi acră, ce nu putea suferi să vadă-n ochi hoinari şi murdari.

— Cară-te, leneşule, coate-goale! strigă ea. Ce cauţi în pragul unui domn de seamă, poţi să-mi spui? Poate vrei să şterpeleşti ceva, nu-i aşa?

Bietul Dick n-avea putere să răspundă, dar se opinti să se ridice şi căzu din nou pe pavaj, că era lihnit de foame. Tocmai în acea clipă neguţătorul însuşi, domnul Fitzwarren, apăru. Îl întrebă de ce nu merge acasă sau de ce nu se întoarce la stăpînul lui, şi, cînd află din cuvintele încîlcite ce se strecurau printre buzele băiatului că nu avea nici casă, nici stăpîn, îl luă el în slujbă.

Cînd Dick mîncă şi se odihni, domnul Fitzwarren băgă de seamă că era un flăcău respectuos şi împlinit, deşi cam slăbit şi fără vlagă, din pricina lipsei de hrană, şi hotărî să-i dea de lucru la spălatul vaselor de bucătărie. Bucătăresei nu-i prea venea la socoteală asta, pentru că nu îi plăcea de Dick, dar nu putea face altceva decît să asculte de stăpînul său.

Lui Dick îi merse bine, în ciuda bucătăresei celei rele, care nu pierdea nici un prilej de a-l chinui în fel şi chip, cum ar fi vărsîndu-i zoi fierbinte peste picioare sau dîndu-i tot felul de munci neplăcute.

Nu ştiu cum s-a făcut că lui Dick i s-a dat pentru dormit o cameră goală şi friguroasă în pod, cu găuri în pereţi, prin care noaptea năvăleau şobolani şi şoareci, de-l trezeau din somn. Tropăiau prin pat şi-l ciupeau de degete, dacă se întîmpla să le ţină pe afară. Din cînd în cînd, Alice, fiica stăpînului, îi făcea cîte un mic dar, iar într-o zi îi dădu un ban.

Ieşind el pe stradă văzu o fată ce ducea în mîini o pisică neagră.

— Cît vrei pe pisica asta? o întrebă el.

— Nu mi-a trecut niciodată prin minte să o vînd, răspun- se fata. E tare pricepută la prins şoareci.

— Te rog, dă-mi-o mie, spuse Dick. Am tocmai nevoie de o pisică pricepută la prins şoareci.

— Păi, şi cît mi-ai da pe ea? întrebă fata.

— Nu am decît un bănuţ, spuse Dick, dar ţi l-aş da cu bu- curie dacă mi-ai vinde pisica.

Vedeţi că fetei i s-a făcut milă de Dick chiar dacă, de fapt, nu voia s-o vîndă pe Puss; aşa că luă banul lui Dick şi îi dădu pisica. Dick o ţinu în pod şi o hrăni cu firimituri şi cu laptele pe care îl oprea din propria lui porţie şi pe care îl scotea în taină din bucătărie. Şi, foarte curînd după aceea, Puss izgoni toţi şobolanii şi şoarecii, şi Dick putu dormi în tihnă.

Dick şi pisica lui începură să ţină mult unul la celălalt şi, cînd nu veghea găurile din podea, Puss se încovriga la capătul patului lui Dick şi se încălzea acolo.

Într-o bună zi, domnul Fitzwarren îşi chemă toate slugile şi le spuse că urma să pornească o nouă corabie pe mări şi că toţi ar fi putut să aibă un cîştig de pe urma ei. Corabia se îndrepta spre ţărmuri îndepărtate; era încărcată cu tot felul de lucruri ce aveau să fie schimbate pe mărfuri de preţ. Toate slugile puteau trimite un lucru de-al lor pe corabie şi să dobîndească apoi partea din cîştig. Unii au dat giuvaeruri şi brelocuri, alţii, vestminte, şi alţii, bani puşi de-o parte din simbriile lor. Numai Dick nu se înfăţişă cu nimic, deoarece nu avea nimic ce să fie numai al lui. Dar Alice băgă de seamă că el nu era printre ceilalţi, aşa că trimise să-l aducă şi îl întrebă de n-ar vrea şi el să-şi încerce norocul. Dick îi spuse că n-avea nimic de trimis. Atunci Alice îşi aminti de pisica lui Dick şi îl îndemnă s-o trimită.

— Fie, spuse Dick, deşi gîndul de a se despărţi de Puss îl îndurera. O voi trimite pe Puss, dacă credeţi că ar putea fi de folos.

— Bineînţeles că ar putea fi de folos, strigă Alice însufleţită. Va goni şobolanii şi şoarecii de pe corabie.

Aşa că Dick îşi luă rămas bun de la pisică şi, în ziua următoare, aceasta fu dusă pe puntea corăbiei, care curînd ridică pînzele spre coastele îndepărtate.

Pierderea pisicii îl făcu pe Dick să fie tare

nefericit; şobolanii şi şoarecii începură să-l trezească noaptea, aşa că se întîmpla să întîrzie dimineaţa la lucru. Prietena lui, Alice, plecă la ţară pentru cîtăva vreme, şi bucătăreasa începu să se poarte tot mai urît cu el. Nu numai că îi făcea tot felul de rele, ori de cîte ori putea, dar începea chiar să-l batjocorească din pricina pisicii.

— Auzi, să trimiţi un animal ca ăla într-o astfel de călătorie! spunea ea. Şi, cam cît crezi, mă rog, că vei lua pe ea, vînzînd-o? Apoi, după cîte zic eu, tocmai bine cît să poţi cumpăra un băţ bun, să baţi pe cineva cu el.

În cele din urmă, Dick nu mai putu răbda. Îşi pierduse pisica, îşi pierduse prietena, pe Alice; cît despre bucătăreasă, ea devenise din ce în ce mai rea. Aşa că îşi împachetă într-o batistă puţinele lucruri pe care le avea, şi plecă într-o dimineaţă, de îndată ce se lumină. Se aşeză pe marginea drumului şi chibzui încotro să o apuce. Îi era tot una pe ce drum s-o ia, şi nu se putea hotărî. Cînd, deodată, auzi sunetele unor clopote îndepărtate, răzbătînd văzduhul liniştit al dimineţii. Şi pe cînd Dick le asculta, ele păreau a-i vorbi; şi iată ce spuneau:

“Sună, sună, Whittington,
preacinstite feţe,
sună, sună,
Whittington e
primar al Londrei.”

Clopotele păreau a spune iară şi iară aceleaşi vorbe.

— Primar al Londrei! îşi spuse Dick. Apoi, dacă asta mă aşteaptă, tot mai e ceva de nădăjduit.

Aşa că se ridică, îşi puse legătura pe umăr, se întoarse pe drumul pe care venise şi porni uşurel spre oraş. Şi merse, şi merse, tot răsunîndu-i în urechi clopotele, pînă ce ajunse la casa stăpînului său. Gospodăria începuse să se trezească, şi Dick făcu în aşa fel încît să se strecoare înăuntru nebăgat în seamă, şi îşi începu munca pe cînd bucătăreasa cobora să-şi înceapă ziua de lucru.

Între timp, biata pisică a lui Dick se străduia să fie de folos pe corabia domnului Fitzwarren. Călătoria fu lungă, şi erau şobolani şi şoareci printre

mărfuri, dar Puss îi vînă, gonindu-i înapoi în găurile lor, şi ucise cît putu mai mulţi. În curînd, atît căpitanul cît şi întreg echipajul află ce pisică bună şi deşteaptă era.

În cele din urmă, atinseseră coasta unde locuiau maurii cu pielea întunecată. Corabia trase într-un port, şi i se spuse

căpitanului că trebuie să salute regele ce domnea în acea ţară. Maurii de pe coastă erau în mare fierbere, deoarece cei mai mulţi dintre ei nu mai dăduseră cu ochii de oameni albi pînă atunci.

Căpitanul fu dus la palatul domnesc, trecu de străjile negre şi ajunse în faţa regelui. Regele îi spuse că putea aduce mărfurile la palat, ca să le vadă, şi să se hotărască dacă urma să cumpere ceva. Apoi fu condus într-o sufragerie lungă, unde se pregătise o masă mare în cinstea lui. Regele şi regina, căpita- nul corăbiei şi curtenii se aşezară pe perne şi preşuri, după obiceiul ţării. De-abia aduseră slugile bucatele cu mirodenii, orez şi fructe, şi le aşezară în dreptul oaspeţilor, că se stîrni o adevărată învălmăşeală în spatele perdelelor, şi năvăli în sală o haită de şobolani, ce începu să se înfrupte din felurile de bucate. Aproape nici nu băgaseră în seamă slugile ce încercau să-i gonească, şi cu mare greutate unii dintre domnii şi doamnele de faţă izbutiră să apuce ceva de mîncat.

— Ce nenorocire sînt aceşti şobolani pentru Înălţimea Voastră, spuse căpitanul. Vă hărţuiesc în felul acesta adesea?

— Domnule, spuse oftînd regele, la fiecare masă e acelaşi lucru. Sfetnicii şi doctorii nu au găsit nici un leac împotriva acestor monştri. Aş da jumătate din avutul meu oricui m-ar putea scăpa de grozăvia asta.

— Avem în Anglia, spuse căpitanul, o fiinţă mică pe care o ţinem prin case tocmai pentru ca să omoare şi să mănînce şoareci. O numim pisică. N-aveţi pisici în această ţară?

Regele îi ceru să descrie fiinţa aceea, dar nimeni nu auzise despre aşa ceva pe acolo. Fu întrebat cum s-ar putea găsi o pisică.

— Avem noi una, Înălţimea Voastră, răspunse căpitanul, pe bordul corăbiei noastre; dar e foarte de preţ, deoarece avem şobolani şi şoareci pe corabie şi

e singurul nostru mijloc ca să-i ţinem la distanţă.

— Ah, ce n-aş da să am acel animal! oftă regele. Ar fi o mare binecuvîntare pentru mine şi casa mea.

— Apoi, spuse căpitanul, care se gîndea tot la negustorie şi care ştia că regele era un om nemaipomenit de bogat, apoi, ce ar da Înălţimea Voastră pe ea?

Regele gîndi puţin.

— Ad-o deseară la palat, spuse el, să vedem ce poate. Dacă e în stare să facă ce spui, o să vorbim după aceea despre plată.

Ei, şi în aceeaşi seară căpitanul o duse pe Puss în braţe, cu băgare de seamă, la palatul regal şi fu primit încă o dată în sala de oaspeţi. Urma să fie o altă petrecere. De îndată ce mîncarea fu adusă de slugi, şobolanii se repeziră asupră-i din toate părţile.

Numai că lui Puss nu trebuia să i se spună ce are de făcut. Ţîşni din strînsoarea căpitanului, sări de-a dreptul la cel mai apropiat şobolan, unul mare şi brun, care tocmai îşi făcea de lucru cu căratul unei bucăţi de carne, şi îl ucise pe loc. Aceeaşi soartă avură o duzină de hoţi, iar ceilalţi o luară la sănătoasa, pe după perdele, şi duşi au fost. Regele, regina şi curtenii priveau uluiţi.

— Drept e, spuse regele, dacă aş avea această fiinţă, pînă la sfîrşitul săptămînii n-ar mai fi un şobolan în palat.

— Adevărat, dragul meu, spuse regina, trebuie să fie a ta.

Zău că trebuie. Dă-i acestui căpitan de treabă orice ţi-ar cere.

Aşa că regele se învoi să cumpere pe un preţ frumos întreaga încărcătură a corăbiei şi să mai dea pe deasupra de zece ori banii aceştia pentru pisică. Căpitanul socoti învoiala bună, şi pe măsura unui atît de mare conducător, aşa că o primi fără tîrguială.

Întregul echipaj benchetui ziua următoare la palat, marfa fu descărcată şi schimbată pe aur şi giuvaeruri şi o lăcriţă deosebită cu pietre preţioase foarte rare fu înmînată căpitanului în schimbul lui Puss. Apoi corabia ridică din nou pînzele, îndreptîndu-se spre Anglia.

Într-o frumoasă dimineaţă, pe cînd domnul Fitzwarren, neguţătorul londonez, şedea în spatele

tejghelii sale, cineva bătu la uşă.

— Veşti bune! Veşti bune pentru domnul Fitzwarren! spuse un glas, şi căpitanul intră urmat de un tovarăş al său, ducînd o lăcriţă grea şi o hîrtie pe care sta scris conţinutul corăbiei.

— Corabia dumneavoastră s-a întors acasă, domnule, îi spuse căpitanul. Iată ce am adus.

Neguţătorul ură bun-venit căpitanului, porunci să i se aducă vin şi citi cu băgare de seamă lista de bunuri aduse de el. Apoi căpitanul îi povesti demnului Fitzwarren despre pisica lui Dick Whittington şi deschise lăcriţa cu giuvaeruri pe care regele o dăduse în schimbul ei.

Mulţumit cum era neguţătorul de izbînda călătoriei, se întoarse către una din slugi:

— Trimite după domnul Whittington, spuse.

Dick, la acea vreme, curăţa oale pentru bucătăreasă şi era plin de grăsime şi funingine; dar dădu ascultare poruncii stăpînului său, chiar aşa cum era. Domnul Fitzwarren îi dădu comoara şi îl sfătui să o pună bine.

Dick dădu căpitanului corăbiei şi tovarăşilor săi, şi tuturor celorlalte slugi — chiar şi bucătăresei celei rele — daruri de seamă, deoarece nu era dintre cei ce vor să-şi păstreze averea numai pentru ei înşişi. Şi toţi îi mulţumiră, băură în sănătatea lui şi îi urară noroc.

Dick îşi cumpără haine noi de la un croitor şi, cînd fu curat, îngrijit şi bine îmbrăcat, fu un flăcău la fel de elegant ca orişicine din oraşul Londrei. Domnul Fitzwarren îi spuse să rămînă în casa lui, fiindcă îşi dăduse seama că fiica sa Alice şi tînărul Dick Whittington se îndrăgostiseră unul de celălalt. Dick îi dădea lui Alice tot felul de daruri, şi curînd se căsătoriră şi făcură o nuntă mare, la care au fost invitaţi primarul Londrei, şeriful şi consilierul municipal. Ei locuiră într-o casă a lor, plăcută şi impunătoare, şi domnul Whittington ajunse unul dintre cei mai cunoscuţi oameni ai oraşului. Nu peste mult, aşa spune povestea, el deveni şerif, şi fu înnobilat de regele Angliei; şi Sir Richard Whittington fu de trei ori primar al Londrei.

În româneşte de MIHAI RĂDULESCU

POVESTE
CHINEZĂ

Melodia păsării Fenix

ÎN ZILELE DIN URMĂ ale vieţii sale, prinţul Mu De-tsin a avut o fată. Curînd după venirea ei pe lume, i-a murit soţia.

La naşterea copilei, i s-a dăruit prinţului o piatră în mijlocul căreia se afla o minunată nestemată, un mare jad de culoare verde lucitoare. Cînd, după vechiul obicei, din primele zile i s-a înfăţişat pruncului o tăblie cu nenumărate lucruri, ca să apuce vreunul, fata luă juvaerul, de unde fu botezată cu numele de Liang Yu, adică jucăria de jad.

Liang Yu creştea de minune, frumoasă trupeşte şi bogată cu mintea, de nu credeai că mai era pe lume o alta asemenea ei. Pe neînvăţate sufla ea în naiul cel greu şi născocea mereu alte melodii. Prinţul atunci puse a se făuri un nai din nestemate de jad. Cîntecul prinţesei semăna acum cu cîntecul păsărilor. Prinţul mai puse să se clădească un castel înalt şi încăpător, unde prinţesa să-şi poată desfăta nestingherită tinereţea cu muzica ei, iar dinaintea castelului să se ridice un turn înalt, de unde prinţesa să poată asculta mai bine cîntecul păsărilor. Castelul a fost numit după regele păsărilor, castelul Fenix.

Liang Yu crescu, şi tatăl ei dori s-o mărite, căutîndu-i soţul cel mai bun. Prinţesa l-a rugat să aibă răbdare, că ea s-a jurat să-l aleagă numai pe acela care ştie cînta măiestrit din nai. Pentru asta s-a dus prinţul în căutarea unui cîntăreţ din nai, dar n-a găsit pe nici unul.

Într-o seară, Liang Yu trase perdeaua, păşi în pridvor şi rugă pe slujitoarea ei să aprindă căţuia.

Noaptea era plină de mireazmă, cerul curat şi fără nori, luna plină semăna cu oglinda, lumina-i se vedea argintie peste parcul înflorit şi strălumina pînă la fund lacul cu peştişori de aur. Liang Yu şi-a luat naiul şi, răzimîndu-se de balustrada de bambus, răspîndea din nai sunete fermecătoare. Melodia era aşa de înălţătoare, de parcă trebuia să răzbată cerul. Adierea vîntului întorcea

sunetele, şi atunci ea simţea ca şi cum auzea din departe o a doua melodie; ba aproape, ba departe, ca şi cînd cineva îi însoţea cîntarea. Liang Yu încetă de a mai cînta, şi ascultă încordată, dar şi a doua melodie amuţise, vibrînd încă în ea depărtatul cîntec. Liang Yu fu cuprinsă de un dor ca după ceva pierdut. Cufundată în sine, stătu mult timp proptită de balustradă. Luna asfinţise şi sfeşnicul se stinsese.

Pe nevrute, Liang Yu merse la culcare, punîndu-şi naiul drept căpătîi. Şi visă. Poarta cerului se deschidea departe, şi ziua apărea în cinci culori. Un tînăr cu faţa luminoasă, cu o îmbrăcăminte şi o pălărie din pene de cocor, călărea în jos spre pămînt pe o pasăre fenix. La turnul Fenix se opri, şi scoase din brîul său un flaut de piatră preţioasă roşie. Apoi răsună un cîntec aşa de minunat, încît pestriţul fenix îşi întinse aripile şi cîntă şi dănţui după flaut. Plin de ritm şi armonie era jocul. Melodia înfiora adîncul sufletului, şi cerul se deschidea celei care asculta.

Visătoare, Liang Yu întrebă:

— Cum se cheamă melodia? Tînărul îi răspunse:

— Este cîntecul muntelui Tai Hua.

— Vrei să mă înveţi şi pe mine? Tînărul zise:

— Prin frumuseţea cîntecului sînt legat de-acum de tine.

În miez de toamnă ne vom revedea.

Apoi păşi spre dînsa şi o luă de mînă. Uimită de bucurie, Liang Yu se trezi, dar gîndurile ei încă mai stăruiau în visul ce-l povesti şi tatălui ei.

Prinţul s-a sfătuit cu sfetnicul Mong Ming, şi după aceea a trimis să-l caute pe flăcău. În apropierea muntelui Tai Hua află, de la o bătrînă din sat, că de cîteva luni un tînăr ciudat locuieşte într-o colibă aşezată pe o creastă de stea lucie, că el

şade singur şi arareori coboară ca să aducă vin de orez, şi în fiecare seară doineşte din flautul al cărui sunet se aude de foarte departe, şi este aşa de minunat, că poţi uita orice trudă şi grijă. Nimeni nu ştie de unde vine şi nimeni nu poate să-l întrebe despre asta, încheie bătrîna.

Mong Ming se călători spre steaua ţuguiată a muntelui. Aici găsi pe necunoscut aidoma cum îl descrisese prinţesa. Ceva nepămîntean, nu părea să fie din lumea asta. Marele sfetnic se înclină adînc în faţa lui şi-l întrebă de nume.

— Numele meu e Flaut, dar al tău? Ce te aduce în singurătatea mea?

— Eu sînt sfetnicul ţării. Fiica prinţului doreşte un însoţitor pentru naiul din care ea cîntă măiestrit; prinţul mă trimite să te caut, fiindcă el a auzit de arta ta.

— Cîntecul meu e foarte modest; cunosc numai cîteva melodii şi nu cutez să mă supun poruncii, răspunse tînărul.

— Vino cu mine la domnul meu, se rugă sfetnicul, va judeca el însuşi.

La turnul Fenix, prinţul primi pe flautist, care i se aruncă dinainte şi-i zise:

— Eu sînt crescut sălbatic în munte, străin obiceiurilor voastre; aveţi milă şi iertaţi-mi neştiinţa.

Prinţul privi nobila înfăţişare şi apoi îl pofti să se aşeze lîngă dînsul.

—Aud că a ta cîntare e o frumuseţe. Poţi cînta şi din nai. Tînărul îi mărturisi că nu ştie.

Atunci prinţul îi răspunse dezamăgit:

—Eu nu caut un flautist.

Şi întors către sfetnicul său, zise:

— Duceţi pe tînăr înapoi; nu e cîntăreţul dorit de fiica mea.

În vremea asta se ivi însoţitoarea prinţesei.

— Doamne, stăpîna vă roagă să daţi voie tînărului să-şi arate arta sa, întrucît meşteşugul flautului e acelaşi cu al naiului.

Prinţul încuviinţă fiicei sale această rugăminte, şi tînărul luă în mînă flautul, a cărui licoare roşie răsfrîntă în ochii oamenilor îi făceau şi mai sticlitori.

La întîia parte a melodiei Tai Hua, adia o lină şi domoală boare înspre oameni.

La a doua parte, din cele patru laturi ale cerului coborau nouri coloraţi, şi oamenii vedeau la sunetele muzicii minunate culori, iar la a treia parte, cocori dansau în aer un danţ ritmic,

păuni se aşezau cîte doi, mii de pasări înviorau rămurişul, şi cîntecul lor era o necontenită armonie.

Atras de magia sunetelor, prinţul tăcu multă vreme, apoi zise:

— Lămureşte-mi deosebirea dintre nai şi flaut; de unde vin amîndouă? De ce melodia ta are putere asupra pasărilor?

Tînărul începu:

— Nu Wa, cea care a descoperit naiul, după munca ei grea se odihnea cu muzica. Naiul, după cum ştiţi, e ca şi fluierul. Flautul însă a fost născocit de domnitorul Fu Hi. Naiul are forma aripilor pasării Fenix. Flautul uneşte tonurile naiului într-o singură ţeava, însă le acordă aşa deplin, că păsările cred că-l aud pe Fenix, regele lor. În nenumărate stoluri, ele vin încoace, spre a-l preamări pe regele lor şi a-i cînta cele mai frumoase cîntece. Dacă tonurile flautului îl farmecă pe regele păsărilor, dar pe celelalte păsări cum nu le-ar putea ademeni?

Vocea tînărului suna clară ca apa izvorului; fericit îl asculta prinţul, apoi vorbi şi el:

— Eu am o fată care iubeşte mai presus de toate armonia tonurilor, şi adaose cu modestie: Ea cîntă puţin şi din nai, şi nu-i voi putea da un soţ pe care nu-l farmecă sunetele. Doresc să fii soţul fiicei mele, Liang Yu.

Tînărul se înclină adînc şi, cu o înfăţişare demnă, răs- punse:

— Eu sînt crescut sălbatic în munţi, cum aş putea să-mi ridic ochii spre fiica celui mai mare om al ţării?

— Fiica mea jură că nu-şi va alege alt bărbat, decît pe acela care poate stăpîni naiul. Flautul tău face mai multe minuni decît naiul; el pătrunde în adîncul cerului şi pămîntului, şi mişcă toate fiinţele. Sîntem în miezul toamnei şi visul fiicei mele merge azi

spre împlinire.

Străinului i s-a pregătit apoi ceremonia băii de nuntă. L- au îmbrăcat în veşminte scumpe şi l-au condus în castelul Fenix al prinţesei.

A doua zi tînărul a fost numit dregător al curţii; totuşi această cinstire nu-l schimbă.

Curînd prinţesa învăţă melodia pasării Fenix de la dînsul.

După o jumătate de an, într-o noapte cu lună plină, cînd Liang Yu şi Siau Schi cîntau cîntecele lor dumnezeiesc de frumoase, se făcu un mare vuiet în văzduh şi un Fenix vioriu se lăsă în jos pe stînga turnului, apoi pe dreapta se roti în sus un balaur roşu. Prinţesa nu pricepu nimic din toate astea.

— Eu nu sînt din lumea aceasta, zise Siau Schi. Am venit pe pămîntul vostru să alung minciuna şi neorînduiala. S-au scurs peste o sută de ani de cînd sînt spiritul muntelui Tai Hua. Curat şi înălţător e cugetul tău, şi dragă ţi-e muzica, de aceea m-am călăuzit spre tine. Acum s-a dus pentru noi timpul trăit pe pămînt. Fenix şi balaurul aşteaptă să ne îndrume spre ţărmurile cele luminate ale cerului.

Liang Yu voi să-şi ia rămas bun de la tatăl ei. Siau Schi zise numai:

— Cine vrea să vină cu mine nu trebuie să-şi poarte gîndul la nimic pămîntesc.

Apoi Liang Yu încalecă pe Fenix şi Siau Schi pe balaur, şi aşa zburară ei din turnul Fenix prin norii împestriţi către depărtarea nemărginitului. Minunat se auzea în noaptea aceea cum cînta Fenix pe muntele Tai Hua.

În zori, însoţitoarea prinţesei se grăbi să meargă la prinţ spre a-i anunţa taina acestei nopţi. Amuţit de durere, o înţelese prinţul.

De atunci sta zilnic în turnul Fenix, întru amintirea copiilor săi. Aci auzi într-o bună seară melodia pasării Fenix. Fericit ascultă sunetele ei, care îl chemau parcă din alte tărîmuri.

În româneşte de IULIA MURNU

POVESTE
JAPONEZĂ

Balaurul cu opt capete

E MULT, foarte mult de atunci.

Pe vremea aceea, era stăpîn peste tot Cerul şi Pămîntul un zeu foarte puternic. Şi, cînd fu aproape de moarte, zeul acesta împărţi moştenirea lumii întregi între cei doi băieţi şi o fată pe care îi avea.

Fetei, pe care o chema Amaterasu, îi dădu Soarele; băiatului mai mare, numit Susanoo, îi dărui Marea; iar celui mai mic, Luna, fiindcă era de pe atunci o fire liniştită; chipul lui blînd se poate vedea şi azi cînd e lună plină.

Amaterasu fu fericită cu alegerea părintelui ei. Îşi luă numaidecît împărăţia în primire, bucuroasă că poate face atîta bine oamenilor, animalelor şi plantelor, cu căldura şi lumina Soarelui.

Din toţi trei, Susanoo nu fu de loc mulţumit cu moş- tenirea primită şi se arătă foarte supărat cu Marea, partea ce-i venise lui.

— Dar ce? Eu să stau într-un loc umed şi rece, în timp ce soră-mea se răsfaţă în căldură?

De necaz, se repezi pe Cer, dădu buzna în odaia frumoasă dinăuntru Soarelui, unde surioara lui învăţa pe fetiţe să ţească pînză în fire de aur şi de argint, se năpusti pe gherghefuri şi pe război, le strică şi le rupse firele, băgînd groaza în bietele fete.

Amaterasu, înspăimîntată, o rupse la fugă afară şi se ascunse într-o peşteră din creierul munţilor.

Şi, cum se închise în peşteră, cum se cufundă toată lumea în întuneric beznă, că doar ea era Zeiţa Soarelui şi putea să facă lumină ori întuneric după bunul ei plac. Ba, oamenii spuneau că lumina

Soarelui izvorăşte din ochii ei strălucitori.

Atunci, ceilalţi Zei rămaşi în întuneric au fost tulburaţi şi deznădăjduiţi. Ce să facă ei, să aducă iarăşi lumina pe lume? S- au chibzuit în tot felul şi iată ce au hotărît:

Şi-au amintit că Amaterasu era din fire curioasă — că de! doar era femeie — şi au pus pe o altă zeiţă să danseze în faţa peşterii unde se ascunsese Amaterasu; iar în jurul dănţuitoarei ceilalţi Zei au început să cînte şi să rîdă, ba au mai pus şi pe cocoşi să le dea ajutor.

Cînd a auzit atîta zgomot, Amaterasu, curioasă, a crăpat niţel intrarea peşterii, ca să vadă ce e. Zeii, care atîta aşteptau, i-au pus în faţă o oglindă şi i-au strigat:

— Uită-te aici, la această nouă zeiţă, mai frumoasă decît tine!

Amaterasu, care vedea pentru prima oară o oglindă, nu şi-a închipuit că ceea ce privea ea acolo nu era decît chipul ei răsfrînt în oglindă. Şi, din ce în ce mai curioasă să vadă cum dansează noua zeiţă, a ieşit afară.

Atunci, un zeu voinic, care se aţinea la gura peşterii cu un bolovan cît toate zilele, a astupat repede intrarea, încît zeiţa, rămînînd afară, n-a avut altceva de făcut decît să se întoarcă în odaia sa din Soare.

Iar pe fratele ei zeii l-au pedepsit, de teamă să nu mai facă vreo poznă, dîndu-l afară din lumea zeilor.

Bietul Susanoo, izgonit din Cer, a fost silit să se coboare pe pămînt.

Aci, pe cînd se plimba pe marginea unei ape mari, zări pe un om bătrîn şi o femeie bătrînă, ţipînd şi plîngînd şi îmbrăţişînd pe fata lor.

— Ce e? Ce vă bociţi? întrebă Susanoo.

— Uite, spuse moşul, am avut opt fete; da', vedeţi dum- neavoastră, lîngă coliba unde locuim e o baltă, şi-n baltă şade un balaur grozav de mare.

— Un balaur cu opt capete, zise baba.

— Şi, în fiecare an o dată, balaurul iese de

acolo şi ne mănîncă cîte un copil. Acu’ am mai rămas doar cu fata asta şi azi e ziua cînd balaurul trebuie să iasă s-o înghită şi pe ea.

Şi bieţii oameni se puseră iar pe plîns.

— Nu vă fie frică, le spuse Susanoo. Eu pot să vă scap fata. Uite ce să faceţi: luaţi opt hîrdaie mari, umpleţi-le cu rachiu tare, puneţi-le unul lîngă altul, într-un loc, şi plecaţi de acolo.

Oamenii aşa făcură. Şi abia isprăviră treaba, că şi zăriră dihania apropiindu-se. Era aşa de lungă, că de abia îşi tîra corpul pe opt dealuri şi opt văi. Acu' balaurul avea el opt capete, dar avea şi opt nasuri, aşa că pe fiecare nas îl gîdilă mirosul tare de rachiu.

Băgă cîte un cap în cîte un hîrdău şi bău, şi bău, pînă ce se îmbătă mort, de i se bălăbăneau balaurului cele opt capete somnoroase, ameţite de băutură.

Cînd adormi bine, Susanoo, care atîta aştepta, se repezi cu sabia sa şi îi tăie pe rînd toate opt capete, iar pe urmă îi sfîrtecă şi corpul în bucăţi.

Dar cînd să-i taie coada, ce să vezi, lucru de mirare! Sabia i se frînse în două. Şi, pentru că balaurul murise, de nu mai era nici o primejdie, se apropie mai bine să caute în coada balaurului, şi dădu de o sabie cum nu se poate mai frumoasă, împodobită cu pietre scumpe.

Cînd văzură moşneagul şi baba dihania răpusă, şi singura lor fiică ce le mai rămăsese vie şi nevătămată, nu mai putură de fericire. Cu ei veni şi fata să-i mulţumească, şi, cum era chipeşă şi mîndră, Susanoo o îndrăgi şi se însură cu ea. Dar cu fata se purtă foarte blînd, nu cum făcuse cu soru-sa.

Şi locuiră fericiţi la un loc cu părinţii fetei. Iar cînd, după mulţi ani, muri moşul şi baba, şi, mult mai tîrziu muri Susanoo cu nevastă-sa, sabia cu pietre preţioase rămase moştenire copiilor lor, şi pe urmă nepoţilor şi strănepoţilor, şi tot aşa din tată în fiu, pînă ce ajunse în mîinile Mikadoului, împăratul Japoniei, care o păstrează bine, ca pe cea mai scumpă comoară.

În româneşte de IOAN TIMUŞ

POVESTE JAPONEZĂ

Unchiaşul făcător de minuni

DE MULT, tare de mult, trăia odată un om bătrîn, el şi cu nevasta sa. Şi oamenii aceştia îndrăgiseră un biet cîine, pe care îl hrăneau cu peşte şi cu tot ce aveau ei mai bun în bucătărie.

Ăst cîine venise cine ştie de unde rătăcit, obosit şi însetat. Nimerise mai înainte la nişte vecini răi la inimă, care îl bătură şi îl alungară. Cînd auzi cum schiaună de durere, moşul ieşi afară şi îl chemă cu duhul blîndeţii, pînă ce cîinele intră în sfială.

— Tot sîntem noi singurei, zise el babei, să-l oprim la noi.

Unde mănîncă două guri, poate să trăiască şi el.

Într-o zi, pe cînd bătrînii gospodăreau pe afară în grădină, cîinele veni după ei şi începu să se gudure şi să se joace în jurul lor. Deodată, îl văzură că se opreşte scurt şi că începe să latre tare, dînd din coadă cu putere:

— Uau! Uau ! Uau!

Bătrînii socotiră că a mirosit el ceva bun de mîncare, ascuns în pămînt, şi aduseră o sapă ca să scormonească. Cînd colo, ce să vezi? Locul era plin cu monede de aur şi de argint, şi cu tot felul de lucruri preţioase, îngropate acolo.

Moşul şi baba cărară împreună comoara în casă, şi, după ce făcură pomană săracilor, îşi cumpărară cîmpuri de orez şi de grîu, şi ajunseră oameni avuţi.

Acuma, într-o casă vecină, vieţuiau un om şi o femeie, amîndoi lacomi şi zgîrciţi. Aceştia, cînd auziră de întîmplarea fericită, veniră la bătrîni să-i roage să lase cîinele să stea la ei puţin timp, zicînd

că tare le era drag şi lor. Moşnegii se învoiră bucuroşi.

Cum sosiră cu el acasă, vecinii pregătiră mîncare bună pentru cîine şi îi spuseră:

— Dacă ai binevoi, domnule cîine, ţi-am fi foarte îndatoraţi să ne arăţi şi nouă un loc unde să fie îngropate parale multe.

Cîinele însă, care pînă atunci nu primise de la vecini decît lovituri şi bruftuială, nici nu se atinse de bunătăţile ce i le puseră dinainte.

Atunci oamenii răi, înfuriaţi, îl legară cu o funie de gît şi-l traseră afară, în grădină, tîrîndu-l de colo pînă colo. Dar toate fură în zadar. Oriîncotro îl duceau, nu ieşea nici un lătrat din gîtlejul său; pentru ei, cîinele n-avea nici un “uau-uau”.

În cele din urmă, animalul se opri într-un loc şi începu să miroasă. Vecinii, crezînd că e locul cu norocul, se repeziră şi săpară, dar nu găsiră decît murdării şi stîrvuri, care răspîn- deau o duhoare de trebuiră să-şi astupe nasul.

Furioşi că fuseseră amăgiţi în aşteptările lor, oamenii răi loviră cu sapa pe bietul cîine, pînă ce îl uciseră.

Cînd văzu unchiaşul cel bun că a trecut atîta vreme şi cîinele tot nu s-a întors acasă, se duse la vecin să-l întrebe. Iar omul rău îi răspunse că-l omorîse şi că-l îngropase la rădăcina unui pin.

Bietul bătrîn, cu inima grea de durere, se duse la locul unde fusese îngropat cîinele său iubit, cu o strachină plină cu mîncare bună, arse tămîie şi presără flori pe mormînt, vărsînd şiroaie de lacrimi.

Noaptea, pe cînd bătrînul dormea, i se arătă cîinele său drag, care îi mulţumi pentru tot ce făcuse pentru el, şi îi spuse:

— Pune să taie pinul sub care sînt eu îngropat şi fă din el o piuliţă. Cînd te vei folosi de ea, să te gîndeşti la mine.

Cum se trezi, unchiaşul făcu întocmai cum îi spusese cîinele: tăie pinul şi îşi făuri din lemn o piuliţă pentru grîne. Dar, cînd puse orezul în ea, ce să vezi? Fiecare bob se făcu o piatră preţioasă, iar în tot, o bogată comoară.

Cînd vecinii cei plini de pismă auziră şi de minunăţia asta, cerură bătrînilor să le împrumute şi lor piuliţa fermecată. Dar nici nu apucară să piseze în

ea orezul, că totul se prefăcu în gunoi. Cuprinşi de furie, oamenii pizmaşi sparsera piuliţa şi îi deteră foc.

Bătrînul nici nu bănuia ce soartă avusese preţioasa sa piuliţă; numai că nu se dumirea de ce vecinii nu o mai înapoiau.

Într-o noapte, cîinele se arătă din nou şi povesti ce ispravă răutăcioasă îi mai făcuseră vecinii săi. Îi spuse că, dacă va strînge cenuşa piuliţei arse şi o va presăra pe pomii uscaţi de secetă, arborii vor învia şi vor înflori dintr-o dată.

Bătrînul se miră foarte de răutatea celor doi oameni şi nu-şi putu închipui cum poate fi cineva atîta de negru la inimă, încît să se răzbune pînă şi pe un lucru neînsufleţit.

Cum se făcu ziuă, moşneagul alergă plîngînd la casa vecinilor săi şi îi rugă să-i dea înapoi cel puţin cenuşa comorii lui. Aceştia, socotind că nu mai are ce să facă cu dînsa, i-o înapoiară. Bătrînul mulţumi şi se întoarse repede acasă.

Aici primul gînd îi fu să încerce puterea cenuşii asupra unui cireş uscat din fundul grădinii sale. Cum atinse pomul, cum se acoperiră crengile de muguri, pe care îi vedeai cu ochii cum se deschid şi înfloresc.

Uimit de această minune, moşul puse cenuşa într-un coşuleţ şi plecă să cutreiere ţara, dînd de ştire pretutindeni că el avea puterea să aducă iarăşi la viaţă copacii uscaţi.

Şi îl rugau să le învieze grădinile cu pomi roditori din sămînţă rară. Şi pretutindeni, cum vîntura puţină cenuşă din piuliţa arsă, cum prindeau viaţă arborii.

Vestea ajunse la urechile unui prinţ, care, auzind de moşneagul făcător de minuni, socoti faptul drept un lucru foarte ciudat. El trimise după unchiaş, iar acesta cum i se înfăţişă, smerit, prinţul îi spuse:

— Am o livadă întreagă de pomi cu fructe rare, dăruiţi de împărat, dar uscaţi cu toţii de seceta cumplită de astă-vară. Arată-ţi puterea şi te voi răsplăti cum se cuvine.

Moşul răspîndi o parte din cenuşă asupra crengilor moarte, şi deodată întreaga livadă se îmbrăcă în haina de sărbătoare a mugurilor înfloriţi.

Prinţul îl dărui cu bogate mătăsuri, cu haine scumpe şi alte multe daruri, încît moşul plecă acasă încărcat şi plin de bucurie.

Dar vecinii cei răi, cum auziră de această nouă veste care fericea pe moşneag, se repeziră la locul unde arseră ei piuliţa, adunară toată cenuşa ce mai rămăsese, o puseră într-un coş cu care omul cel rău porni în grabă în oraşul apropiat. Aici dădu

zvon că e omul care poate să redea viaţa copacilor uscaţi şi să-i facă să înflorească.

Nici nu avu mult de aşteptat, că un prinţ îl şi chemă la castel şi îi porunci să învieze pomii din grădina sa. Prinţul însuşi veni cu el ca să vadă cu ochii minunea. Dar, cînd se urcă omul cel rău în copac şi presără cenuşa peste crengile uscate, nici un mugur, nici o floare nu se iviră. Ba încă, toată cenuşa zbură în ochii şi în gura prinţului, orbindu-l şi înăbuşindu-l.

Cînd oamenii de la curte văzură cum i-a păcălit omul cel rău, se repeziră la el, îl înhăţară şi-l bătură, de era cît pe-aci să- l şi ucidă. Ca vai de el, se tîrî pînă acasă, unde mai să moară de necaz şi de ruşine, că-l mai vedea şi nevasta în halul ăsta.

Bunul unchiaş, cu baba sa, aflînd de belelele în care căzuseră vecinii, trimiseră după ei şi, după ce le spuseră că lăcomia şi cruzimea sînt pierzania omului, dovadă toate cele ce au păţit, le dădură şi lor o parte din bogăţiile adunate cu atîta stăruitor noroc.

Iar vecinii, recunoscînd acum, după atîtea întîmplate, că, într-adevăr, aşa e, se îndreptară şi mulţumiră binefăcătorilor lor. De atunci, duseră şi ei viaţă bună, liniştită, nu ca înainte.

În româneşte de IOAN TIMUŞ

POVESTE
JAPONEZĂ

Păţania iepurelui alb

TRĂIA ODATĂ, de demult, în insula Oki, foarte departe de aici, un iepure alb. Insula asta era cît se poate de frumoasă, cu tot felul de flori şi fructe, şi mai ales cu mai multe neamuri de foi de salată şi lăptuci, pe care iepurele nostru le mînca cu o poftă, de ţi-era mai mare dragul să-i vezi dinţişorii rozînd la cotorul frunzelor, în timp ce ochii îi fugeau, cu teamă, lăturalnic.

Dar cine e mulţumit cu ce are? Voia şi el să mai schimbe locul, că i se urîse numai pe insulă. De aceea dorea să ajungă la ţărm, dar n-avea cum, că marea era adîncă, iar el nu ştia să înoate. Zile şi nopţi se tot chibzuia el în fel şi chip, dar în zadar, că nimic nu găsea.

Într-una din zile, un crocodil trecu prin apropierea insulei. Iepurele alb, muncit de gîndul său, era să se- ndepărteze, că n-avea chef de vorbă, cînd deodată îi trăsni prin cap un gînd năstruşnic. Se-ntoarse repede spre crocodil şi-i strigă:

— Hei, ia ascultă! Veţi fi voi crocodilii mai mari, dar tot neamul nostru iepuresc e mai numeros!

Namila se opri din înot, se apropie de ţărm, deschise o gură cît o şură şi zise:

— Ţi se pare, pentru că nu ştii cîţi sîntem în fundul apei!

— Aşa, zise iepurele, atunci hai să ne numărăm!

— Hai, dar cum să facem? Iar iepurele, şiret, îi spuse:

— Iată cum: voi crocodilii să vă aşezaţi în şir de aci pînă la ţărm, într-o singură linie, plutind pe

mare; eu o să merg repede pe spatele vostru şi o să vă număr în fugă.

—Bine, zise crocodilul, şi plecă să spună celorlalţi.

Atunci tovarăşii lui se înşirară aşa cum fusese vorba, iar drăcosul de iepure trecu pe spinarea lor, cît e marea de mare,

pînă la ţărm. Cînd fu însă aproape de mal, nu-l mai rabdă inima şi le strigă, plin de bucurie:

— Asta am vrut: să ajung la mal. Sîc, proştilor, că v-am păcălit!

Cum sfîrşi de vorbit, cel din urmă crocodil, care era mai aproape, se înfurie şi, repezindu-se după el, îi sfîşie pielea şi-l jupui de tot, de rămase bietul iepure numai cu carnea pe el, roşie, plină de sînge.

Tocmai atunci trecură pe acolo optzeci de zei, toţi fraţi, care se duceau să ceară de nevastă pe prinţesa Yakami; că se dusese vestea peste nouă mări şi nouă ţări, despre frumuseţea şi despre sufletul ei ales. Şi, cînd văzură pe nenorocitul de iepure că ţipă şi se vaită de durere, îl întrebară:

— Da' ce e cu tine?

El le răspunse, văitîndu-se:

— Iacă, vrusei să trec pe ţărm pe spinarea crocodililor, şi, ca să stea, le spusei că vreau să-i număr. Dar ei, de necaz că i- am păcălit, uite ce-mi făcură.

Zeii, ca să-şi bată joc de el, îi spuseră:

— Du-te de te scaldă în apa sărată a mării, şi pe urmă întinde-te să te usuci la vînt, că-ţi trece!

Iepurele dădu fuga de se băgă în mare, dar îl cuprinse deodată o usturime din pricina sării din apă, de credea că o să înnebunească. Aşa că, repede, se întinse la vînt, astfel cum îl povăţuiseră zeii. Atunci i se zbîrci carnea de nu mai putea de durere.

În urma zeilor mergeau servitorii lor, care le purtau bagajele; iar cel din urmă dintre ei îl întrebă şi el ce-a păţit. Iepurele îi povesti totul de la început. Iar servitorului, care era şi el un fel de zeu, i se făcu milă de el şi îi zise:

— Uite ce să faci: mai întîi du-te iute de te spală cu apă dulce de izvor; pe urmă adună polen de papură şi dă-ţi cu el pe tot corpul şi aşa o să-ţi treacă!

Iepurele alb se codi la-nceput, crezînd că iar e vreo păcăleală; dar, fiindcă nu mai putea de

usturime, iar chipul blînd al servitorului îi insufla încredere, dădu fuga la izvor şi îşi alină durerile cu apă rece ca gheaţa. Apoi, adună în grabă polen de pe florile de papură, se tăvăli în el aşa, ca să-i acopere

toată carnea, şi — ce să vezi? Numaidecît începu să-i crească toată blana la loc, aşa cum fusese înainte.

Acuma, iepurele acesta era un iepure fermecat; după ce s-a făcut bine, îi spuse aşa binefăcătorului său:

— Îţi mulţumesc din toată inima pentru binele pe care mi l-ai făcut. Pe cei optzeci de răi, care şi-au bătut joc de mine, îi blestem să nu li se împlinească ceea ce şi-au pus în gînd. Numai tu vei izbîndi.

— Bine, iepure alb, zise el rîzînd, dar măririle lor se duc să ceară de nevastă pe frumoasa prinţesă Yakami. Cum o să se mărite prinţesa cu un servitor!

— Uite aşa. Bine. Îi blestem să n-ajungă nici unul să ia de nevastă pe prinţesă. Tu, măcar că eşti numai un servitor, tu o să te însori cu ea.

Servitorul clătină din cap cu neîncredere, apucă bagajele şi goni cu ele după zei. Cînd ajunseră la castel, unul după altul, cei optzeci de zei se înfăţişară minunatei prinţese, punîndu-i la picioare nestemate strălucitoare, şi jurîndu-i dragoste pînă la moarte.

Erau unul mai frumos decît celălalt, îmbrăcaţi numai în aur şi mătăsuri scumpe. Dar prinţesa nici pe unul nu-l plăcu. Privirile ei cercetătoare se opriră asupra binefecătorului iepurelui alb.

— Dar acesta, prea mărită domniţă, nu este decît un servitor, ziseră nedumeriţi zeii.

— Pe el îl vreau de soţ, răspunse prinţesa, zîmbind cu blîndeţe.

Şi făcură nuntă fără pereche, de se duse pomina, iar în capul mesei fără sfîrşit cine credeţi că sta, rozînd cu poftă o lăptucă mare cît el? Chiar iepurele alb. Că avuseseră grijă să-l poftească la praznic, iar el nu putuse să nu primească o cinste atît de deosebită.

În româneşte de IOAN TIMUŞ

POVESTE JAPONEZĂ

Povestea celor doi fraţi

ODINIOARĂ, trăiau într-o împărăţie îndepărtată doi fraţi de viţă domnească. Celui mare îi plăcea grozav să pescuiască şi, ori că avea noroc, ori că era el dăruit cu vreo deosebită putere, nu ştiu, dar prindea cu uşurinţă tot felul de peşti, şi mai mari, şi mai mărunţei. Era destul să arunce undiţa în apă, că se şi agăţa vreunul.

Cel mai mic se da în vînt după vînătoare. Bucuria sa cea mai mare era să gonească pe coline, prin păduri, peste tot, unde dobora lesne păsări şi tot felul de animale.

Dar pesemne că omului i se urăşte cu o ocupaţie şi rîvneşte curînd la alta. Într-o bună zi, fratele cel mic îi spuse celuilalt:

— Hai să schimbăm: tu să vînezi în locul meu, iar eu o să încerc să pescuiesc. Dă-mi undiţa ta.

Fratele cel mai mare, la început, nu vru să se învoiască.

Se obişnuise cu plăcerea lui, şi îi venea greu să o părăsească.

Dar atîta stărui celălalt, încît, în cele din urmă, zise:

— Bine, fie. Hai să schimbăm.

Cel cu vînătoarea îşi încercă norocul cu undiţa, dar, ca un făcut, nu prinse nici un peşte, ba mai pierdu şi cîrligul undiţei în mare.

Cînd auzi de asta, pescarul îi spuse:

— Una este vînătoarea, alta e pescuitul. Fiecare cu ce a apucat şi cu ce s-a obişnuit. Să ne întoarcem la ocupaţia noastră de la început.

Iar fratele cel mic îi răspunse:

— Dar n-am prins nici un peşte cu cîrligul tău. Nici nu ştiu unde o fi prin fundul mării.

Celălalt stărui:

— Să mi-l dai neapărat, că trebuie să plec.

Atunci vînătorul îşi frînse sabia sa în bucăţele, făuri din ele cinci sute de cîrlige pentru undiţă, şi le dete fratelui său, rugîndu-l să le primească. Dar acesta nici nu vru să audă.

Din nou se puse pe muncă trudnică şi bătu cu ciocanul o mie de cîrlige de prins peşte. Dar fratele pescar nu primi nici de data asta, zicînd:

— Mie să-mi dai cîrligul de la undiţa mea, nu altul.

Întristat foarte, vînătorul se aşeză la marginea mării şi plînse amar. Cînd îl văzu în starea asta, Bătrînul-înţelept-al- Mării se apropie de el şi îi zise:

— Ia spune-mi mie de ce eşti amărît?

Iar el îi povesti de la început cum îi pierduse cîrligul de la undiţă şi cum celălalt frate nu voia în ruptul capului altul în loc.

Atunci Bătrînul-înţelept-al-Mării dură o barcă şi îl pofti în ea, iar el, împingînd barca pe mare, îi spuse:

— Uite ce minunată vreme! Du-te şi te plimbă. Lasă-te în voia vîntului, şi o să întîlneşti un palat zidit numai din scoici de mare. Şi, cînd o să ajungi la poarta palatului, o să dai de un arbore de coacăze negre crescut deasupra puţului de lîngă poartă. Dacă te sui în acest pom, pînă sus în vîrf, atunci fiica Regelui Mării va veni să te vadă şi-ţi va spune ce trebuie să faci.

El făcu precum îi spuse Bătrînul-înţelept. Lăsă barca să lunece în voia ei şi dădu în scurtă vreme de palatul minunat. Cum sosi, cum se sui în arbore şi aşteptă.

De la o vreme, veniră cu găleţi de aur la fîntînă sclavele Domniţei Mărgăritar, fiica Regelui Mării. Cînd se aplecară să scoată apa, văzură o rază luminoasă frîngîndu-se în luciul apei şi, cînd ridicară ochii în sus, ca să înţeleagă de unde vine lumina, dădură cu ochii de un tînăr frumos, în vîrful pomului.

Acesta ceru femeilor să-i dea şi lui puţină apă. Ele îi întinseră o cupă de aur, plină. Dar el, fără să guste măcar apa, luă piatra preţioasă care-i atîrna la

gît, o puse între buze, şi o lăsă să cadă în cupa de aur. Piatra se lipi de fundul cupei aşa de tare, încît ele încercară în zadar să o dezlipească. Aşa că fură nevoite să o ducă stăpînei aşa cum era.

Cînd domniţa văzu piatra preţioasă, întrebă pe sclavele sale:

— E cineva la poartă? Iar ele răspunseră:

— Da, este în pomul de lîngă puţ un tînăr foarte frumos, mai frumos şi mai mîndru chiar decît regele nostru. Ne-a cerut apă, şi noi i-am dat. Dar el, fără să bea, a dat drumul în cupă acestei pietre preţioase.

Domniţa Mărgăritar, socotind întîmplarea prea ciudată, se duse ea însăşi acolo şi fu încîntată de frumuseţea tînărului. Dar înainte de a putea fi bine văzută de el, dispăru şi se duse la tatăl său să-i spună:

— Tată, în coacăzul de lîngă fîntînă este un bărbat deosebit de chipeş.

Atunci Regele Mării ieşi el însuşi la poartă. Cînd îl zări în vîrful arborelui, el ştiu îndată cine este. De aceea îl rugă să coboare şi să intre în palat, ba îl pofti chiar pe tronul său făcut din piele de focă şi covoare groase de mătase.

Regele Mării dădu un mare ospăţ în cinstea musafirului, la care luă parte şi Domniţa Mărgăritar. Şi fură cu toţii aşa de buni şi binevoitori cu el, iar acesta îndrăgi pe domniţă aşa de tare, încît se însură cu dînsa şi hotărî să locuiască acolo mai departe, vieţuind împreună trei ani de zile.

Într-o noapte, cînd trecură aceşti trei ani, fratele vînător îşi aduse aminte de casa sa, de ceea ce i se întîmplase, de fratele pescar, şi din pricina asta suspină adînc.

Domniţa Mărgăritar fu mişcată şi spuse părintelui ei:

— Tată! vreme de trei ani am fost amîndoi atîta de fericiţi. Bărbatul meu nu a avut prilej să fie niciodată supărat, şi nu l-am văzut pînă acum mîhnit. Dar azi-noapte, întîia oară i-am auzit suspinul. Ce

poate să însemne asta?

Regele Mării rugă pe ginerele său să-i mărturisească lui pricina întristării şi cauza pentru care venise la palatul său. Acesta îi povesti ceea ce i se întîmplase cu acel cîrlig de undiţă pierdut şi cum se supărase fratele său.

Regele Mării chemă îndată toţi peştii mării, mari şi mici, şi le vorbi aşa:

— Este vreunul dintre voi care să fi luat cîrligul de undiţă pierdut de ginerele meu?

Iar ei răspunseră:

— Peştele Tai se plînge că de la un timp îl doare în gît şi nu poate mînca cum trebuie. Poate că el l-o fi înghiţit.

Îndată trimiseră după el să-l cheme, îl cercetară cu îngrijire şi, într-adevăr, găsiră în gîtul său cîrligul. Îl scoaseră cu binişorul, îl spălară bine şi i-l deteră fratelui mai mic.

Acesta mulţumi din toată inima şi spuse regelui că trebuie să se întoarcă acasă ca să-l înapoieze fratelui său.

La plecare, Regele Mării îi mai dărui două pietre preţioase. Una avea puterea să facă să se retragă marea; cealaltă dimpotrivă, să o umfle. Apoi îi spuse:

— Acuma, întorcîndu-te acasă, vei da cîrligul de undiţă fratelui tău. Şi ai grijă să-ţi sădeşti orezul în vale, dacă fratele tău îl cultivă pe deal; iar dacă îl sădeşte el în vale, tu să-l cultivi pe deal. Şi, dacă iarăşi va fi rău cu tine, atunci eu o să mişc apele în aşa fel, încît să-ţi folosească numai ţie, iar lui să-i fie lipsă.

Atunci ginerele său îl întrebă:

— Dar dacă se va înfuria aşa de tare din cauza asta, încît va voi să mă omoare?

Regele Mării îi răspunse:

— Dacă fratele tău va voi să te ucidă, atunci tu să scoţi piatra preţioasă care face să umfle marea şi aşa, el va fi înghiţit de ea.

— Dar dacă îi va părea rău, şi va cere iertare? mai el întrebă
.

— Dacă se căieşte, zise Regele Mării, atunci tu să scoţi
cealaltă piatră preţioasă, care face ca apele să se coboare îndată, şi valurile îl vor lăsa viu şi nevătămat.

După asta, Regele Mării chemă pe toţi crocodilii şi le zise:

— Ginerele meu vrea să se întoarcă acasă. Care dintre voi poate să-l ducă repede pe spinarea lui?

Un crocodil lung cît toate zilele ieşi în faţa regelui şi zise că poate să-l ducă, ba şi să se întoarcă înapoi, într-o singură zi.

— Du-te, îi zise Regele Mării, şi ai grijă de dînsul, să nu i se întîmple nimic.

Fratele mai mic se aşeză pe spinarea crocodilului, îşi luă rămas bun, şi plecă. Crocodilul îl duse într-adevăr într-o singură zi, precum spusese. La despărţire, el scoase pumnalul de la brîu şi îl puse pe gîtul crocodilului, în semn că a sosit cu bine, iar acesta se depărtă în grabă să dea de veste Regelui Mării. Cum ajunse acasă, se duse vesel la fratele său şi îi dădu cîrligul. Apoi făcu aşa cum îl povăţuise socrul său, Regele Mării.

De atunci, ca un făcut, fratelui pescar îi mergeau toate treburile rău. În furia sa, socoti că nu poate fi altă pricină decît fratele său, şi voi să-l omoare. Acesta însă îşi aminti de sfaturile Regelui Mării, scoase repede piatra preţioasă de la gît, şi îndată marea se umflă ca mînată de o furtună năprasnică, gata să înece pe fratele pescar.

Cînd văzu primejdia, acesta înţelese îndată puterea deosebită pe care o avea fratele mai mic; se grăbi să-i spună că- i pare rău de ceea ce a făcut, şi îi ceru iertare.

Atunci, fratele vînător scoase repede cealaltă piatră preţioasă, care făcu îndată ca marea să se retragă, gonind valurile înapoi.

După această întîmplare, fratele mai mare, înţelegînd că nu e de glumă, dădu ascultare celui mai mic, făgăduindu-i să-i fie credincios şi să-l ajute oriunde va fi nevoie.

Şi, de atunci, la curtea împăratului se joacă un dans care închipuie luptele fratelui cel mare cu valurile, cînd era să se înece.

În româneşte de IOAN TIMUŞ

POVESTE JAPONEZĂ

Izvorul tinereţii

ÎNTR-O PĂDURE ÎNDEPĂRTATĂ, la margine de sat, trăia odată, de mult, tare de mult, un om şi femeia lui.

Drept adăpost nu aveau decît o colibă sărăcăcioasă, făcută din crengi de arbori lipite cu lut. Drept mîncare, rădăcini de copac, buruieni şi cîte un vînat care le mai cădea şi lor în cale.

Totuşi, oamenii erau mulţumiţi cu ce aveau şi nu rîvneau la altceva. Erau sănătoşi, erau voioşi, munceau cu drag şi nu le mai trebuia nimic.

El, ca pădurar, era mai toată ziua plecat după munca lui, iar femeia sa rămînea la colibă să deretice, să facă mîncare şi să mai cîrpească vreo cămaşă.

Şi uite aşa, pe nesimţite, trecu multă vreme, şi amîndoi încărcară mereu o mulţime de ani în spinarea lor, pînă ce trebuia să se încovoaie bine ca să-i poată purta în cîrcă pe toţi.

Cu toată bătrîneţea, moşneagul îşi lua în fiecare di- mineaţă securea, spunea babei “la revedere”, şi o pornea cu pas domol să mai robotească prin pădure.

Baba rămînea acasă cu gospodăritul, tot vrednică şi veselă ca altădată.

Într-o zi, cum forfotea moşneagul prin pădure, iată că zări un animal ciudat, aşa, ca o căpriţă albă. Animalul sări de două ori, pe urmă se opri, întoarse capul spre unchiaş, şi îl privi ca şi cînd l-ar fi chemat.

Bătrînul pădurar se luă după ea, dar, cînd fu la doi paşi, căpriţa năzdrăvană sări iar mai departe, oprindu-se şi privind înapoi. Iar se apropie pădurarul, şi din nou se depărtă, cu două sărituri, animalul.

Tot urmărind pe căpriţă, moşneagul intră adînc în inima pădurii, pînă cînd îi pierdu urma. Ajunse aşa într-un loc unde îşi aducea bine aminte că încă nu-i mai călcase piciorul.

Obosit cum era, căută un izvor ca să-şi potolească setea, gîndindu-se la calea lungă de întors acasă. Trecuse de nămiază, şi de bună seamă că baba trebuia să fie tare îngrijată de întîrzierea lui.

Cum căuta aşa, iată că dădu de un izvor pe care nu-l mai văzuse pînă atunci. Şi, vedeţi, lucru de mirare, apa era limpede cum e cristalul, dar bătînd niţel în albastru.

Şi era izvorul aşa de frumos, şi apa părea aşa de bună şi răcoritoare, că bătrînul pădurar se plecă, luă apă în pumni şi sorbi cu nesaţ.

Cum bău, se văzu în oglinda apei deodată schimbat: părul lin, din alb ca ninsoarea, se făcuse negru ca pana de corb; faţa lui, de unde era brăzdată de zbîrcituri, devenise netedă; şi, de unde era slăbit de abia mergea adus din spate, acu' se simţi voinic; forţa îi veni în muşchi; stătu drept, în putere, ca la douăzeci de ani.

Pasămite, fără să ştie, moşneagul băuse din izvorul tinereţii, şi de aia întinerise aşa de tare.

Mai întîi, pădurarul se sperie, crezîndu-se fermecat de duhurile rele ale pădurii.

În cele din urmă însă, înţelese că înadins venise căpriţa albă, ca să-i arate locul cu izvorul tinereţii.

Atunci pădurarul o luă vesel spre casă, gîndindu-se la ce- o să zică baba cînd l-o vedea aşa, tînăr şi voinic.

Şi, de unde la dus îi trebuise atîta vreme, acuma, mînat de picioare sprintene şi tinere, ajunse numaidecît acasă.

Cum îl zări, baba crezu că e un străin, şi-l întrebă:

— Nu cumva văzuşi dumneata pe moşul meu prin pă- dure? Că a plecat de azi-dimineaţă şi, uite, cine ştie ce i s-o fi întîmplat, că nu s-a mai întors.

Pădurarul îi răspunse rîzînd:

— Da', ce, nu mă mai cunoşti, babo? Eu sînt!

Moşul tău!

Vezi cum am întinerit?

Baba rămase cu gura căscată. Vocea i-o recunoştea, dar chipul ba. Neîncrezătoare, mai zise:

— Ce vorbeşti, străinule? Cum o să fii tu bărbatul meu? La care, pădurarul se grăbi să o asigure:

— Păi, nu sînt eu moşul tău? Nu m-ai petrecut tu, ca-n fiecare zi, azi-dimineaţă, cînd am plecat la treabă?

Şi îi descrise cu de-amănuntul cum petrecuse ziua în ajun acasă, pînă ce baba se încredinţa că într-adevăr el era. Apoi, pădurarul îi povesti cum îi apăruse căpriţa, cum ea îi arătase calea la izvorul tinereţii, cum băuse şi cum întinerise.

Atunci îi veni poftă babei să se facă tînără şi ea, şi îi spuse:

— Rămîi de păzeşte tu coliba, că mă duc şi eu la izvor să întineresc un pic.

Pădurarul se miră că nu-i venise lui întîi gîndul să o îndemne. De aceea se grăbi să o trimeată, asigurînd-o că va păzi el căsuţa cît o lipsi.

Baba plecă numaidecît, folosind pentru drum în- dreptările bărbatului ei, iar pădurarul, rămas singur, căzu pe gînduri.

Întîi îi veni să rîdă, gîndindu-se cum i-ar fi stat, el tînăr şi sprinten, iar nevastă-sa o bătrînă stafidită şi gîrbovă.

Apoi, pe buze îi înflori un zîmbet de fericire, închi- puindu-şi cum se va întoarce de la izvorul fermecat, o tînără mîndră şi voinică; ce viaţă veselă şi uşoară o să ducă de aici înainte ei doi, tineri în plină putere!

Şi, cum sta el aşa, se mai luă cu treaba, cu una, cu alta, şi nici nu băgă de seamă cum trecu vremea.

Cînd soarele fu aproape de asfinţit, el se miră că baba întîrzie cu întorsul, că doară, de cînd plecase, avea timp să se ducă şi să vie de două ori.

Îngrijorat, ieşi în drum de mai multe ori, făcu mîna streaşină la ochi şi privi cu luare-aminte. Baba nu se zărea de fel.

Mai aşteptă el ce mai aşteptă şi, văzînd că nu mai vine, se gîndi că doamne fereşte! să nu i se fi întîmplat ceva rău babei. Închise casa şi o luă repede într-acolo.

Sosi gîfîind la izvor, dar baba nu se vedea. Se uită prin împrejurimi, dar femeia nu era nicăieri. Deznădăjduit, tocmai voia să se întoarcă acasă, cînd deodată auzi un scîncet de copil ce venea de lîngă ierburile mari de lîngă izvor.

Se îndreptă repede într-acolo, dădu bălăriile cu îngrijire la o parte, şi văzu un copilaş mic, mic de tot, o fetiţă care nu ştia să vorbească, aşa era de mică.

Pădurarul nu se putu dumeri cine să fi părăsit un asemenea prunc în inima pădurii. Şi, cum privea copilul, văzu că acesta da din mîini, făcîndu-i semne cu deznădejde.

Abia acum băgă de seamă pădurarul că fetiţa e în rochia babei, care îi venea mult prea mare.

Deodată înţelese totul: copilaşul nu era altcineva decît femeia lui! Pasămite, baba nu se mulţumise cu cîteva sorbituri. Voind să se facă mai tînără decît bărbatul ei, băuse, pesemne, cu lăcomie, prea mult, aşa de mult încît apa izvorului o făcuse copil de ţîţă.

Bietul pădurar se scărpină în ceafă, a pagubă. Iată peste ce năpastă căzuse, tocmai acum cînd nădăjduise să înceapă o viaţă nouă, fără necazurile bătrîneţii.

În cele din urmă, nefericitul pădurar se aplecă, o luă în braţe, o puse în spinare, aşa cum fac părinţii japonezi ca să poarte pe copiii lor, şi se îndreptă încet spre casă, trist şi îngrijorat la gîndul că, de aici înainte, o să trebuie să crească, să îngrijească şi să fie tatăl aceleia care-i fusese nevastă.

În româneşte de IOAN TIMUŞ

CUPRINS

Petre Ispirescu – Aleodor împărat......................3
Petre Ispirescu – Pasărea Măiastră...................10
Petre Ispirescu – Greuceanu............................21
Poveste greacă – Făt-Frumos din zahăr.............32
Poveste greacă – Motanii năzdrăvani................40
Poveste greacă – Făt-Frumos cel adormit..........43
Poveste greacă – Zmeul..................................48
Poveste greacă – Tichia fermecată....................53
Poveste a pieilor-roşii – Fapta corbului.............61
Poveste a pieilor-roşii – Manabozho cel isteţ.....63
Poveste a pieilor-roşii – Cheag-de-Sînge............65
Poveste aromână – Căciula, punga şi trîmbiţa...68
Poveste aromână – Birbicuşa............................73
Poveste aromână – Lacul din Gramoste............79
Poveste aromână – Căprina..............................83
Poveste aromână – Dafina...............................86
Poveste aromână – Somnul, Şobolanul şi Gîndacul
....91
Poveste chineză – Şase fraţi............................95
Poveste chineză – Tabloul cel din mătase ţesut. 100
Poveste chineză – Cele două curcubeie...........108
Poveste engleză – Fîntîna de la capătul lumii...115
Poveste engleză – Molly Whipple.....................121
Poveste engleză – Johnny Gloke......................129
Poveste engleză – Dick Whittington şi pisica lui 137
Poveste chineză – Melodia păsării Fenix..........145
Poveste japoneză – Balaurul cu opt capete.......150
Poveste japoneză – Unchiaşul făcător de minuni 153
Poveste japoneză – Păţania iepurelui alb..........157
Poveste japoneză – Povestea celor doi fraţi......160
Poveste japoneză – Izvorul tinereţii.................165